

عنوان کتب کائنات خلافت و قیامت
عنوان کتب کائنات و قیامت

جام جهان من معارف باقی اندر دستگیره جهان
ای کلام بالامال تو حیدر بی مثال امی عدیل شمس

دیوان حضرت احمد جام
مقدمه

که در کتب اهل طریقت و پیشوا ساریات صفت
بودند کیفیت مشربیت شیخ ابوالحسن ابوالحسن

مطهر بن قتیبه زکریا که در کتب
مطهر بن قتیبه زکریا که در کتب

اطلاعات

اسی اطلاع میں ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 انکی ہر ایک کتاب کو چھاپنے کے لیے اس کی ہر ایک کتاب کو تلامذہ سے شایگان اصلی حالات
 کتاب کے ہر علم فراہم کرنا کہتے ہیں۔ اس کے بعد اس کتاب کے تامل ہی میں ہر علم
 سادہ میں کہتے ہیں۔ اس کے بعد اس کتاب کو تلامذہ سے شایگان اصلی حالات
 اس کے بعد اس کتاب کو تلامذہ سے شایگان اصلی حالات
 تلامذہ سے شایگان اصلی حالات

کلیات و ادویہ و قصائد فارسی

۱۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۲۔ **عنا صریح** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۳۔ **در قصائد** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۴۔ **نکات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۵۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۶۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۷۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۸۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۹۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۱۰۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول

۱۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۲۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۳۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۴۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۵۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۶۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۷۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۸۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۹۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول
 ۱۰۔ **کلیات** - ہر علم کی کتاب کا ترجمہ و تفسیر و تلامذہ کے لیے کوہ ہر اور ہر دست معلول

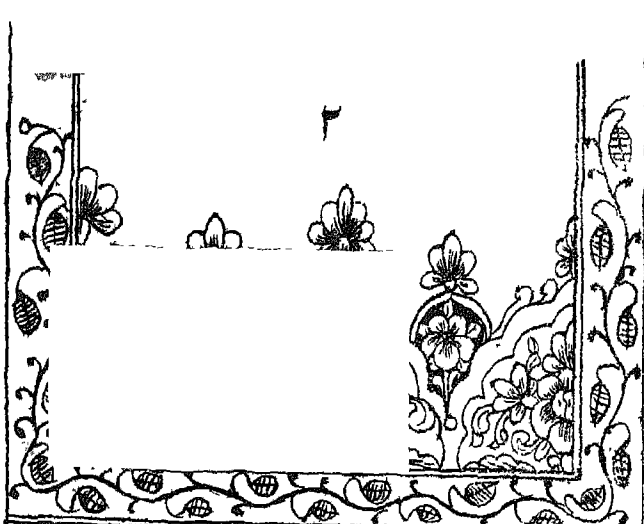
بہ عیون صناعہ کر و کما فضل حلالہ و زین
ما

جام جهان بین معارف ربانی آئینہ روزگار صورت حقائق عرفانی
یہی کلام بالا مال تو حیدر بے مثال نبی عدیل شمسین

دیوان حضرت احمد مہر زندہ

کہ نقد کے اہل طریقت و پیشوا سے ارباب حقیقت
بودند و کیفیت شریعت شیخ ابو نصر بن ابو اسحاق

مطہر و منشی نوال کسوان کا میرزا لطف علی
دست

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

<p>خویش شده آشکار کرده بشتر نام ما قید طبیعت شده پیخوره دایم ما در حریم کبریاست روضه اگر اوما کاش همی ترفند پرده اتماعا</p>	<p>ساقی سرست یار آمده در جام ما بلبل لاهوتیم از چین کسریا ما زورین آشیان مسکن خود کرده ام ما ز خودی مانده ام در تن احتجاب</p>
--	--

است جمال حمدی بر رخ احمد عیان
 بر تو همه ظاهر است سنت احکام ما

<p>لبشوق کرده مصدر بلج عارض ما ولیک بهره نزار و و دیده اعما عیانت صورت ما در وجود این اشیا</p>	<p>جمال لم یزنی نقشند کلاک قضا هر آنچه در نظر آید جمال ماست درد تجاست چشم خدایین که روی ما بیند</p>
--	---

اگر تہا نشت جہالت ز دیدہ کوران شمولِ حدتِ اوہست و ہرہم ذرات گئی بصورتِ مجنون گاہ چون یلیلی	جمالِ پیکرِ اوہست چشم ما پیدا بہ ہر صفت کہ نمودار میکند حقا گئی بصورتِ واسن و گاہ چون غنبرا
--	---

نثار احمد دیوانہ بہت جرم پلاس لباسِ پاوشمان نیست جز کلاہ قبا	
---	--

بلبل از گل تو مجو محمد وفا داری را دل بہر جا کہ سپے یار وفا دار تجواہ ہرگز از شاہد کز ویدہ نیابند وفا شمع ہر مجلسِ سخن در اکمن ای شاہد شنگ	زانکہ خو نیست وفا شاہد بازی را آنکہ او نیز سزویاری و دلداری را شاہد شوخ سزاوار نشد یاری را از دل خویش بشو صورت بازی را
---	---

احمد از شاہد بے ہر وفا ہے مطلب بلبل از گل تو مجو محمد وفا داری را	
--	--

شاہد اپنیہ کمین عادتِ خورائی را ایدل از شاہد ہر دیدہ مجو محمد وفا سخوہ حسن مشومہر وفا پیدا کن شہرہ شہر مشو مجلس ہر کس شباب	زانکہ در مان نبود علت سودائی را کہ وفائے نبود شاہد ہر چائے را کہ شبائے نبود حسن دل آرائے را با یکے باش و گزین گوشتہ تنہائی را
---	--

احمد از دلبر بے ہر وفا ہے مطلب کہ کس از کورننے خواہد بینائے را	
---	--

چشم خدا بین ندید غیر جمال خدا نیت بجز ذات او در همه عالم پدید در نظر اهل حق هست یکے آب و موج صورت زیبای او در نظر چشم ماست	نیت جمال خدا از نظر ما جدا کو در چنان بنگر و ذرّه خورشید را سخره دریاے جہل گر چه بشناشنا در نظر اهل حق هست یکے بحر دما
---	---

ناظر حق بین ما دیده احوال نداشت
دیده احمد بیافت ذرّه ازان تو تیا

تو مرا جان روانی حکیم جان روزا چون من از خلق بریدم زہر مطلق بریدم ز خود می چونکہ برستم ز می عشق تو مستم بگے سنج کبابم بگے چنگ در بامم از ازل مست استم از ہمہ قید بگستم چون از خویش بگشتم بگے خویش بگشتم	تو مرا ای جهانی حکیم سود و زیان را نہ عیانم نہ نہانم حکم کون مکان را چون ہمہ خویش شدستم حکم جملہ جانم را بگے خم شرابم حکم در زبان را بخدا صید شدستم حکم در زبان را چو دل ز جملہ نوشتم حکم شرح و بیان را
--	--

احمد از خویش بر آمد بسر عشق در آمد
چون درین کار گر آمد حکیم اسن و اما ترا

اے تو لے در بحر وحدت آشنا در نقد داین ہمہ اوصاف بین چون محیط جملہ عالم ذات اوست	آشنائے چون نمائے آشنا نیت کثرت ذات پاک حق یا ذات پاک اوست اندر کل جا
---	--

هست تو چیدش بهر ذره عیان
 ذات خودار و معیب نیک بین
 هر که اندر بحر معنی غرق شد
 پرده را بردار بارے مخرج نما
 که بود کین واسطه از سن روا
 نیست جز و جیم اندر ذات او
 هر چه می بینی جمال و دست بین
 در جمال خو بر ویان هر دمی
 اے که در اسرار غیب مطلقه
 همچو بلبل بهر زمان بچو د شده
 از صفات است عالم آشکار
 نیست در آئینه غیبی اسی هو شیار
 اینک اینک بجز غم بشتاب زود
 اگر سرت ناید ازین محنت برو
 مخرج این محنت ندارد و مریه
 صد هزاران عاشقان سپیده شن
 طالبان بردار آویران ز شوق

در بکار و مسیح در ارض و سما
 با همه موجود پاک از هر سزا
 او ز صور تنها بداند ما حبرا
 چند باشی در روی کبریا
 که بود تا بر قند از سن روا
 ذات او پاکست و صفت نامترا
 ز انکه خورشیدت نباشد بے ضیا
 آشکارا دیده ام ذات خدا
 نکته تو چیده گوئی بما
 میزنی در روغن وحدت تو
 روی تو آئینه گیتی نما
 می نماید لیک مقدر صفا
 اینک اینک آتش محنت و بلا
 در سر غمهای ماورای بیا
 در دین عشقت ایم لا دوا
 همچو همسردان در زلفت بو ریا
 عاشقان در نار سوزان از بلا

داصلما نش ہر دمے اندر مرص جاننا در تاب خورشیدِ خوش دست پائے میز نے در آ بگیر ہر کہ او کھلے زو عدت یافت گر و پائے اہل وحدت رو چشم پارہ از زندہ اہل نظر	صدا و قائلش ہر دمے اندر ہلا اولقائے یافتہ اندر لب در محیط معرفت یک دم در آ خاک پائش تو تیاے چشم با مے کند اہل بصیرت تو تیا ساکنان عرش را باشد عجا
--	--

احمدی را بر لباسِ خود مین
آمدہ بر صورت انسان خدا

چہ افتاد آن رفیق بیوفار نے آید پیش در سر گاہ کے باشد کزین نگین بے مہر نہ دست آویز نے پائے گزیر است نباشد دروے کہ گاہے از قہر من اندر سحر او ہر لحظہ کریم چہ کم گو و دہر گاہ بزرکش پیامے ہم نے آید ازان یار	کہ نفرستد سلام خشک مارا مگر رہ گم شدت با و صبارا پیامے آورد ہر خدا را تخل مے کند جور و جفارا نواز و از کرم این بنیوارا مگر یا و آورد این آشنائارا کہ وقتے یاد آرو این گدارا زہے حالے کہ آید پیش مارا
---	---

زا احمد یاد تار و ہچکا ہے
چہ افتاد آن رفیق بیوفار

<p>عکس نہی امی صتم آئینہ جمال ما ہست کمال ذات او پاک لوث نقصہا گرد حدود کے رسد گرد سراچہ قدم ماز فراق ایزدی آبجیات رخ زوہ ایم غنیچہ باغ و حدتیم پر وہ نمی در کیم زانکہ گاہ بیسج کبریا گاہ بہ کنگرہ صفا</p>	<p>نقش و نگار روئے او صورت بہمان عقل کیلک کے رسد و صفت کمال ما پاک لوث عنصری حضرت و اجمال ما ہست ز چشمہ ابدین بقا زلال ما زاب قدم چست پرورش لال ما طائر یا ہی پر و باز بہ پر وبال ما</p>
--	--

<p>گاہ شدیم خرقہ پوش گاہ شدیم چرم پوش گاہ بقہر در خروش بود العجب حال ما</p>	
---	--

<p>یار بچہ جہالت رخ سیمبران را شایستہ ہر ویدہ نہا شد رخ دلبر اسے ز ابد مغرور تہ سبج و بطاعت مایم وزہ عشق خرابی و خوابات از در و من شیفہ آگاہ کس نیست این سیمبران از من آشفہ چہ خواہند</p>	<p>کز پای در آرد بیک لحظہ مہران را کز نود کجا بہرہ بود بے بصران را تا چند کنی طعنہ تو صاحب نظران را جز این ہنری نیست گریہ نظران را کز تہر مجبت چہ خبر بے خبران را خود را نشا سند ملامت گران را</p>
---	--

<p>احمد ز نظر باز نیاید بہلاست کز طعنہ کجا ننگ بے سیران را</p>	
--	--

<p>اگر خود را مناسیم ہم شکارا</p>	<p>یقین بیمنے جہان کبریا را</p>
-----------------------------------	---------------------------------

<p>بگفت انی انا اللہ آشکارا ازان پر تو بگفت آنت مارا کہ نادریابی اسرار خدا مشو غافل و مے دریاب مارا عیان بنگر جمال خود نما را</p>	<p>عجب در لطف آمد از زبانم بموسی چون نمودم تاب خود را نظر کن بر رخ خوبان سرا سر زور یا نسیم نادریاست از ما بہر ذرہ نمودار خدا ایت</p>
<p>نگر احمد بلوچ غار فن دوست بخشم حق بدین سر خدا را</p>	
<p>ہر دم عشق جملہ پدیدار شد مرا آئینہ جمال رخ یار شد مرا اکنون ز فیض او در اظہار شد مرا در ہر طلسم گنج نمودار شد مرا ناگہ پدید از رخ ولد ار شد مرا لیکن عیان بجلالت زنا ار شد مرا</p>	<p>اسرار غیب پوش نمودار شد مرا گنجی کہ بود در تن غیب آشکار در نہان کہ در تگت رایعی عشق بود ہر صورتیکہ در نظر مگشت آشکار حسن خدای آنکہ تہمان بود در تن انوار حسن دست بہر ذرہ ظاہر است</p>
<p>میخواست احمدی کہ کند سر عشق فاش اما دلیل شرع نگہدار شد مرا</p>	
<p>طاہر قدس میکشند ز صحت تار پود ما زانت بر و خوب تو ہر جہتی وجود ما</p>	<p>تعبیہ ایت بو العجب پنجرہ وجود ما نظر جان عاشقان است جو کعبہ عفا</p>

جز صفات ایزدی است بذات ماعیان	باز نگر تو آن صفت و صفت خود ما
روح مقلدی چنان عاشق دلربا شود	اگر ننگند جمال تو هر نفسی ربود ما

چون بلقاسی ایزد سے بہت لقای احمدی
چند دم فنا زنی نیک نگر خلو و ما

ما خدا ایم و خدا را رہنما	در حقیقت من خدا ایم من خدا
آمدہ در کسوت انسان پدید	من شمارا رہنما و پیشوا
بایدت از خود کنون بیرون شدن	تا یقین گرد و ترا این ماجرا
تا خدا سی نیک بین رخوشین	نیت غیری در میان جز اسم ما
گاہ چون موسی شوم بر کوہ طور	گاہ چون علی شوم من بقدر
گاہ بر شکل دیگر پیدا شوم	گاہ شوم ظاہر بر شکل مصطفی
گاہ تیغ کین زخم چون و الفقار	گاہ آیم بر لباس مرتضی
من بدم ہستم باشم بیکیے	نیک بنگر در رواے کبریا

احمدی در چشم ظاہر دیدہ است
بر جمال و بسان نور خدا

ای جمالت صورت پاک خدا	نیت این معنی ز صورتہا جدا
ہر کسے بنید جمال پاک تو	راست ہے منیم کہ مے بنید خدا
پر وہ صورت برانگن تو ز پیش	چند باشی در رواے کبریا

پرده بر انگلج چال خود نما	عاشقانت هر طرف در انتظار
دین حدیث خود بگو با آشتیا	در تنگ دریای وحدت غوطه زن
این سخن دانم کس کو آشتیا	ماز دریا نیم دور یا هم زماست

منم در کسوت آدم هویدا	منم در جمله موجودات پیدا
که ظاهر گشته ام در جمله اشیا	منم جز من و گر کس نیست موجود
که گوهر آشتیا شد بر دنیا	مرا عارف محقق ترش نامد
ز تاب من شده خورشید سیا	هر آن ذره که در کون مکانست
منو دارست آن از زمین دریا	منم دریا و هر مرتب که بینی
که منم هر ذره را خورشید آسما	منم خورشید تا با منم که هر صبح
چه دین مومن و چه راه ترسیا	بزند من چه کفرست چه ایمان
گهی بر صورت امین و عدرا	گهی بر صورت آدم پدیدم
گهی ظاهر شدم بر شکل حوا	گهی بر صورت مجنون و لیلی
گهی چون کوه گشتم گاه صخر	گهی دریا شدم آبی نمودم
چه در آسما و چه در جمله اشیا	منو دارم بر شکل که بینی
نه بنید راست یکتا مرد دنیا	نه کج بینی رو بنید مرد حوال

چو احمد در همه موجود یک دید

یکه بین شد بفضل حق تعالی

۱۰

<p>ای رخ بچون تو صورت معنی نما در دو جهان نیست کس که همان بازنش گر چه معیت بذات هست بهر ذره اهل بصیرت نظر بر چه معنی ننگند روی حقیقت نماند اسطراد و رکن حسن تو عشاق را آئینه توحید من این همه انوار دست در سهل انان ظهور نیک بین ذات ما صورت معنی بهم</p>	<p>دی لب میگون تو با ده مستی فزا نیک بین در جهان صورت آن خج و تما خاص تجلی حق هست بروی شما نیست براد طلب صبرت معنی خدا از رخ خود بر فگن بر قبح تبلیس را روی تو مشتاق را پر تو نوزد خدا صورت و معنی نمانست بجز ذات ما معنی صورت بین در صفت این دروا</p>
--	---

هست تجلی او بر صفت احمدی
 صورت احمد نگر در ترق کسب بریا

<p>ای توئی گوهر ز کج کس بریا آشنایت غرق در دریا آورد ای همه پیدا و پنهان کس همه هر که آگه از رموز عشق شد بتلای تو حریفی ناز عشق رنج و غمت از بلا ای درویش است</p>	<p>موج سان هر بار می آید چرا عاشقانت تبلا در هر بلا از همه پیدا و پنهان جمله جا او بود در کج و حدت آشنا هر زمان بچسبیده اندر لبوریا اگر سرے این کارها داری تا</p>
--	--

احمد از تو حید میگوید سخن
 لیک پنهان در لباس کسب بریا

<p>ببین بصورت خوبان کمال حسن معنی را یکی در عارض مثل نشان کنوین آن بمعنی برابر طور عشق او اگر داری سهر مردی همه اسرار زبانی تو دوایم بین بصورت جمال حضرت ایزد تجلی کرد بر خوبان ظهور ذات معنی را تجلی نیست بصورت</p>	<p>تصور نیست بصورت ظهور حقیقتی را اما شاکن بر بصورت جمال پاک معنی را تو موسی وار در صورت تا شاکن تجلی را که ممکن نیست بصورت تجلی رب اعلی را که بصورت که بر باید دل صحت دعوی را بنور معرفت بنگر تجلی طور موسی را</p>
--	---

<p>تو ذات احمدی بنگر محیط بحرین معنی ظهور آورده این معنی وی احیا عیسی را</p>	
--	--

<p>ببین بر عارض خوبان جمال پاک نولی را جمال معنی ذاتش تجلی کرد بر بصورت طلایک سجده آورد و پیش آدم معنی اگر در عارض خوبان نبود کفایت معنی</p>	<p>که در صورت توان دیدن کمال حسن معنی را که نتوان دید بصورت جمال حسن معنی را که اندر صورت آدم بدیده آن تجلی را چنان حال شد آنگاه آرا اهل دعوی را</p>
--	--

<p>تو نقش احمدی یکیک همه از لوح معنی دوان در بصورت توان دیدن جمال رب اعلی را</p>	
--	--

<p>همه سستی نمودار نیست از ما هر آن حرفیکه اندر لوح سستی است بهر فوره که چون خورشید تابانست</p>	<p>حرف کون امر است از ما همه یکیک نمودار نیست از ما دوری نوری ز انوار است از ما</p>
---	---

<p>که در هر گوش اخبار است از ما</p>	<p>چه حاجت فاضل کردن سر هر موی</p>
<p>که در هر گوشه داریت از ما فروزان هر طرف نار است از ما</p>	<p>مکن سرانا الحق فاضل هر دم اگر مردانه در آورین کار</p>
<p>اگر احمد کند اسرار را فاضل مگواس خورده گو یا ریت از ما</p>	
<p>سنم در کسوت آدم هویدا سنم خرمین بنا شد هیچ پیدا بگوش خود شنیدم خود سخنها گئی بر شکل آدم گاه حقا گئی از حسن خود هم چو لیل</p>	<p>سنم در کل تصویر دات پیدا بنا هر ذات من جمله شیاست سنم خود با چشم خویش دیدم بهر صورت نمودم ذات خود را گئی از عشق خود مجنون شرم</p>
<p>تو ذات احمدی را ذات خود دان ز ذاتش آمده این جمله اشیا</p>	
<p>که نیست ویده تحقیق احوال من را که از خرابه بیا بند گنج مدفون را که در جاد بیا بند دور مکنون را عقاب سگ چه خیزت بجز میمون را که نقش صورت لیلی است چشم مجنون را</p>	<p>کجاست چشم که بنید جمال بیچون را خدا تو از دل سیارگان خسته بجواه ز چشم احوال کز بین نجوی معنی است چه غیب اهل صفار از طعنه با اهل جمال دوست بهر جا که هست جلوه نما</p>

<p>که خاطر مگذار و طریق سخن را</p>	<p>هر آنچه در نظر آید جمال سخن دانم</p>
<p>ز چشم احمد دیوانه چشمها جار است که چشمهای رو دست آب جیحون را</p>	<p></p>
<p>عیش تلخ و مینوای خوش همی آید مرا بر درت لیکن گدائی خوش همی آید مرا این لباس بادشائی خوش همی آید مرا هر زبانی خودتائی خوش همی آید مرا لاجرم هر دم خدائی خوش همی آید مرا با چنین بجز آشنائی خوش همی آید مرا و ایمان خودتائی خوش همی آید مرا زان مرا این جانفزائی خوش همی آید مرا</p>	<p>دلبر اندر دلربائی خوش همی آید مرا گر چه اندر ملک معنی بادشاه مطلقم بادشاه هم آمده و کسوت انسان پدید هر زمان شکل دیگر آشکارا میثوم ذات آمدن محیط جزو کل اندر عیان صورتی که قطره از بحر معنی خداست مالک ملک جو دم خود من بند جزو کل هست بر صورت هویدا معنی جانی لطیف</p>
<p></p>	<p>احمدی را از نظر بازی کشاده کارها زان همیشه پارسائی خوش همی آید مرا</p>
<p>در سر زلفت رهائی خوش همی آید مرا صورتها از تو جدائی خوش همی آید مرا اندرین ره که خدائی خوش همی آید مرا زین گدائی بادشائی خوش همی آید مرا</p>	<p>پیش رویت پارسائی خوش همی آید مرا چون مرا با تو وصال معنی آمد پدید خانه سوزانیم ما از آتش عشق اندرون آرزو دارم که باشم بروت همچون گدای</p>

سجده

دیگران گویند از احوال خود باری بگو	رست گویم ثم از خانی خوش نمی آید مرا
چند گویی با کمال عشق دارم با سبب	رسم درانی خود ستانی خوش نمی آید مرا

دوستان گویند از عشق کوش ای حمدی	این چنین ز بدریانی خوش نمی آید مرا
---------------------------------	------------------------------------

<p>۲ ای صدر دیوان بر می شمع جمع انبیا طمطمین نام تو انا فتحنا کام تو جنت سزای یار تو عدوان بانثرت تو ترک فلک هرند تو نور ملک اذر دس تو تو گوهر عالم صورت تو بهر برنا خلف تخت فلک جبهت قمر مهت علم خوراکر ای تاج بخش سردان ای خاتم پیغمبران احکام تو جلال المبین حکمت روح الامین انجم تو انجیل سپهر خیر گم تو که دمه بر نمر چرخ و اختر می بهتر ز ماه و شتر هر دم هزاران آفرین جانان جان فرین ای اختر برج کرم اذر و خیمه بیرون ز قدم دشتگان ترا شاد کن ما را ز علم آزا و کن</p>	<p>۴ خورشید تخت سلطنت جمشید تخت کیرا اجرام کیسرام تو از آفرینش بی بها ای از گل رخسار تو فردوس علی ارضیا و اللیل صفت موی کونست جلال و لطفیا بر نیبیا داری شرف چند آنکه بر بس کیبیا فخت قرین یارت ظفر بخت قد تجریت قضا هسته تویی صاحبقران دین دنیا بادشا دوی حرمت للمالین سنی امام انبیا طاق سپهرت بارگاه عرش مجیدت مستکا بر دعوی پیغمبری آمد ترا اهو گوا بید و پایان آفرین بر آ پاکت از خدا تا از رخت چون مجدم گیر و در عالم ضیا از عاشقانیت یا دکن بخرام در کوی وفا</p>
---	---

<p>مقصود اولو لاک آمدے بس حبیب جلالک معنی لغز دل آدم توئی ہر خستہ رام تم توئی رویتواہ انورست را تو شمع خادوست از شوق رویت درین گل با پاره پرین از حضرت حق جرم ما درخواہ از لطفت و عطا اقبال جاہ ما توئی پشت پناہ ما توئی</p>	<p>از عالم پاک آمدی ما اجماع ایت مرحبا کام ہمہ علم توئی ای در دست از ادوا خلق تو عین کبریا ترست در دیر عطا با کیسوت مرگت ختن گردم ز نیا شد خطا چون مانده ام کبھیوا در شدت خوف و رجا ہم عذرخواہ ما توئی دریا بخر کاویا</p>
---	--

چون احمد جامی نہان از گناہ بیکران
 از حق بخواہ ای کامران ہم گناہین گویا

<p>ای امام بلند گوی خدایا او امام یقین است مرشدین انحن است او بنات حق قائم او بذاتت واجب العظمت او منزه از کفر شرک بود او دست کامل ظهور سبب بود او دست گنج حقیقت انوار او بجن ظاهر است از ظاہر</p>	<p>او ہدایت و ہدایا بل ہدی باومی و حمدی مستغلاہ نما در مکان و زمان ہر دو سزا و اتش آمد بری ز شرک و یا او منزه از مرگ و قہر و یا او دست بر حق بجن شد پیدا او دست لالی ولی زمین اسما ظاہر و باطنش شدہ کیستا</p>
---	--

او بجن قائم است بذات صفات
 او بجن جاودالت بے ہمتا

<p>ادب و ذات اولست وہم آخرا</p>	<p>ادب و ذات اولست وہم آخرا</p>
<p>ہیشیش بہت بدو اصل نما پاک آمدید و وصال بقا زانکہ بر نور اوست نور خدا کو بدانت بر ہنم اسما ہم ازو شد ظہور این اشیا دین ازو شد ز کفر و شرک جدا آدم و آدمی شدے ز کجا کرد و طوفان برائے او عمدا نوح کے رستے از بلا ر بلا کے شدے اوز لقب نازر با ار علی شد ظہور حق حقا باب علم ست شوہر زہرا فخر فقر ست فقر ادوا شاہ مروانت سرور فقرا کہ کئے بر من فقیر و کدا</p>	<p>ذات او بہت مہبط ہمیش اربعینی گرفتہ بد آدم سجدہا و عہدست بر ملکوت مظہر نور اوست آدم ہم ہم ازو شد رموز عالم ملک شیر نیردان امام صفدر کفر گر نبودے طفیل او عالم ہم ازو یافت نوح کشتے را گر نبودے دعاے او بر نوح گر نبودے ظلیل را ہادی از علی شد رموز این رموز رہبر ملک دین علی ولی خرقہ شد زو پدید در عالم زو بشد تم فقر انسان را میکنم التماس مرتضی</p>
<p>روے بنا کہ روی است در آ</p>	<p>رو و من بے لقاے منظر است</p>

<p>کے ہمہ دورہ راہنوگشتہ دوا</p>	<p>درد دل را دور از خو اشم</p>
<p>کان رہ رہزوانت ایل صفا</p>	<p>راہ وہ مر مرا براہ یقین</p>
<p>گر بنو دے قوم شد احمد را کے رسیدے درین مقام رضا</p>	
<p>کو بگفتہ بر علی مرتضیٰ حق بیان حق حسین رضی عنہما ذات ماخورد انووہ ذات ما گر بود بے ذات یعنی نہما ذات ماخورد انووہ ذات گشتم الفقیر موز مصطفیٰ مرتضیٰ شد سیر مرزا من در تعداد آمد این اسما خدا من بسوے حیدر آرام التجا</p>	<p>نکتہ حق گوش کن از مصطفیٰ اندر موز و ہو معکم بالیقین حق اقرب رست از بحر حق آفتابی بگرد صدت گوشوی ذات ما آمد ظہور ذات حق تو موز فقر خیزی گوش کن مرتضیٰ آمد مراد رہبر بالیقین بکلمات آمد ہر دو کون ہر کسے گراتجائے میکند</p>
<p>آمدی احمد نشان ذات حق ذات حق را بین تو ای تجا سے روا</p>	
<p>بشنو کہ موج دریاست یا صبح دریا بکشاید پدیدہ بنگر انوار حق نالے</p>	<p>بسنگر کہ قطرہ آمد بگر محیط جویا مایم نوز مطلق از پر تو حقیقت</p>

گر پرده واکشایم هر سو فتاده بینم	بر طور طور و حدت مانده خرمیست
از تابلش جام هر سنگ سر سره گردد	گذرده نسایم از پر تو سنجی
در عالم حقیقت گردیده واکشائی	هر ذره آفتاب است هر قطره این دنیا

ای طالب معانی احمد احد پیدائی

حرفیست در میان این سر آشکارا

شاهلا هوت مانده بزیر حجاب	گر یکشاید نقاب ذره بود آفتاب
عقل بکیرت درو کانی خدای بود	و دیده بعبرت بدینست شکار نقاب
آب شده عقل کل از نظر پیشش	دید چون این حال را گفت بسوزن
با تفت غیبی عشق گشت مرار امهر	ورنگی فکر را در ره او آفتاب
عارض تابان او مطلع خورشید عشق	گوشت ز چشمان او منظر خورشید تاب
لفظ دور بار او غیرت ابر بهار	تعلق گهر ز کاشف او کاشف نام کتاب
مطلع انوار غیب مخزن اسرار عشق	منبع آثار حق مستخر اهل ثواب
حافظ احکام لوح ناظر اسرار غیب	کاشف شکل کثاساتر نور حجاب
ماه جمالش کمال نورده اتحزان	مهر کمالش مینر تاب ده ماهتاب
از دم غیبی نفس مرده بسی زنده کرد	هر سخنش گو گفت گشت حق مستجاب
هر سر مردان دین مرشد راه حقین	قطب زمان زمین بلجا اهل عتاب
شیخ شیوخ زمان احمد قطب زمان	بند او بس جان مهر در عالم جناب

در سنجش عقل مایافته بس قحطیاب کعبه اکرام او امن اهل غلاب در کف دریای ادقظه بود در حجاب پیر جهانگیر بن آمده از حق خطاب دی لفتت بحر عشق بلخ چو کله در حجاب بلخ تو گفته خدا من چه کم منظر اب	هم نقش چرم پوش هم صفتش چرم پوش قبله اقبال او لمجا اهل صفا در نظرش هر دو کون ذره بودنی مثل تخته اسرار خبیخ نده بدر سن ازل ای نظرت آفتاب زره گوید در تباب وصف خرت و لطفی من چه بر ای صفت
--	---

در کف لطف تو بروه چو احمد پناه
از کرمش در پذیر روی از در متاب

پرده بر انداز بر آ از حجاب خوش بین صورت خودی نقاب ای رخ نا دیده زمانی متاب ای رخ تو شاید آئینه تاب پیش تو هر ذره بود آفتاب در همه عین حقا و ثواب	چند توان بود نهان در نقاب پروه کونین بر افکن ز پیش پر تو از نوار سجده تنگ شا بد گل رنگ در آئینه بین کحل یقین چشم چو روشن کند دحدت او در تن کثرت ست
---	---

احمد ازین خرقه بردن آمی زانکه
چند توان بود بزیر نقاب

گر ترا حاصل شود یک تره تاب
تو درون سایه بین آفتاب

عاصل آیدم ترا این فتحیاب سایہ را بنگر کہ شد خورشید تاب ذره رامے بین دازوی رخ بتاب ذره ہا بیٹے زہر سودر شتاب	گر شوی تو محرم امرا غیب سایہ بے خورشید تابان کے شود نور خورشید کے تو در ہر ذرہ گر برون آید خوراز تا یک منج
--	---

احمدی را بنگرے مست و خراب
گر کشاید پارا از رخ نقاب

زان خار اندر خارم روز و شب ورد نوش و در و خوارم روز و شب جان ببازم سر سخارم روز و شب خویش را بردار دارم روز و شب زان بہر سودر نظارم روز و شب دانش را چون گزارم روز و شب من عشقش بیقرارم روز و شب در ہوایش انتظارم روز و شب دست بستہ بندہ دارم روز و شب قطرہ ہامی خون پیارم روز و شب بر جہانے شہ پارم روز و شب	مست جام شوق یارم روز و شب چون نصیب سن مے صفائی نشد گریب رو تیج خونی بر سرم گر خورم از جام عشقش جرعه ہر چہ مے بینم جمال روی دوست ہم ز حیب عشق او چون بر کشم روز و شب ہستند جوے بیقرار تا شبی دیدم جمال روی او تا مگر روزے گوید کاکے فلان ور ہوا می عشق او چون تیرہ منج تا گدائے مے کتم بر گزشتش
---	--

اشکِ خونین سے چکداز ویدہ ام	زان ہمیشہ زار زارم روز و شب
حالتے دارم عجب زان آشنا	غوغا و اندر کنارم روز و شب

آتشِ عشقم چنان اقر و خستہ
گاہ نورم گاہ نارم روز و شب

آن خداوندی کہ پیدا جملہ اوست	بر لباس ما ہو پیدا جملہ اوست
صورت دیوانہ را مجنون بسین	والہ و مجنون و شیدا جملہ اوست
آشکارا شد بر نقش بد لچ	خود نہمان و آشکارا جملہ اوست
صورت آدم جمالِ خویش بین	آدم و حوا ہمانا جملہ اوست
با ہمہ اشیای آزادی عزیز	و جمعیت با ہم اشیای جملہ اوست
ذرہ فرات جملہ کائنات	موجہا وریا و دریا جملہ اوست
کس چہ گوید سر تو حید خداے	وز زبان جملہ گویا جملہ اوست
سخن اقر بگفت افلا بصر و ن	خود نکو بنگر کہ با ما جملہ اوست
و حدت اندر کثرت آمد چون پدید	پس نکو بنگر کہ یکتا جملہ اوست
کسوت کون و مکان پر میر است	اندرین کسوت ہویدا جملہ اوست
بر رخ خوبان جمال خود عیان	کردہ پیدا بہر سیما جملہ اوست
کردنوسے ارکلیم خویش تن	لیک سوسے ید بیضا جملہ اوست
ہر یکے در صورت دیگر پدید	کرد پیدا لیک پیدا جملہ اوست

گر چه پیشے خوب زیبا جملہ اوست	و او زیبا کے پردے دلیران
	احمد از سووا ہے او شد سو سو مند زانکہ اندر سو سو و سو و اجمہ اوست
<p>خاک پائت چشمہ آب حیات عقدہ زلف تو جل مشکلات ذات تو مقصود و جملہ کائنات پر تو نور محیط جملہ ذات طینت ذات نیابیع صفات راحت و خستگان زمر نکات لے مع اللہ نکتہ ار و ادوات کوہ از حلیم تو داکم با شبات چاشنی فیض تو در ہر نبات زانکہ وصفیت نیست اندر مدکات آبروے یافتہ نیل و فرات افتادہ سرنگون غزادلات ہر زمانے در حیات و رحمت یا رسول اللہ اشفع معصیات</p>	<p>ای شب گیسوی تو روز نجات گرد راہمت تو تیا ہے چشم دل لفظ شیرین تو راج روح روح ذات پاکت مطلع نور خدایے در سرا می کن وجودت خجاش شبت رتشنہ دلان اقوال تو و ہو معکم سرے از اسراء ہا با و از قہر تو داکم بے قرار شکر لطف تست پے در ہر زمان عقل از درک کمالت مختصر از دہاب چشمہ اخلاق تو طاق کسراے یمن تو بنگا فتنہ ملجا بیچارگان خاک ورت یا شفیع المذنبین ارسہم لنا</p>

	<p>احمد دیوانہ را سووائے لست اے شب بگسویے نور و زنجبات</p>	
<p>نور قدسی تافنہ در جنبہ پیشین است زان نقحنا فیہ من وحی ہمہ را طین است معنی و صورت مگر در خرقہ پیشین است اینہمہ آئین اسلام و شمار دین است معنی آری اینہمہ رویدہ حق بن است اونکو واندر چہار ویدہ فرزند است</p>	<p>ہر دو عالم اندرون خرقہ چہرین است در ازل اندر کلمہ تعمیر عشقش کردہ اند از پلاس و چرم مارے دیگر نبود عشق بازی جانگدازی زندگی اشقے معنی و صورت سہی سیم بلوح کائنات تا چہ باز بہا ہی آرو بروں آشاہن</p>	
	<p>احمد از اسمہ ارالانسان سہرے سالہا می بگوید چون نگویم کاین ہمہ آئین است</p>	
<p>ذات تو موجود در جملہ صفات نیست ہرگز بے صفات ہیج ذات اہل معنی راست ظاہر این نکات بر تو گرد و آشکارا این واردات ترا نکہ مشہودست در ہر شایعات تا شو و آسان بتو ہر مشکلات</p>	<p>اے ز تو مقصود کل کائنات نیست ذات جز صفات در جہان آمدہ در صورت آدم پدید گر بدانی خویش را در اصل کار در ہمہ اشیا حقیقت را بدان اندرین کثرت ہمہ وحدت مگر</p>	
<p>اے ہرچہ مقصود کل کائنات</p>	<p>در حقیقت حق احمد مطلق است</p>	

<p>ماہ بے مہر سربانم نیست خواستم در دغ و دشمنی و دهم در دودل بپر که گویم ای یارون خلق گویند صبر کن و دوسر روز صبر از روی خوب نتوان کرد کشتی صبر غرق گشته بنروز دوستان کار من حد بگذشت در جهان هیچ که نبود وفا جان من از فراق شد بیرون خلق گویند یار یا رفلاشت چون من آشفته دگر آیم پیش رحمت نصیب ما نبود</p>	<p>چشم بخت است هم نام نیست شرح غم قابل بیایم نیست در دمندی چو در جهانم نیست چون تو آنکر و چون تو انم نیست طاقت صبر در روانم نیست قلزم شوق را اگر انم نیست از شما شفقتی بجا انم نیست با که بود دست در زمانم نیست هیچ رحمتی زدوستانم نیست هرگز از بخت این گمانم نیست در زمین دور آسمانم نیست چونکه از جنگ غم انم نیست</p>
---	--

احمد از در و خویش نالی جنت
 زولش چون اثر فنا نم نیست

<p>اے درینا که یار یارم نیست دست و پائے همی ز غم زفراق سوخت از آتش فراق و دم</p>	<p>ای هیچ رحمتی بر وزگارم نیست دوستان دوستی دست از غم نیست یک نظر بر دل و گارم نیست</p>
--	---

گفت این رسم در دیارم نیست گفت اسی خام لطف کارم نیست مایہ جز نا لہماے زارم نیست کہ از و خط جز فکارم نیست اندرین کار بخت یارم نیست اسی در یفا کہ غمگسارم نیست چون مرا جز تو شہر یارم نیست بند اسبخت اختیارم نیست برورت اسبخت وقت یارم نیست	گفتم اے دوستان مرحمتے گفتم آخربونے مانظرے مغلسا نیم بے زروبے زور مے خورم یادہ فراق ہارم جسد کرویم سچ سو نہ داشت عزم بجا نم تہر و گرفت تمام شفقتے مکن گداے کوے توام بندہ ام خواہ لطف کن باقہر اسبخت وقتے دولت بمن نکشد
--	---

عزق دریائے علم شدہ احمد
چسکنم یار در کنارم نیست

نام و فاضل صحبت اہل صفا گذشت طوفان محبت ست کہ بر آشا گذشت زیرا کہ درد و محنت ما از و دا گذشت طوفان عزم رسید سر امر با گذشت چون صبر نیست طاقت ما از و دا گذشت آہ و دم ز پر دہ این ز سما گذشت	ایدن قاسمی عہد ز اہل وفا گذشت سیلاب عزم ز موج بلار بر سر رسید از درد و عزم ہمیر فرس مروتی نخواہ دریای درد و است کہ پایان کس نیست ایں درد را و اہل بصوری توان گذشت از سوزیدہ سوختہ شد خرمین سپہر
--	--

ایدل دو دردم از درد کس طلب	درمان چو در گوشت غدا بماند
تیغ بلا بفرق من آمد دست بجز	کارم بجان رسید امید بقا گذشت

احمد وفا خواه زیاران بیوفا	هر دو وفا چو از همه اهل وفا گذشت
----------------------------	----------------------------------

آن تیر بگره دور که در پینه رسیدست	خون نایب لم از طرف پیده چکیدست
حال دل بیچاره خود بر که کشایم	کز محنت اندوه چهار رخ گشت دست
دلسوزی گشت است ازین غفل که بزجاست	همچون من بسوختمه دروهر که دیدست
درد بر بجز زهر نصیب دل مانیت	کام دل ما تم زده این زهر چشیت

احمد نتوان گفت غم خویش با عیار	برگا نه در غم ز خویش گفت و شنیدست
--------------------------------	-----------------------------------

با درو بمر چون دو انیت	با درو بساز چون شفا نیت
مغ دل ما اسیر در دست	یک لحظه زوایم غم بر پانیت
عز قاب شدم در اشک خنی	افسوس که هیچ آفتاب نیت
بیچاره طیب گشت عاجز	زین درد که قابل بود نیت
گفتند دو است بس بجام	گفتم چه کنم نصیب نیت
هر روز و شبم رو در بیمار	شام و حرم ز غم حد نیت

کس چون من درد مند مسکین	دیدست کسی که بتلا نیت
-------------------------	-----------------------

در هر که نگه کنی وفا نیست	چون اهل معرفت از جهان رفت
<p>در دیر فنا بجز بقا نیست کس محرم راز هارمانیست در کج و بلا چو انتهای نیست فرمود ز بخت تو ذکا نیست آه دل عاشقان بهمانیست کین صبح مراد من ضیائیست در شاخ وجود ما غنائیست این تیر بلا دمی خطائیست دانی که سینه با قضائیست این جز ببطای پادشائیست در جمله خدا جز او خدائیست چون شکر بذات او در دانیست در صحبت خلق جز او غنائیست چون مرد خدای در بلائیست کس را امر دوستی با نیست</p>	<p>ما خود ز حیات گیشتم این قصه در دیر که گویم مردیم درین فراق اندوه چون وید حکیم طالع من بمیدود بدان تو آو عاشق بارے شب من سحر ندارد این بیخ حیات ما بذا افتاد هر چند در غم سپهر گرفتیم تن ده بقصاص و باش خرسند کز لطف و کرم امید داری شاهی که در کون بنده اوست از غیر خدای کن ترا خواهم که ز خلق گوشه گیرم باشم سر کوه دست و صحرا ایام بکارم دشمنان است</p>
<p>لیکن بر دوست غیر مانیت</p>	<p>سیلاب شدت شگفت نیست</p>

مارا بہم بلا پناہ | خرم حضرت پاک مصطفیٰ انبیا

احمد تو بدان کہ درد عالم | جز فضلِ خدای اتقا نیست

بازم نظر فتا و بجائیکہ مشکل است
 نے صبر نے قرار نہ آرام نی سکون
 گفتن نمیدان و نہ گفتن نمیتوان
 گفتم خدا کس من ازین صحبت تبار
 ای ساربان مہار بکش اشتہ مرا
 نوش تو اسی طیب تر نیست آرد
 عمرے عزیز آنکہ بر آریم با تو دم
 جانم ز دوست رفت ندانم چہ صلاست
 نی دل بدست خویش آرام و دوست
 دانم کہ آرزوی لم سخت مشکل است
 دل گفت چند لاف نی پامی در گل است
 یاری عزیز و جان دل من نخل است
 بی دوست ہر چہ بہت ملازم ہر قلاست
 عمر یکے تو در رود آن عمر باطل است

از غایت ظہور عیالست ذات او
 احمد جمال دوست کج بخت مقابلست

آنکہ در کسوت بفرسید است
 این ہمہ آئینہ کہ می بینے
 چون سخی کیست یک بین باش
 تاب خورشید کے تو اندوید
 صورت ہمیشہ لب لباب است
 خود نمودار طلعت زیب است
 گر چہ ظاہر تعدد و اسماست
 ہر کہ اورا دیکھ چشم نابینا است

سوج دریا کے دریا موج | رودے یاب کین سخن پریاست

مجت عکس حبت ا ب لقا ست	مثل هر چیز را تفاوت نیست
<p>اهل ایمانست آنکه ناگو یا ست چو شناسد کسیکه او اعی است ز آنکه احوال ندیده هرگز است صورت بمشال بی همتاست لیک موج سخن بشوژن است هر چه بینی در تو جود است بیخ ضائع و کشف نکته هاست که بے صفت از خفایان بیخاست عاقلان را کفایت از ایمانست گوید از کشف این بیان پیدا ست گویم ای بوالفضل بیخ است ذات تو در خدای و کرم و عافیت گویم یا جان دل هوا خداست که سرش سوده همنده ذرات در فتنای رسی که عین بقاست</p>	<p>هرگز کز نیست وحدت ایمان گوهر شجر مرغ را قیمت چشم کز دیده رهت کی بیند یار ما را چو نیست انباری ستون بهمان چو آنکار کنم لیک آهسته گویم در گوش چند گویم ترا حقیقت مشر لب به بند از بیان کشف بود پیش نا اهل کشف کردن هر مختب گز با کند و عوس گردنش بشکستیم نیک لاجول سالمها در نقاب نقد چید هرگز آرزوی جا نباز است اندرین راه داد لقا یابد چون فنا را بجویش راه دوی</p>
چون انا الحق زبان تو گو یا ست	صلوه یار هر زمان بیخه

هر حجاب مرد و حق اهل صفاست	آتش لفت بود یا خواهند
<p>مرد معنی شوئے تویی کم دکاست خود جمال تو آد چنین آری است که کوئی ذات حق چو نبی است صورت یزیدی بگوید در خواب است که از نیجای جمل انشود و نهامت گرد خاک در تو تحمل اعلمی است فیض عورت همیشه روح فزا است خاک ایوانت جلال علی است کاشف سرور من اولی است راز مکتوم از تو در انباشت از وجود تو راز در صحر است لیک صورت تو خود آری است هر طرف بگریمین غوغاست یار یارین یار یارین چه خوش است داود جان ندرین نقاب چه است</p>	<p>حرف تو حید حاصلت گردد هر چه بینی جمال او بینی نیست رذات او شک بشتیک مرد معنی که اهل معنی شد در حقیقت تراست همتی حق خاک راه تو تو تپای بصر گرد میدان است آب حیات صحن میدان است فرش زمین نکته از زمان سر زنبشت قصد موزلی مع اللہ گنج پوشیده بود است آندوست منی نماید جمال در پرده شور خود در جابانت افکنند خویش پنهان مشورا و پید است عاشقان هر طرف بر سوائی</p>
گاه بر شکل آدم و حواست	گاه بر صورت ملک اظهار

ہستی تو بہ ذات او بینا است	تا ندانے کہ سر سرے آستی
گاہ بر ساز و اسق و عذراست گاہ بر صورت و گریہ است پیش اہل نظر جان نیباست دست پائی ز نازکین مریباست اندرین سر خوب شک کر است	گاہ بر طرز سیلی و مجنون گاہ بر صورت بشر پیدا است دوست ہر جامہ کہ گرداند آستانہ پان لچہ تو حید مے نہ بینی حیات ثبات یکے
سیر تو حید مے کسم انظار چشم بر دوست گوش بر اعدا است	
ہر طرف رد شور و ہر سو بے فغان است زمان گم در پردہ داگم او نہان است بے زمان بے مکان بے آشیان است از تجلے بالیقین در ہر مکان است تاب و دور ہر مکان و ہر زمان است گر چہ پنہان اندرون جان نہان است در پے او چشمہ ہر سوروان است زانکہ او بحر محیط بیگم ان است قصداش در ہر زمانی بزربان است	شاہد مستی کہ در پردہ نہان است ہر کہ رویش بنگر و شیدا شود طاہر قدسے کہ بے ال پرست پر تو نور خدا اگر بنگرے دیدہ کوتا تاب آرد تاب او ہست در ہر کسوت ظاہر بہ چشم دیدہ اہل بصیرت بر ویست سو جس اندر قطرہ جاری شد صورتش در ہر عنقیری ثابت است

<p>ذرا نگرہ قلعی زین یقین اندر گمان است تبا جمال حق بہینی کان ہیمان است انیکر مے بینے ہمہ این تر جان است کاسکائش جملہ تفسیر دیان است مئے و صورت ہم جملہ جان است</p>	<p>پروہ الارخ بر فغن خود را نما از رہ عین الیقین بکشای چشم نیست موجودی بجز ذات خدا آیت و آتش کہ مطلق آمدہ است ذات او پیدا است در ہر صورتے</p>
---	---

<p>گر جمال احمدی را بنگرے باز گوئی این نشان بے نشانست</p>	
--	--

<p>گدرا را پادشانی مصلحت نیست بغیر از آشنائی مصلحت نیست کہ ہرگز پارسانی مصلحت نیست کہ در سر بیوفائی مصلحت نیست کہ شاہان را گردانی مصلحت نیست کہ از دوش رہائی مصلحت نیست</p>	<p>ولا از جان جدائی مصلحت نیست تو از بیگانگان در بند دیدہ بگو ہی عشق بالان مے ندانے سیر حراتو در راہِ وفا باز بملک عشق دائم بادشاہم ولا مرغ اسیر عشق کو دشو</p>
--	--

<p>ہمیشہ جان نگار و خستہ دل باش کہ زین غم مو میہائی مصلحت نیست</p>	
---	--

<p>مثال صورت ہمار است نقش مجہولست نکاشت منظر خود را ہر آنچه مطلوبست</p>	<p>ہر آنچه بر ورق کائنات مکتوبست بجائے از لی نقش بندہ است قیوم</p>
--	---

<p>تقدیر دست بصورت یکیت در معنی خطے کہ بر رخ خوبان کشیده اند عشق و صفحہ دل موجود نقش آن جان است</p>	<p>دو دید دیدہ احوال کہ چشم میبوست اشارتے از لے و عیارے خوب است ولیک عقل یک است ہوش ملبوست</p>
<p>بچشم احمد بنگر جمال دوست عیان کہ حوض خاطر عواض نیک مرغوب است</p>	
<p>ہر آنچه در نظر آید جمال یار دوست بہر کمال کہ بینم کمال حسن صفات بہر نمونہ کہ نقش جمال ہر دیان است سعیت از لی چون بذات ہو دوست</p>	<p>ہر آنچه می نگرم من کمال یار دوست بہر جمال کہ بینم جمال یار دوست مگر بدیدن محنی خیال یار دوست بہر وجود کہ بینی وصال یار دوست</p>
<p>بحال احمد دیوانہ کے رسد عاقل کہ یار او ہمہ حالت حال یار دوست</p>	
<p>آن مشاہد خوشنوی کہ در جلوہ جا است در عارض خودین مہمی باش خلیں ہر ذرہ کہ بینی ہمہ خورشید مصفاست چون گفت شجرانی انا اللہ استحق گر جان عزایم بود آگاہ ازین ستر در معنی وحدت نظر افتاد ملک ما</p>	<p>در چشم خدا بین رخ زیباش عیانت ہر جا کہ عیانت چہ حاجت بہ بیت ہر قطرہ کہ یابی ہمہ دریای اوست پس در ہمہ موجود نگر جملہ جہانت دانست ازان سجدہ کہ شخصہ بہ نہایت در سجدہ نمودار شد آن ستر نہایت</p>

<p>۱ حمد چو کلیم است که بر طوطی جهان است</p>	<p>در پر تو انوار جلالش نظر افتاد</p>
<p>شورش در جگر باده پرستان زده است کلاتش در جگر شمع بستان زده است هر لوانی که سحر بلبل بستان زده است مرغ خوش نغمه که باغیچ بستان زده است بچو د از خویش شده وصف بستان زده است زان سر پرده خود که در گلستان زده است</p>	<p>چشم شوخت که زمستی ره بستان زده است شورش در دل پروانه چمید اند شمع از دل سینه ناله عشاق نواست از فغانها می من گم شده داوست بفر ساغری از لب میگون تو بپاره ولم بلبل از زخمه هر خار چو اندیشه نکرده</p>
<p>۱ حمد از هستی خود ناله زدم عیب کن چند رطلی زلف چیرستان زده است</p>	
<p>مراورا در وایم سودمند است همان دانند که دایم درد مند است بر ذرا بد چه جای بند و پند است درین ره در عشقش پسند است ازین بگذر چه جای چون چند است بعد و برون از بنفتمان در بند است که عقلت از میان سخن نماند است مقام عشق و عاشق بس بلند است</p>	<p>دلی که ز در عشقت در بند است چه داند قدر ابل و روبه درد نیندانی تو قدر عشق بازان کس که در در عشقت برگزیند چه می پر سے ز سر عشق عاشق مقام وحدت او نیست محدود درخت عشق انگه با گیسو چو می بینے تو اندر عشق پیوسته</p>

بسا سر با که اندر راه تو جید زور و غم ز هائے کے بچید	بنا ز آواز مردم او فکند است ہر آن دل کو ز دردت سمجند است
چو احمد ہر دم و صد باز نالد دلی کز درد عشقت در دست است	
جمال لایزالی طلعت است بہر جا نصیب نقش زربایش بہر باغی تماشای عجیب است بہر وزہ نمودار نیست ظاہر اگر چشم خدا بینے کشائے چو عاشق نگرود روح قدسی	رو امی کبر پائی صورت است جمال با کمالش طلعت است کہ در ہر باغ سر وقت است بہر شکل ہویدا کسوت است شبینے عالمے در رویت است کہ اندر روی خوبان نیست است
ز راز احمدی کس را خبر نیست کہ آن جان جهان در خلوت است	
از قصہ جمال تو ہر سو حکایت است و صعب وہاں تنگ گوشتن نہ تیوان جز چشم تو عشق من یاد دست بالحقین گفتہ کہ جان من فراق بجان بختم نہ آن کند کہ شوخ بخت روزم	ذکرتہ وہاں تو ہر جا روایت است لیکن بہر زبان وہانت حکایت است ہر چیز را کہ ہست ہمہ صد غایت است گفتا بعیش داد جان خود ہدایت است ما را از بخت خویش بد پیش شکایت است

<p>از غایت جمال تو منزل نشان است</p>	<p>ہر جا کہ در کلام حق از حسن است</p>
<p>۱ حمد ز دوست چند شکایت کنی مدام کز دہرے تو گر چہ ہر اراں غنایت است</p>	
<p>دوستان دستے کہ کارم مشکل است مے ندا ستم تا چہ باشد حال من ہر زمانے بردلم بعد محنت است ہر غمی کز آسمان آمد سرود ہر چہ جز یا راست لفتیا راست آن عشق بازے زندے و دیوانگے ہر کہ ادیوانے مے خوانند ظن ہر کہ چیر عشق است مار محنت است</p>	<p>ہمدان مہرے کہ پایم در گل است اسچہ از عشق تو مارا در دل است ہر چہ در دل جز تو کلی باطل است گوئی آن ناز تو بر جان دل است گر سہم نوش است زہر قاتل است سرور با شد کہ مرد عاقل است بالیقین دانے کہ مرد عاقل است در محنت از تو مارا حاصل است</p>
<p>۱ حمد از دیوانگے فرزانه شد ہر کہ دیوانہ نشد ناقابل است</p>	
<p>اے خالقے کہ منظر ذات تو کائنات مقصود و جملہ عالم و اکرم ہرین تویی و ہر چہ بنگرے تو درین عالم فنا و ریاد و سوج را تو یکے وان بہ صفت</p>	<p>در جملہ صفات نمودار تو بذات و انشد کہ غیر نیست درین کل کائنات تاکم بذات است مے باہر صفات حوال کے رسد سیر غور میں نکات</p>

گر آشنای بحر خدای بجز حسین مستغرق خودی بخدای تو کی است	در خوشین بین که تو کی ذره جهات تا فیض فضل دل نشود در لوت و ادوات
اسرار حق را تو بدان در همه جهان احمد هو است جای چه مرده در چه حیات	
حکایتها زلف او در دست بگفتم راز زلفش باز جویم چو چنگ تمامت از چنگش شد ترا از آتش من نیست سوز مرا خواه او کشد خواه او نواز گدایم گریه عالم به بنفشه	که تا در زیر هر سوکے چه راز است بگفتا قصت ز لغم و راز است نمیدانم درین پرده چه ساز است وے جانم همیشه در گداز است که آن ولد دار و انم بے نیاز است ولیکن بهتم در حرص و اذ است
ره عشق حقیقه احمد است این بنسزد و دیگران را و مجاز است	
فضای هر دو عالم سایه ماست من آن خورشید تا بانم که هر روز سریر لامکان و ذروه عرش فنا و فقر بهم افلاس و تجرید	قبای کن زکان پیرایه ماست جهان یکسر بر پیر سایه ماست درین ملکت کمیند پایه ماست براه نیستی سر پایه ماست
پراه فقر احمد باخت خود را	پلاس و حرم پوشش نده ماست

در سر و دو کون نیست نشان ز که جویمت گشود چه درد و جهان از که جویمت در حیرت تم که من میان از که جویمت چون از همه عیانست عیان از که جویمت پیدا چو ذات اوست نمان از که جویمت	ای لاسکان حرف هر کان از که جویمت در کل کائنات محطے بذات خویش گه در بقای مطلق و گه در فنا محض اندر گمان حق یقیم یقین شد است پیدا بذات خویش نمانم بذات خویش
---	---

احمد احد توئی بسیقین گم تو بنگرے
چون ذات تست شرح بیان از که جویمت

بنیوائے نیت گم از یار ماست جان و دل اشیاء گم در کار ماست هر چه جز عشق است و آن عار ماست جاندهی در راه او پندار ماست هر چه خود در دست آن انکار ماست کعبه و بتخانه بنی بنجار ماست	عاشقی و بے نوائے کار ماست آه بر عاشق آمد در رهت جان ما جانهاست چن و جانهاست عاشقی در کوی جانان مشکل است کار عاشق است دیگر کانیست دل ز مسجد شد کون در کوی دوست
--	--

نیست چون احمد درین دوران کسی
اونه مست از عشق ان دلدار ماست

نهان مے بین که او اندر نهانست که بیرون از حساب این مے آنست	نہے رہے کہ او رہے نہانست چے خواہے تو اندر پست و بالا
---	---

گمانم کے ہاں بچا راہ با پید تو نیکو بین توئے در کل عالم	ہر دن از فہم و ہم فاذ گمانست چو این حاصل شدت مقصود است
	اگر خواست برون از خویش احمد کہ حرفے وہو معکر زان بیان است
گر جہل یقین سے بن گمان چیت بشنو تو یقین کہ نیست جز تو چون نیست بجز تو کس در بچا چون هست وجود ما وجودت ما را چو وجود نیست پیدا	در نیست گمان ہمہ فغان چیت تفصیل بیان این و آن چیت اند غلطم کہ این مکان چیت ہر دم غم دور دیکران چیت ہر لحظہ وجود ما نشان چیت
	احمد چو بچویش گشت عاشق مشوقہ و عشق در بیان چیت
ہر کہ درین عشق گرفتار نیست ہر کہ نشد درد و جہان کا سیاب ہر کہ بچشتے و بدر دے نشد راز نہانی کہ درون دل است اسے دل اگر دم زانا الحق زئے کہ تو شوئے مست خرابات عشق	طالب حق محرم اسرار نیست دیدہ اولائق دیدار نیست آندہ جز صورت و یوار نیست کاشف آن رمز سخن پار نیست لائق جز نور سن و دار نیست در روشنی راہ سزاوار نیست

لیک دیرین راہ چو بیدار نیست رو تو بدین راہ کہ بسیار نیست راہ ولت جز در والدان نیست	گبر و حسد جلمہ حجاب تو اند گر تو بخواہے کہ بخود در سے پر وہ خود را تو ز خود بر فلکن
--	---

احمدی از چشم بدر کن حجاب درد و جهان بین کہ بجز یار نیست	
--	--

تیر شوق از کمان دیگرست نیک بنگر از ایشان دیگرست زانکہ این مرغ از کمان دیگرست زندگے او بجان دیگرست بر سر داریش فغان دیگرست از کمان پہلو ان دیگرست	گوہر عشقت از کمان دیگرست طائرِ قد سے کہ در قالب رسید مرغ جان از ایشان پرواز کرد ہر کہ از شمشیر عشقت شد شہید ہر کہ چون منصور شد سرست عشق تیر عشق او کہ بر جانم رسید
---	---

احمد از جام شرابش مست شد این شرابے از دکان دیگرست	
--	--

مروئے را نشانے دیگرست کاین جماعت را نشانے دیگرست ہر کیے صاحبقرانے دیگرست کاین جہان را ہم جانے دیگرست	منزل عشق از مکانے دیگرست عقل کے دانکہ این رفر از کجاست آن فقیرانے کہ این جامے روند دل چرمی بندے درین فانی جہان
---	---

<p>شاہ را بگنجه نمائے دیگرست زیر ہر واسے جوانے دیگرست ہر زمان از غیب جانے دیگرست اینچنین زختم از کمانے دیگرست کا پنجان علم از بیانے دیگرست</p>	<p>دردِ دل سکین ہو سچا رہ برسہ باز از مرغانِ عشق گشتگانِ خجرت لہم را دل خورد و زخمی زویدہ چون یکبید عشق را در مدرسہ تعلیم نیست</p>
--	--

احمد اتانم نکر دے ہوش او
 کاین جس از کار دانی دیگرست

<p>طبع عاشقے از دغا مے ست نام نیکوے عشق بد نام مے ست کام اول کہ است ناکام مے ست کاین سعادت ہمہ ز بد نام مے ست زانکہ طبع تو تنہے دغا مے ست باز او بایزید بظلم مے ست کہ ز حاقبت خواجہ پاشا مے ست کہ حجازیست خواجہ پاشا مے ست</p>	<p>ہر کہاروے در نکونامی ست چند گوئے کہ عشق نام نکوست کام ہر کام نہ تو در رہ عشق رو تو بد نام باش در رہ عشق رو کہ تو مہیغ و ام زوانہ نہ مہیغ او بوسعید بوا الخیر ست در خرابات عشق کے پرسند بر سر ان دودہ پدید آمد</p>
---	---

احمد است باش درہ عشق
 تا پد انند کا حمد جامے ست

<p>چہ جاے خواجگے و کبر و نازت ہمہ کردار او عین نیازت ہمہ جان عاشق و نازت ہمان داند کہ او و نامی را و ت زبان خلق بر عاشق و نازت کہ عشقش بو تہ مردم گدازت کہ کوئے عاشقان دور و نازت</p>	<p>کمال عاشقی ترک نیازت ہر آن عاشقی کہ دورہ پاکبازت اگر عاشق بسجد و نسیا بد ناز عاشقان ستریت پنهان بشستند عاشقان دست از دو عالم اگر در بند جانی روجسان گیر کہوے عاشقے کمتر گذر کن</p>
---	---

یقین احمد جاے چنین ست

کہ عاشق دور و عالم سرفرازت

<p>کمال حسن او در حبلہ اشیاست کہ اندر حبلہ اشیا او مستیست سویج و بجز بین کان حبلہ دریاست حقیقت ذات حق اینجا ہویداست کمال حق تعالی حبلہ اینجاست رموز سخن اقرب بر تو ایماست محیط حبلہ ذات حق تعالیست بچشم خویش او در حبلہ بینااست</p>	<p>جمال لایزال بر رخ ماست بین در حبلہ اشیا ذات او را بین در صورت ما ذات حق را بچشم خویش بنگر ذات پاکش تو ظاہر بین کہ حبلہ خود متارا حدیث و ہو معکم گوش جان کن بجز تو در جہان چیزے دگر نیست نکو در باب گردانانے را ہے</p>
---	--

بمعنی ذات او در صورت ایشاست	تو ذات احمدی میں ذات حق را
ذات خدا کین کہ بصورت مصدوست اے صورت تو معنی اللہ اکبر است اسی حسن تو بصورت معنی برابر است اظهار کر وہ حسن بعالم منور است در صورتت بین کہ چه معنی خوشتر است اسی ذات تو بمعنی بصورت مضمست انسان مثلی ز خدا وند اکبر است نورش محیط ذرّہ ذرات مظهر است آری جمال حضرت حق را چه ذرّہ است	ای صورت نشان خدا وند اکبر است حسن جمال تو ہمہ وصفان پر دست در کائنات حسن خورش جلوہ میدہد در ہر طرف جمال خدا وند ذوالجلال واللہ کہ غیر نیست بعالم پر نگرے در صورتت نگر ہمہ معنی و ذات او ذات خدا بین کہ بمعنی شد آشکار نور خدای بر رخ آدم و آدمیت بر ذات احمدی ہمہ وصفان پر دست
این رمزین نکات ز اسرار مرتفعی احمد غلام بندہ اولاد وحیدر است	
اگر چه از چشم دیگران پنهانست ترا نگر رویش چو لاله نعمانست نقش دیوار صورت بیجانست معنی خاص صورت انسانست اندر ان ورطہ کہ بے پایانست	احمدی را جمال دوست عیانست در تماشای اوست نرگس ما ہر کہ آگہ نشد ز معنی دوست ہر کہ در ہر وجود از و اثرے کشے معقل کے تو اندر رفت

<p>ز آنکه این شرح بسط الامکانست</p>	<p>سرایین راز کے شود مکشوف</p>
	<p>احمدی سر دوست میگوید ز آنکه از ہر خیال دینی آنست</p>
<p>ذات تو در کسوت انسان چہ است حسن تو اندر روای کبریاست در میان ما جدائی از کجاست در لباس آدمی ذات خداست زان بہر ذرہ ہمیشہ این صفاست ذات او دائمی ہے خود نماست</p>	<p>ایکے پر زوی تو عالم قبلاست روی تو در پردہ او اکہ نہاست چون یکے باشد غبار و موجہا صورت آدمی یعنی با زمین ذات پاکش ہست در ہر ذرہ ہست پنهان ذات او در چشم ہا</p>
	<p>خود نمائی سے کند احمد بخلق چون بہ بیند خود نما آن ذات ہست</p>
<p>در باب کہ این شور ہم از صاحب نہاست امر و درین دیر نگہ گرہ بہمانست آن خانہ و خمانہ میں جملہ نہاست و اکہ کہ اوین بانگ ہر خانہ چہانست شور در این خانہ ہمہ جنگ تراست سلطان جہانست خداوند تراست</p>	<p>امر و ز کہ این خانہ پر از بانگ سخنانست انصاحب لہ ہوت کہ در پردہ نہان بود گنجےست بویرانہ کہ در وصف نیابہد در خانہ سنہ دل کہ در نیچانہ چو چہانست خاک درین خانہ ہمہ مشک عبیرست انکہ کہ در وقت خود را ہر وی یافت</p>

در عالم تو حمید همون مرد نشانست گر ملک سلیمانست هم با و نشانست این صاحبِ کبریاست که حمید ز کبریاست جز او و دیگر نیست که انسان بیست	هر کس که در چنانده رو حست همی دید وانشد که درین دهر کج بودین حسنت این خواجده خانده است که در خانه ندیدت در صورت انسان تجلی حقیقی ست
---	--

احمد همه وصف احد گشت حقیقت
سخت سخن بین که همه است شبان است

در حلقه مانگا رسر است عقل از میرا چو دید پر حست کو آمده در میان نبشست صبر از دل خسته زخت برست از تیر تره دل و جگر خست گفتا در آرزوت هم هست	سرست رسید جام در دست دیوانه شدیم از جالش برخواست قیامت در اندام از تیغ کرشمه خون مار خست آرام سفر گزیدن از جان گفتیم یک کنار بوسه
---	--

چون احمدی از شراب تو حمید
سرست رسید جام در دست

هر چه جامی جهان خن شترابی پیش نیست اینهمه پیدا و پنهان خبر جوانی پیش نیست اینهمه یکیک ظهور ذات رابی پیش نیست	در هزاران آنه یک آفتابی پیش نیست هر زمان گفته سخن با خویشتن از از خویش از بقدر هست موج و بحر اسمی جدا
--	---

حاج

یک نذر جمله عالم جز خطابی بیش نیست اینهمه هر یک حروفی از کتبی بیش نیست اینهمه عالم که بینی جز مرئی بیش نیست اینهمه از بحر هستی جز جبابی بیش نیست اینهمه صورت نمودی جز نقابی بیش نیست	جمله موجودات پاک صفت پیشین از کتاب لفظی توحید آنچه میگوید همه در ظهور کائنات از اصل منی بنگرے چیت این عالم که بینی از نشان بختان ایک هستی را همی بینی ظهور ذوالجلال
--	---

احمدی آمد حجابان جانان احمدی
در گذر از جهان که اینهمه جز جبابی بیش نیست

آنکه در هر صورت جان شد زمان پیدا کسیت نظار اور جمله عالم شد عیان بیدار کسیت و آنکه آید در لب جان جان پیدا کسیت شده عیان پیدا و پنهان جهان پیدا کسیت و آنکه در هر سوگیری باشد روان پیدا کسیت در هر عالم نشان ب نشان پیدا کسیت	آنکه میگردد در هر صورت عیان پیدا کسیت آنکه در هر تماشا میکند این جلوه با هر که در هر کسوتی آید بر رون بهر ظهور آنکه در هر صورتی آمد عیان رکائات و آنکه اندر اسم رسم آمد بر رون اندر کزوان چون محیط زیر و بالا آمد آن دلدار ما
---	--

احمدی در هر لباسی بنمایند ذات خود
و آنکه در هر کسوتی در هر زمان پیدا کسیت

این حسن لفظی تو الحق چه دلرباست در هر چه بنگرے تو هر ذرات کبر است	از دیدن جمال تو هر دم حیات است در کائنات جمله محیط است او ذرات
--	---

<p>از وصف جن نیست جداگر تو نگری ذات خداست هر چه بظا هر نظر کنی ذات بشر که پرده اسرار از دست آن شاهباز تا که نهان است در بشر اسلام و کفر جمله یکی شد بره عشق هر ذره که بنگرے آن آفتاب است</p>	<p>این جمله صفات بمعنی همه خداست معنی چو ذات گشت سر اسرار است بنگوهی نگردد که درین پرده تاج است گر راست بنگرے تو درین پرده راز است انرا که او بره خداوند آفتاب است هر قطره را که بینے چو دریا با صفات</p>
---	--

هر نکته که از ره دل احمدی کیفیت
یکیک همه ز رمز خداوند ذوالبقا است

<p>تا صورت نقش یار با ما است هر جا که مراد حال آید آری چو صوال یار باشد بالین چو بود بنجاک گویت چون پر تو عکس یار تا بد که عکس جمال خود نماید بایا دشمنی که سخن سمرایم از خاکت اگر پیام گیرم</p>	<p>هر لحظه مراد گر تماشا است یک خار بدل نیز از تماشا است بی وصلت یار خانه صحر است و اشد که مرا به از تریاست این فاخته که یرو و بیاست این وسطه ز راه بر فاخت در جمله سخن همه بود است صد آوم و صد هزار حواست</p>
---	---

چون عشق ز پرده رخ نماید
معلوم شود که بے محاباست

این ذات تو ذات حق تعالی است	اے احمد اگر بخود پر مینے
لوائے بادشاہے بر تو زیباست کہ سر خود نمائے بر تو زیباست کہ خدات گوائے بر تو زیباست کہ سرے اینمائے بر تو زیباست ازان قرقر سائے بر تو زیباست کہ موج آشنائے بر تو زیباست	نقاب کبریا بی بر تو زیباست جمال خویش را ظاهر کن امروز علم بر عالم اعلیٰ بر آورد ترا بسیم بہ صورت کہ بسیم پوشہ با زرقضائے کبریا نئے توئے مستغرق اندر بحر وحدت
پلاس و جرم را احمد گزیدے لباس بادشاہے بر تو زیباست	
کہ بیرون از سفیر شی سپاہی است کہ یوسف جیش اندر قعر چاہی است کہ اندر عشق مردن بادشاہی است بدانی حسنش از سر تا پاہی است بسے در عشق او امر و نواہی است خدائے و حقیقت لاناہی است کمال حسن او بسین رگاہی است بندانش در ہما شیا کماہی است	یقین در صورت سیر الہی است چشم دل اگر تو باز مینے مترس از جان و دل ز باز یکدم اگر بچینی بچشم دل تو اورا بستر عشق او کنسبت آگاہ ہممہ او بیان یکے بن یکے بین جمال لایزالے بین ہستی است کمال حسن او در بہت ہستی است

یقین فر صورتت ہر اگنی است	جمال احمدی گر بازمینے
<p>وانشد کہ جمال و عیانت این خوب قدیم ہیشانت سر مایہ گنج مفسدان است ہر چشمہ چشم ماست جا رہے بہتر ز حیات جاودانت میرون ز حساب این آنت از آئینہ ذات اوبیانت در یاسے محیط سپکر انت</p>	<p>آن دلبر با کہ جان بانت سے وقت گذرے ورنے افلاس نیاز و فقر و حاجات از چشمہ چشم ماست جا رہے جان بر سر کوے دوست دان پندار کہ کار عاشق مست دریاب یقین کہ جملہ اسما ہر قطرہ کہ بنگرے تو پیدا</p>
<p>از ذات احد جمال احمد با جملہ صفات ترجمان است</p>	
<p>فحیاب رشده ناگاہ برین عاشق ہست بکف آورده از انجام و نشیند است کہ ترا در سر این بادہ تمنائی ہست با و ما ہر چہ بس بود سر اسر اشک است شاخ خوبینے نرودا ہمہ کہ دم ہست رسم و عادت ہمہ گدشت شد ماہہ ہست</p>	<p>در سخنانہ کشاوند برین مستی است ساقیے لم بزلے و ادم جام طہور گفت می نوش بدم از سر سخنانہ ما بادہ بردست نہادم زلف تھی ہست سچ ہستے ہمہ بر کندم و بخویش شدم جرمندان کہ بنوشیدم و از خویش شدم</p>

<p>که بیک نوم انا الحق زدن از عالم زست که پیش چشم و محظ صورت سبابت صلامی عام و همین شراب سبابت همیشه وین نیت در سوم شتایت دلم بگفت که بگذر نصیحت عاقبت مے مغانه بنوشم که زهر تر یا قیست</p>	<p>احمد از خوردن این با دو چنان شد نوش خار با دوه یشاق در سرم با قیست به نیم جرمه فردوشم تمام جان و جهان شراب شاد و دیوانگی و قلا شے مرا نصیحت میکرد تو به عالم دین چو کار سن نکشاد از صلاح زبرد و روح</p>
--	---

فروش صون مرتع بنوش احمد مے
 که در و در و بصوفی صفای طلاقیت

<p>هر دم از راه شے در کار می بایست از ره دل بر در دل از می بایست اندرون حلقه ز تار مے بایست پس بر آسود عاشق وارید بایست وروم توحید حق بردار می بایست پس درون خانه خماری بایست پس میان لودیا یاری بایست بر امید گل میان خماری بایست و پے بولیش سر گلزار می بایست</p>	<p>ای دل بند صحبت دلدار می بایست از سر دل بر در جان گوشه می بایست با مغان جام لبالب هر دم بایست از سر سو و ابوسے عشق بایست از سر مے بقا در نیتے بایست از شراب و هو معکم با دها بایست از سر سخن آقرب نکته با بد کند در پے وصلش غم سجان می بایست از سماع بلبلان آشفته بیاید شنگ</p>
---	---

چون شده گشته اندر تیره صحبت لهما پس بزندان بخشش نام چارمی بایدهست

احمدی چون بر بنیاید چکاه از زهد کفر
پس میان فرقه کفار می بایدهست

<p>سهر تو حمید خدای بر لوح جان بایدهست حرف تشریح از سواد دیده بایدهست کرد از کتاب کنت کتر آنکته با بایده گرفت کشف بایده کرد و میر و بود مگر را بدام جمله در وایت پیش سر اجتهت اشکار از رموز سخن آفرینش می بایدهست چون ظهور حق نموده خلق آمد بشکلی چونکه ظاهر گشت اندر حق ذراب جهان خط مشکین بر رخ نیان که ظاهر گشته است صفحه دل را محشی ساخت در موزون و فقر تو حمید را مرقوم بایده ساختن</p>	<p>ر فرودت از سواد ویدگان بایدهست خط رفیقش در میان جان بایدهست مشکل امر احوق را ترجمان بایدهست مشکلات زمر را هر دم بیان بایدهست آنهمه یکیک و بیجان روان بایدهست وز سر در دل موز این آن بایدهست جمله امر از خدای پس روان بایدهست قصه ذرات اندر جان عیان بایدهست آنهمه تعویذ جان عاشقان بایدهست راز پنهانی در رونق نمان بایدهست پس حسابی محل دل هر زمان بایدهست</p>
--	---

احمدی از شرح او آری همه منی عیان
آن همه منی از لوح کس نمان بایدهست

عاشقان را با نگاهت ناله آواز نهند
بر در تو طبل سحران لذیذی سری از خند

<p>از علوم مرتبت از جمله عالم بگذرند از سرمستی شراب صرف حدت و کشند رحمتی للمعا لیسین است آنکه او را قدسیان عرشیان بر آستانش خاک و بند آفرینند گر سبب نه آسمان راز میر با آرنده تا انبیا در وانش از نده دست اعتصام پیر که هست در غیر همگان بفرط شوق خود و شمنانش از تعصب سرفرو برده بنیاد گر سرارش ز دل خود عاشقانش بر کشند از فضاسی لاسکانی هر زمان مستی کنند</p>	<p>خیمه بر بالای این نه گنبد مینا از نهند پشت پا خود بفرق طارم خضر از نهند بر در اقبال مالبیک و اوحی از نهند قدسیان بر خاک پایش بوسه با درواز بوسه بر خاک پناه خواهد بطحا از نهند اولیا در بارگاهش سر نیز پاز نهند بر در اگر ام او از عخل دم پا از نهند دوستانش خیمه اندر حنبت الماد از نهند آتش اندر صفحی نه طارم اعلی از نهند از ختم وحدت همیشه خمره با در نهند</p>
--	--

شده در ملکوت افتد گرشه مستان او
بچو احمد ناله های از دل شیدا از نهند

<p>عاشقان که نظر بر رخ زیبا بینند اندران آئینه مقصود جهانی نگیند نیت جز منظر ذراتش همه ملک جهان بالیقین جمله جهان آئینه مروید است گر بینند جانش نظر محو شدند</p>	<p>روی مقصود دران آئینه پیدا بینند هر چه خواهد سند دران جمله بود بینند عارفان جمله جهان منظر زیبا بینند بد که آن نور حقیقت همه آتش بینند دل جان با بقدری دل شیدا بینند</p>
--	--

گرد آید بنظر باطن شان جمله جهان
 جان جان در اچو در آینه دل در نگرند
 عارفان نقد و هم امر و کجشی نگرند
 گرد آید انند که این جمله جهان شهر است
 گروه مکنفس فضل و عنایت برسد
 عاشقان ز وطن گریه دریا و شنند
 دره زویشان که همه در دو بهلانیوشند
 ساجد عشق ز لعل لبه لاله از خوردند
 عارفان حرص بودار که زالیست کنند
 که دست نغره زنند از سرانده فراق
 آه سر و از لب پر در و بر آردوی
 چشم حق بنیچ کیشاید می از سر شوق
 قدسیان چونکه مقامات همه در نگرند
 از کرامات کمالش چو بر بنیند همه
 از کرامات بنزیرگی همه را رشک آید
 خاص حق احمد موسی از سر صدق و صفات
 قطب حق عزت جهان مرجع ابدال زمان

عاشقانند که مقصود جهان و اینند
 جمله اشیا بنظر عین مسکے بینند
 گر چه این جمله جهان عده فردا بنید
 سر فشانند با پالش همه تیا بینند
 طالبان بهتر از انقاس سیاه بینند
 اندرون انش غمناش شرر با بینند
 هر زمان عیش بلاراهه زانجا بینند
 مست و شیتگی با سے ز صیبا بینند
 زیر پا دروه انلاک معالی بینند
 همه عالم برستان دم گریا بینند
 در تورا از سر سر سے دم سر با بینند
 تاب خورشید بر ذره سوزید با بینند
 زینت شیخ مرا از همه بالا بینند
 در کرامات کمال از همه بالا بینند
 چو بد و مقصد خود را همه پیدا بینند
 بر در شل بل صفا مسکن نما و اینند
 از درش جمله آو تا و تو لا بینند

<p> اهل افلاک زو رتبه بالا بنیت در روایات فلک تو بر صلا بنیتند سر مهر روشنی دیده بنیامینند ذره خاک درش را که سینا بنیتند مروگان از نفست معجز بنیتند عجب نیست یکا پاک یه بیضا بنیتند پای قدر تو بر پایه سینا بنیتند بر درش جمله جهان مهرت بلجا بنیتند خستگان خاک درت مرهم زوا بنیتند تا ازان سایه قرار دل خود بنیتند نظرش کن که دلش صخره صیبا بنیتند هر طرف برگ تر و شاخ مطرا بنیتند میزند نعره بکل اهل سخن تا بنیتند اهل عوصات سر اسر همه فردا بنیتند تا سرم در قدم خواب بطحا بنیتند </p>	<p> پر سر خاک درش سیر ملاک باشد عرشیان چون یکماش نظرے باز کنند ساکنان در فردوس ز خاک را و جان و دل را بقدا می در ولد از کنند بیدلان از نظر پاک تو دل دریا بند موسی عهد توئی از کف تو دست هم از کمالات شرف آنچه ترا داد خدا یافت از فضل خدا سیر جا نگیر خطاب سروران بر سر خاک تو پناه آوردند از کرم سایه خود بر سرشان باز کنند گرچه اوتیره دل سخت چو آهن آمد گرمی کن که ز فیض تو شود نازده مال در گلستان تو چون بلبل سرست نوا آنچه امروز مرا از مدوش حاصل شد سر خود را بر سر خاک درت بسا کنم </p>
---	--

احمد از طبع تو شد طوطی گو یای سخن
 لطف کن تا که سخنهایش شکر خای بنیتند

یارب این قوم کیا نند که بس بجز نند مرده آنکار که زنده بقیامت نشوند بیکیه جو عه سه دار بر آیند و لیم جز جزایات که راه ندانند که کیست باوه نونشان حتم لم یزلی مست ملام همه شیران سر بدیشه عشق اندام نه چو این سنگد لان مرده بتان نشکند اهل فقر اند که از فقر همه فخر کنند نیست جز چرم و پلاس همه پوشش شان کارشان نیست بجز زندگی شاه باس	ز نین شیفگان و سمن اهل نظر نند آنکه از سیر دل زنده دلمان بجز نند بیکیه آه هم از کون مکان درگذرند مست و آشفته دوران راه همه پاوسر نند جان فروشان سر خاک در سیم نند نه چو مشت زده چند که چون گاو خرنند همچو دلاب سر چشمه تم دیده ترند نه غم مال نه اندر طبع سیم وزر نند طائران چمن فقر بدین بال و پر نند آنکه شان کار و گریه بکنند آن دگر نند
--	--

احمد از خلق چه پوشی همه این شیوه خود
 که ز کار تو یکا یک همه آگاه ترند

چشم خدا بس داشت آنکه بیکه را دو دید راه حقیقی گذشت رسم مجازی گردت هر که درین راه حق راه شناسی نکرد آئینه روشن مست هر طرف از رنگری کورچه داند که صیبت آئینه رونما	کرونمان راستی راه کثری راکزید غوه این عقل وون معنی دل ماندید گشت گرفتار نفس رنج فراوان کشید واسه بران کس که او کور خدا آفر کلمه تو حید تاب گرتواند شنید
--	---

احمد از ان تر حن پیش تو هر بار گفت چشم خدا بین داشت آنکه کی را دو دید
--

اندر ازل نصیب من از غم نوشته اند هر آیت فراق که منزل آسوی شود بر جان من که با فراق ت نهادند هر جامه که از بے من چرخ و وقت است	در سینه ام که تخم محبت بکشته اند گوئی که بر صحیفه جانم نوشته اند بالای سر کوه پلا با پرشته اند گوئی که تا باش زانده رسته اند
--	---

در دو فراق غمت داند ده برچ عشق این جلد در طبیعت احمد نوشته اند

آن دلبری که برگز از وی سلام ناید در آرزو بگردم حاصل نشدم اوم بسیار وعده کرد بر رسم بکاست آخر در شهر خوب رویان هرگز وفا نباشد بر هر که دل بستم هرگز وفا ندیدم گفتم که رسم خوبان باشد گمی و وفا زهد و ورع در ندی کفرست هر دو یکجا دل در هوای خوبان ظاهر نبرد و تقوی زندگی و عشق بازی ختمت بر تو احمد	من قنظر بر آتم کز با و بولیش آید آن یار بیوفایا مردم چه از امید زین عشوه و روغی کارم نیکشاید اندر زمین شوره هر تخم که بر آید دل در وفا خوبان بستن گمی نشاید از ذات خوب رویان هرگز وفا نیاید این زنگ کفر از تو عشقش نیز دید این زهد و یارسانی هرگز نیکشاید از ما در زمانه گسل من چنین ترا ید
--	---

<p>ہر کہ درو تو کشتہ از پے دستان نرود ہر کہ درخشاں تو بیند گلستان نرود ہر کہ درخشاں تو بخت با تو بگلویت شہت ہر کہ درخشاں تو بخت ترا گر نماید ہر کہ درو تو کشتہ از پے دستان نرود ہر کہ درخشاں تو بیند گلستان نرود ہر کہ درخشاں تو بخت با تو بگلویت شہت ہر کہ درخشاں تو بخت ترا گر نماید ہر کہ درو تو کشتہ از پے دستان نرود ہر کہ درخشاں تو بیند گلستان نرود ہر کہ درخشاں تو بخت با تو بگلویت شہت ہر کہ درخشاں تو بخت ترا گر نماید</p>	<p>ہر کہ درو تو کشتہ از پے دستان نرود ہر کہ درخشاں تو بیند گلستان نرود ہر کہ درخشاں تو بخت با تو بگلویت شہت ہر کہ درخشاں تو بخت ترا گر نماید ہر کہ درو تو کشتہ از پے دستان نرود ہر کہ درخشاں تو بیند گلستان نرود ہر کہ درخشاں تو بخت با تو بگلویت شہت ہر کہ درخشاں تو بخت ترا گر نماید ہر کہ درو تو کشتہ از پے دستان نرود ہر کہ درخشاں تو بیند گلستان نرود ہر کہ درخشاں تو بخت با تو بگلویت شہت ہر کہ درخشاں تو بخت ترا گر نماید</p>
---	---

<p>احمد جام زاوصاف تو گوید سخنے عاشق آسنت کہ او از پے جانان نرود</p>	
---	--

<p>چشم عالم سچو تو دیگر ندید گاہ بر شکل دیگر پیدا شدے گہ شوے بر ساز دیگر نا پدید گہ سوے ظاہر شکل با یزید چشم خفاش مست زینے پدید ہر کہ یک بین شد بر تہنی رسید</p>	<p>چشم عالم سچو تو دیگر ندید گاہ بر شکل دیگر پیدا شدے گہ شوے بر ساز دیگر نا پدید گہ سوے ظاہر شکل با یزید چشم خفاش مست زینے پدید ہر کہ یک بین شد بر تہنی رسید</p>
---	---

<p>چند ستری خویش را ظاہر کنے باز بان احمد این گفت و شنید</p>	
---	--

<p>در نرد آں نگار سلائے خمیر سد در واکہ در دستہ بکاسے خمیر سد</p>	<p>در نرد آں نگار سلائے خمیر سد در واکہ در دستہ بکاسے خمیر سد</p>
--	--

<p>ما از کجا و دولت فضل تو از کجا خون وصال خرد ایوان بچنگان است شد بدتے کہ از گل گزار وصل او ہر صبح دم بخون دلم شستہ خون شفق</p>	<p>زیرا کہ دست تشنہ بجامی نمیرسد این دولت نعیم بجامی نمیرسد بوی ز صبح دم بشامی نمیرسد آگاہے از نگار بشامی نمیرسد</p>
--	--

	<p>احمد اسیر سلسلہ از لطف دست بس کین دولت عظیم بجامی نمیرسد</p>	
--	---	--

<p>وله</p>	
------------	--

<p>مرا حضور تو باید بہا گنج چہ کار مرا جہاں تو باید بہا خود چہ نظر مرا القای تو باید بیوستان چہ گذر اگر بمصر عزیزم بغیر تو چہ صواب</p>	<p>مرا کنار تو باید نظر چہ سود کند مرا کلام تو باید خبر چہ سود کند چو تیر غمزہ زدی بس سپر چہ سود کند رفیقم ار تو بنائے سفر چہ سود کند</p>
--	---

	<p>چو احمد از رخ خوب تو بہرہ نہ برد بروی خوب دیدن لہر چہ سود کند</p>	
--	--	--

<p>گر نقاب چہ ز بیای خود را افکند ہر کہ از شوق کمالش باری باز گفت گر دے جنش بجان بیدلان بالی دم ز ابدان رسوا شوند ز پر تو انوار تو</p>	<p>شورش اندر نہا و سپر ویرنا افکند ہر چو موی سنجوش بر طور سینا افکند بر سر طور و لش نور تجلی افکند عاشقانرا سر بسر ہوش نشینا افکند</p>
--	--

<p> ہر طرف بینی جانش خرموسلی افگند سایہ پیری بفرقش حق تعالیٰ افگند آنکہ جاہش بر سرگردون مصللاً افگند آنکہ گردون سرسبز برپاش ورد افگند در میان خلق عالم رسم احیا افگند خاک درگاہش بسیر چرخ خضر افگند واصل از نور جانش چشم بالا افگند شہ پر مرغ بلالاش سایہ بر ما افگند تا مگر نور حدی در چشم احما افگند تا نظر بر بندہ خود خواجہ آسا افگند تا بقاں قرب تو خود را چو خفا افگند </p>	<p> تاب تو ایش نیار و تاب ہر خستہ دلے چون عنایت تیکر در چون ہایت رہ برد شیخ و بن مرشد پناہ خلق احمد چرم پوش مستند اسی خلق عالم رہنما سی طالبان آنکہ از انفاس پاکش زندہ گرد و موٹل پارہ از جیب پاکش روای عویشان طالب از خاک رش کل بصیرت روی بگذر و فرق بر سر افرازان لہر گویے خاک پایش را تبرک سرمہ دیدہ کند بر سر راہش ہمہ بیچارہ و گشتہ است تا مگر دست کر مکتب شامی حسانی کنے </p>
---	---

بر امید چشم دار و احمد دیوانہ زمین

شاید احسانش گناہ جلا عفا افگند

<p> در فلک بقا از سر بجز بد قدم زد بروا داشت بکلی بسیر حرف ظلم زد از خون جگر آنکہ در ان ناحیہ دم زد کو بر سر کونین ز سحر بد قدم زد </p>	<p> آنکس کہ سر پرودہ بصحرای عدم زد بر حرف کہ بر توحید ہے حقے داشت از خشن فنا گردن کونین بر آورد سیر مرغ دلش تو بقای سی زلی یافت </p>
--	---

آنکس کردش محرم اسم او خدا شد
 هر ذره که تابانست چو خورشید بر صفا
 سرش به بشر فرم نینگاشت و لیکن
 بر دار بر آمد چو چین هر که درین راه
 هر دل که نشد سوخته آتش عشقش
 در ملک فنا آنکند ز خسر و عالم
 از نکتۀ توحید خداوند خبر داد
 اندر دل مشتاق بے شعله بر افروخت
 شد مملکت فقر کسے را که مسلم
 از مایه بجزید کسے نقد بقایافت
 هر بنده که شد بنده انشا ه سنور
 منشی سخن کان خرد و خواجه نظامی
 هر فرد که ازان روح گمراه برون شد
 سلطان ستمندان و جنگجوی ستمور
 اقر است که ز ایاب سخن بر سر عالم
 بر وار شد از کنگره عرش مقرب
 جانش بجزیم حرم کعبه توحید

بر لوح دل از قلم تو حیدر خم زد
 بر طاعت او شسته از لوبه قدم زد
 بر طینت تخمیر صفی دست گرم زد
 در عالم وحدت زانا الحق همه نرم زد
 در خمین او دست قضا آتش غم زد
 بر ذروه ابتلاک ز توحید خیم زد
 هر ضرب که بر تارچه زخمه بکم زد
 در سینه عشاق بے درد و الم زد
 در هر نفس طعنه بهار باب نعم زد
 کز گنج دو عالم چو شیر بر همه کم زد
 اندر قدمش بوسه بے خسر و خیم زد
 کو خیمه گفتار بستان ارم زد
 صنایع فلک ساخته در گوش نسیم زد
 کوسکه خود را همه بر ملک بجم زد
 اعلام خود بر سر نه چو سنج بجم زد
 آن بلیبل عرشین که درین دهنه غم زد
 لبیک زنان غلغله در بیت حرم زد

چون خیمه او در قمر از سیر الهی است	هر دم گره عقل برین خلد احمد زو
شاهی که علم بر سر نه چرخ برافراشت	دست کمرش طعنه براباب هم زدو
آنکس که نه زد دست بدایمان کلاش	اصحاب تعصب همه آهنگ نه دم زدو

احمد بطغلیش همه عزا از سخن یافت
صد طعنه بر اصحاب همه سم و درم زد

باز هر جائی نوا آغاز شد	باز نه در پروه و ساز شد
باز عاشق باره و حدت چشید	باز سر مستی ز سر آغاز شد
باز دلبر شکل دیگر شد پدید	باز چنگ مسطر بان در ساز شد
باز صوفی را صفائی رونمود	باز آن محسوب اندر نار شد
باز مرغ دل نشین یاد کرد	باز جانم باز در پر واز شد
باز تبلیل در مهوای گل پرید	باز گل با بلبلان انباز شد
باز در گوشه صلامی عشق داد	باز طبعم با بتان هم از شد
باز عشقم راه در صحرا نهاد	باز مرغ عشق در پر واز شد
باز ترگانش همه سر نیز شد	باز تیغ عشق سر انداز شد
باز معشوق از گرشه دل بود	باز عاشق در طلب جانبار شد
باز ما را احتیاجی به رد نمود	باز آن در با می حدت باز شد

باز دل در پای جانان سمر نهاد	باز جان در غمز با غماز شد
------------------------------	---------------------------

باز آتش در نهاد ما گرفت

باز احمد در جهان ممتاز شد

باز آن مهر رخ اندناز شد

باز عاشق را چون آغاز شد

باز بادیه با قدح مهر از شد

باز چشم دلبران سفار شد

باز عاشق بر رخ جانباز شد

باز سرد از جوی سرفراز شد

باز رسم بنیودی ممتاز شد

باز عاشق با چون انباز شد

باز با شکل دیگر ابراز شد

باز در خلوت بت طناز شد

باز عشق دلبران آغاز شد

باز گلگامای حسن از سرگفت

باز خم عشق اندر جوش گشت

باز عاشق سر بر سوا لی کشید

باز آن ز با پسرخ را نمود

باز عاشق گشت بیوش از سماع

باز زده ز اهدان بر باد رفت

باز دل پرده از رخ برگرفت

باز گردانید کسوت پارما

باز بر من وحدت آمد آشکار

باز مرغ جان احمد شد دلیر

گر چه او در جانیه پر وار شد

باز دل آشفته و دیوانه شد

باز چنین مست بیخانه شد

باز بی بادیه و پیمان شد

باز اولم عاشق جانانه شد

باز ندانم که چه باد چه چشید

باز بته دید که هوش شد

باز بر من عاشق مستانه شد

باز سر عشق برون او نقاد

باز سر وار چو مرده شد	باز شور سے زانا الحق یافت
مرتبہ عشق چو شاہان شد	باز ز تو حیدر علم بر کشید
باز فتا و احمدی در جام عشق	
مرغ دلش در طلب دانه شد	

صغای صوفیان غافل چه دانند حقائق ناحق و باطل چه دانند رموز سیر دل بیدل چه دانند که عاقل نکتہ مشکل چه دانند که خود بین حالت وصل چه دانند که ناقص سیرت کامل چه دانند که سیر لذت قائل چه دانند که سیر بیدل و دایم دل چه دانند	رہ دیوانگان عاقل چه دانند ہر جہتیم حق را حق شناسد من از دل سیر دل میگویم آنا بیا و حلقہ دیوانگان باش تو از خود دور شو تا وصل آئے توئی کاملی در یاب خود را قبل عشق شوی دست ہر دم وے باید ز درد عشق رنجور
--	--

رموز عشق احمد کرد تشریح
نکات عشق را جاہل چه دانند

پرده از روی باز خواہی کرد قصہ ما در از خواہی کرد کشف پوشیدہ از خواہی کرد	وقت آن شد کہ تا ز خواہی کرد زلف را تاب میدہی ہر دم مے کشائے نقاب از عارض
--	--

<p>اے بسا کسریہ پیش ابرو خود</p>	<p>بزمین نیس از خواہی کرد</p>
<p>احمد از غیر دوست چید منتظر پشتیب و فہ از خواہی کرد</p>	
<p>چون بود تو بے وجود گرد چون فانی کل شود وجود گر فانی محض گرد این بود گر دیدہ بہ سینت گرامد سرمایہ عشق چونکہ بینی</p>	<p>اندر خور وصل چو د گرد بود تو اگر نبود گرد آندم ہمہ تار و بود گرد شیطان تو با سجد گرد سودای تو جلد سو د گرد</p>
<p>احمد چو فئات حاصل آید سرمایہ تو خلود گرد</p>	
<p>پیر مادر کوے آن دلدار شد بود چندین در میان اہل بن مازشوش در نہادش افتاد چون شراب ہو محکم رچشید عقل را وز ہدرا گوشہ نہاد سوزش اندر شرع و سلام افتاد جملہ اہل دین گفتند این چه بود</p>	<p>از خدا و مصطفیٰ بیزار شد باز اکنون بر در خار شد خرقہ را انداخت در و خوار شد زوانا الحق دمبدم بردار شد مست عاشق وار در بار شد مقتدای پاک از کفار شد کاس چہن بیری بی زنا ر شد</p>

پیشوای مکتون خدار شد و عظم و پند خلق نزدش خوار شد چون بجوم اهل دین بسیار شد گاه مست و گاه ادهشیار شد وز نهال عشق بر خور دار شد بگذرید از ما که وقت کار شد بیدل و سجان چو از اظهار شد کشتن او بورای نار شد در حقیقت کس یعنی وار شد	این عجب کاریکه ما را افتاد گرچه وعظ و پند داودش بس رحم آمد خلق را از کار او هر زمان اندر بجوم خلق او از رموز عشق رمز یاریافت از کمال خود همه کس را بگفت گر کند بدستی شاگرد و است اهل دین گفتند این بد کشتنیت بیرا از رمز عشق ما ریافت
---	---

جان مشتاقان نثار پاپای او

جان احمد این زمان اشیار شد

صورت شان آئینه جان کند
ذات خود آئینه سبجان کند
آئینه دل رخ جانان کند
گنه ادب نیست که پنهان کند
ازین هر موی تو چشمان کند
خاتمه دل را همه ویران کند

هر که نظر بر رخ خوبان کند
چون رخ خود را از صفا بنگرد
چو مکه به بیند رخ جانان خویش
گر نظر بر رخ جانان برد
آئینه کلمه چو مصفا شود
هر که عاشق به مردی زند

روی دل خویش بسطان کند عزت خود ہرچہ سلیمان کند	گر بہے عشق گدائے بسوز گر چہ درین راہ چہ مولیٰ بود
	ہر کہ چہ احمد دل و جان سخا است دروہ این دروہ و زمان کند
مارا گناہ چیت اگر باشمانہ کرد دروی بہا تھا د کہ آن بل دوانہ کرد بنامی تیرہ کہ مراد اصفانہ کرد بنامی ذرہ کہ مراد را خدا نکر از اتحا و سچ کسے شان جدا نکر از خود برو کجاست کہ او خود و فنا نکر	ہری تماند کان بت رعنا بہانہ کرد دروی بہا بر پخت کہ آن اصفانہ کرد بنامی روزنی کہ درونیت نوار بنامی قطرہ کہ نہ شد بچہ سیکان اب جہا ب جملہ یکے دان با یقین کز دے ملائم کہ جفا می کند نگار
	احمد ز پر تو کر مش گشت عین او آن خاک کیست کز کرم او کیسیا نکر
سورچہ مسلکین سلیمان کو شود ورنہ ہر زندہ سلطان کے شود کشف عشق آخر سیران کے شود در سہت این راہ آسان کو شود ورنہ این رہ بر تو کیسان کو شود	ہر فقیہی مرد میدان کے شود ہر فقیرے راکہ مے بینی فقیر گوہمی خواہی بیرانے سی تانہ گردی از ہمہ سہزار تو تا توانی در دجوت محو شو

قطرہ سان در بحر عمان غوطہ زن	ورنہ قطرہ بحر عمان کے شود
آشنا کر دن بحیرہ لامکان	بے رموز عشق سبحان کے شود
ہر کہ در توحید کفرے در نیافت	ہرگز او در خود مسلمان کے شود
تا نہ گرد و غرق بحر لامکان	کاشف اسرار ایمان کے شود
در ہمہ موجود ذات اوست پس	مے نما تم کشف عرفان کے شود

گر بنہ احمد در شدے در بحر عشق
پر تو نور تو تابان کے شود

گر نسیم جان فرابویا شود	ہر کجا زاہد بود رسوا شود
گردمی از بوی خلقش در رسید	چشم اعما و بزبان بیٹا سود
گر نسیم دلکش کنیش وزد	بیدلان را بادل پیدا شود
گر بر افشانہ زرخ ان مرزقاہ	حلقہ اسرار را در دہا شود
گر بداند عقل کل از مرز عشق	در زمان از بچہ می سفید شود
از غمہ سہمی باید نام	ہر کہ او در سہرا بن سودا شود

ہر کہ در افتد چو احمد از حبیب
از فراتش ایچین گویا شود

دی کہ عشق او دیوانہ گردد	چو من در عاشقی افسانہ گردد
کسی کہ عشق جانان را باید	بدر و عشق او در ماہ گردد

<p>درین ره عاشق جانباذ باید براحت او بیاز و جان دل را پراه عشق باید شیر مردی که باز درین ره عشقبازی</p>	<p>که گرد شمع چون پروانه گردد کسے کز خوشن بینگانہ گردد که گرد عشق او مردانہ گردد که او از خانان ویرانہ گردد</p>
--	--

<p>شرب عشق نوشیدست احمد که از بولیش جهان مستانہ گردد</p>	
---	--

<p>جانم ز سوز عشق بسودا در او قنار از بسکه در و درو کشیدم ز بخود می اندر کند در و بلا شد ای سر خم رخت و لم بچہ در یاسی غم نہاد شغل خور و قاعدہ کار خود گشت خوشوقت آنکسی که با صفا این حدیث در تنگنای دہر سے ترک نماز کرد نیز ارشد عقلہ کوینن مجوشد ترک خودی گرفت در آمدہ بخوبی جولان نمود خوش و دل در قضا عشق چون آتی نمود با فرسایاب لطف</p>	<p>سگر گشته و شکستہ بنوفا در آفتاب پایم ز جا بر رفت سر پای در آفتاب تاراج شد ز خوشی بیخا در آفتاب کشتی غم بوردہ دریا در آفتاب عقل ضعیف را وی چو اعماد ز قنار سر ز و بکوه دشت بصر اورا قنار یک حملہ نمود و ہیجا در آفتاب راه عدم گرفت بعد اورا قنار مورے ضعیف در تک دریا در آفتاب همچون تہمتنے کہ در و داد در آفتاب مردانہ در صحن دیدنہا در آفتاب</p>
---	--

<p>یک پختہ سرے کے سر پاپا در افتاد بیہوش شد ز پامی جو شیدا در افتاد اما چو دید راه ہما نجا در افتاد در راہ عشق او بہ تقاضا در افتاد راز و شش مدروہ اہلے در افتاد اسما بعین ذات سستی در افتاد دانگہ دران نظر بہ تہمتا در افتاد اندر طلب چوسیل زینجا در افتاد کہ در حنیض گاہ بیالا در افتاد</p>	<p>از دستے کہ شعلہ او در جہان گرفت عقل ضعیف راسی درآمد برای گل بہر ہم دیدہ پردہ افلاک بہر بر دین حق چو لاپہر او گشت عقل پر اسرار بے نہایت او گشت آشکار در ہر سخن تجسلی عین نظر رسید چند آن نمود کہ گشتہ بازماند القصہ چون جمال بر رخ یونی بدید نے صبر و نے سکون نے آرام نے قرار</p>
---	---

یارب دین طلب کہ تمنای احمد است
 مقصود دل بچائش چہ زیبا در افتاد

<p>دانشہ کہ جمال حق نمایند این طائفہ گر ز خود برانند گز رنگ در آئینہ روانند شک نیست بغمزہ دل رہانند زان اہل نظر ہمے ستایند جمال اگر چہ تراژ خانند</p>	<p>گر پردہ ز روی ما کشایند دانشہ بجز ارسنہ ایشان در عکس جمال حق بینید چون پر تو نور حق بجا سب بر روی بتانست جلوہ دوست ما راست جمال دوست قبلہ</p>
--	---

<p>پروا چه این آرزو نمایند آنان که بر منی گرانند</p>	<p>منصور نه بد چو در میان در صورت خود خدا برینند</p>
<p>خود را بشناسید شما جمله خدا نید در راه طلب طالب مطلوب شما نید ارزاه یقین جانب توحید گرانید کامی ز دره طلب شما جمله کجا نید در خویش بسینید شما جمله بهائید از کعبه مطلوب شما جمله بیائید</p>	<p>ای طالب آن ذات خلودند شما نید در خویش بسچو نید هم او صمان جدائی وانشد که دیگر نیست برینند بجا طر کس نیست بجز ذوات خداوند تعالی گر دست یقین راه بتابند درینجا مقصود و طلب جمله شما نید نه بسینند</p>
<p>انوار حقیقی خدا هست درینجا ذات احدی صورت احمد بنمائید</p>	
<p>یاوه ز دست که خورد دست چو که بود در وصف عشاق با ز لثره هوس که بود ز گس ستانه او دیده بروی که بود سلسله عاشقان حلقه موسی که بود باوه مستی فراتازه بسوی که بود حلقه گیسوی او طوق گلوی که بود کشتن دیوانگان بشیوه خمی که بود</p>	<p>و بر ستانه را چشم بروی که بود راه همه عاشقان آه ندانم که زد عنی خندان او خنده بروی که کرد ز لطف پریشان او در هنر جان که شد جام ز دست که خورد جامه کجا در کشید طلعت تابان او آه بروی که یافت احمد دیوانه را بسچ ندانم که کشت</p>

<p>مستان است اعلا تم کردند بهشیاران ازان پیغام کردند بشر را در میان بدنام کردند عیان خود گشت انسان نام کردند تکلے ہم بخاص وعام کردند کنون بیدانه اش در دام کردند بنور ایزد سے آرام کردند بسجدہ مرورا الزام کردند</p>	<p>حق تو چند چون در جام کردند درون جام چون ساقی بیدیدند بہر کار بست فاعل با الحقیقت ہمے خواست آنکہ خود را ظاہر آرد چو در کثرت نموده وحدت خود اگر چه مرغ دل پرواز میکرد بروی خوب رویان جملہ عشاق ملک بر روی آدم دید معنی</p>
---	--

چم کافر گشت از دنیا ی باطل

نصیب احمدی اسلام کردند

ہر کہ او صورت شمارا دید
 ظاہر اندر لباس انسانی
 جملہ جان یافت جان نوحوم
 ہر کہ آگہ ز زفر معنی شد
 عشق معشوق عاشقی اید
 ہر کہ در یافت بر این تہجد
 ہر کہ شک نیست کو خدا را دید
 صورت ایزدی شمارا دید
 ہر کہ در راہ تو صفارا دید
 صورت بار خود شمارا دید
 جملہ محبوب دل ربارا دید
 بیشکے ملک مایقارا دید

ہر کہ او صورت شمارا دید
 ظاہر اندر لباس انسانی
 جملہ جان یافت جان نوحوم
 ہر کہ آگہ ز زفر معنی شد
 عشق معشوق عاشقی اید
 ہر کہ در یافت بر این تہجد

بالیقین روی مصطفی را دید

احمدی را کہ ظاہر یافت

<p>چه سرهای حقیقی از غیب پیدا شد چه نکته های نهان آشکار شد یکبار چه نکته گشت ز پر کار خط عشق پذیر میان قطره بجز استخوان ذاتی دال همونست در همه عالم بذات خویش همان هر آن وجود که بینی وجود است تمام هر آنچه بود نهان اندرین سر کس ظهور حسن خدائی نموده شد به بشر</p>	<p>که از شامع آن اهل عشق پیدا شد که آنچه در تن غیب بود پیدا شد چه وجه بود که در جمله جا پیدا شد ز بحر قطره بیاید و باز دریا شد که سرفات آنی نطق گو یا شد کمال منظر ذاتش وجود اشیا شد سر اسرار تن غیب باز آید جمال ذات آنی ظهور آسما شد</p>
---	---

تو احمدی اعدای دال و دم من کاینها
 بسود عشق بیاید امیر سو داسد

<p>عاشقان در عشق جانها از آمدند هدم و معشوق گشتند از نوا گاه غزوه گشته اندر نار بجز عشق چون خلیل الله اندر نار عشق از صفای جان بجان اگر شدند جان و دل را چون فدا کردندشان چون جمال احمدی شد آیکار</p>	<p>در هوای جان جان باز آمدند باز با معشوق دمساز آمدند گاه با مطلوب در ساز آمدند چون سمندر باز پر و اند آمدند در قضای عشق جان باز آمدند در ره عشاق ممتاز آمدند عاشقان در عشق جانها از آمدند</p>
---	--

بار ما در پرده بازی می کند مے غاید مسرہای مختلف گر چه کج شکست جان عاشقان می نہ گنجد عشق او در ہر دو کون ترک چشمش از برای جان ما سر دم چشم ز خو نم ہر دمے	عالمے را کار سازی می کند مے ندانم تا چه بازی می کند در ہواے عشق بازی می کند زان بہر سو سرفرامی می کند ہرزمانے ترکتازی می کند جان ز قربا نم نمازی می کند
---	--

احمد می را چون غنای مطلقست

زان ب عالم بے نیازی می کند

دردا کہ در عشق بد بان نمیرسد درومی فراق یار کہ در ان پذیر نیست درد و فراق در کج دغری بی و بسکی ما قصہ فراق نولسیم سر بسر احوال در دمنہ بہ دلبر کہ می برد ہر چند زار دخوا کہ بولیش قنادرہ ایم مخ و لم اسیر کہ اندر نفس باند سر دم درین ہوس کہ وفائی کند نگار احمد بدر و یار شدہ بتلای عم	این قصہ داز بیایان نمی رسد کاین درد لاد و است بران نمیرسد آرخ کہ ہر چہا بدران نمیرسد لیکن چہ سو و چون بر جان نمی رسد پای تلخ بہ پیش حضرت سلطان نمیرسد حالی بہ پیش حضرت سلطان نمیرسد عمرے گذشتہ باز بہستان نمیرسد عہد و فغای یار بہ پیمان نمیرسد دردا کہ در عشق بدران نمی رسد
---	--

چالیت منظر اہل نظر باد ہر آنکس کو نیا درود زلفت ز بارانِ دو چشم ہر زمانی بزیر پامی تو سر مای عشاق ز جامِ عشق تو مغمور و سرست	ز خاک پائے تو محل بصر باد چو زلفت دامنما زیر و زبر باد بگرد عارض تو سبزہ تر باد نگار را ہر زمانے بے سپر باد دل عشاق ہر دم بے خبر باد
بباد آرام حدیث لعل شیرینت دما نم زمان صلاحات پر شکر باد	
دوستان کینفسی جان مرایا دارند بر شہا باد کہ چون خندہ زند گل چین بر شہا باد کہ چون بزم طرب ساز کنند در محلے کہ شہا جمع نشیند بہ عیش چون خرامند باہرین بہر نشاط چون کند باد سحر سوس سحر در قص چون نسیم سحر می تازہ کند جان شہا	لحظہ اشک در افشان مرایا دارند گر یہ ز گسستان مرایا دارند شورش شمع شبستان مرایا دارند ساعتی حال پریشان مرایا دارند جنبش سرو و خرامان مرایا دارند یک زمان غنچہ خندان مرایا دارند نفخہ سنبل سپیان مرایا دارند
چون دران مجلس شادی بشنند ہمہ احمد بے سرو سامان مرایا دارند	
ہر قطرہ کہ چشمہ عشقت برون زند	دریا می عمق روان شود موج خون زند

آتش زنده نهفت سر پرده فلک هر تخته که بر جسد از جان سوزناک جز در نیست جلوه آن شاه باز عشق در قاف قرب دوست سر پرده بکنند در پای هر دو کون که از قطره بشود چون صبح انکشاف ز بحر تلون زند	هر شعله که عاشقش از دل برون زند آتش بر سقف ز فلک بی ستون زند گر بے خودی ز خویش و می بر جنون زند کو پشت پای بر سر دنیا می و دل زند چون صبح انکشاف ز بحر تلون زند
--	---

بنام مظهر ذرات حسینی جمال من

هر قطره که چشمه عشقش درون زند

رازول در میان نمی آید بر عبارت سخن نمی گنجد هر کسین یقین است دیدن بر رخ تاب چشم اهل نظر	سهر جان بر زبان نمی آید بر ایشا رت بیان نمی آید گفتنش در گمان نمی آید نور حق جز عیان نمی آید
--	---

اراز با احمدی چه شرح دهد

رازول در بیان نمی آید

عشق رمزی در میان مانها هر دمی رمز و گرا ظهار کرد گاه پیدا گشت پنهان از همه گاه او بر شکل دیگر نمود	شورش و در جان این رسوا نهاد هر زمان نقش و گره پیدا نهاد گاه پنهان بر تن از رخ و انداد گاه نامش آدم و حوا نهاد
---	--

<p>گاہ نامش مریم علیٰ نہاد گاہ پیدا اید او بیضا نہاد گاہ نامش خواجہ بطحا نہاد جان ما در بو تہ یمن نہاد باز از سر برد گر شان پانہاد باز شکل دیگر ادرین جا نہاد باز از سر بود بر سودا نہاد کس چه داند جہا غوغا نہاد نام او سر دفتر شیدا نہاد کے چون شکستہ را قربت را ز می دید ہر نفس ہزار جان گم شدہ باز می دید باز بناش تقان خود دل یکہ ساز می دید حاصل عمر خویش را کے نمازی دید باز وصال خوشتن کے بر نیاز می دید مرد بک بناش تقان شیب و فر می دید</p>	<p>گاہ گفت او من علی ام من ولی گاہ موسیٰ گشت اندر طور عشق گاہ اندر جنگ عشق او ساز کرد داستان ولبری از سر گرفت باز از مزے در جهان آغاز کرد سخ ہما بنمود پیدا در ہمہ سود سودا کے ہمہ کردہ بنچود باز سر با سود در سودا می عشق احمدی را چون جمال خود نمود آنکہ وی ہزار جان آئیہ بازی دید ہر کہ وی ہزار جان شہت غمزہ کردہ دست گرچہ ہزار جان دل رایت او بطحظ ہر کہ ز حسن ردا و قصد خویش میکند گرچہ چون ہزار جان بخت برین طلبچہ بود مرد برین طلبچی راہ نیافت سہکین</p>
---	---

آنکہ چو احمدی ہزار در راہ او چہ رہ بر بند
آنکہ وی ہزار جان آئیہ بازی دید

گر یک نظر بسوی من بتلا شود گر یک کرم بحال من بنیوا کنی گر یک گره ز پیر خم زلفت بارسد وصلت اگر نصیب و دوست آن تواند رون پرده جنت جهان گرفت سجد اگر قیمت زلفش هزار جان	در دم همسرا سر جمله دو شود مس جو دما همه چون کیمیا شود حاجات خاطر مہمہ دانش دو شود تا دولت مساعد بخت کرا شود وقتیکہ پرده زنتار رخ چما شود دا شد ہزار جان کہ بیک بہا شود
---	--

اے احمدی بخت تو این کی روا بود
کان شاہ حسن بلنت این گدا شود

ای اہل نظر برے دل بند تا کم نشوی ز خویش یکبار اید دست بیک قدم گروشد اکون من عاشقی و زندگی دارم دل کہ کہت عشقت بیچارہ دلم بتو بہ کوشید دیوانہ حلقہ ہاسی زلفش چون دست نمی رسد بوسش	از دیدن غیر دیدہ بر بلند این بار کجا توانی انگند آن خرقة صد ہزار پیوند کہ دیکم صلح دزد ہدایا چند بجز سہمہ وصل آرزو مند عشق آمد و بیخ تو بہ بر کند از پند کجا شود خورد مند گشتیم بکوی دوست خورد
---	---

احمد ز نظر تو با زمانی دادند بسے نصیحت و بند

<p>هر که اوجبام عاشقا و چشید کشته سمرت اوست همچو حسین احم انا الحن و سوسجانی ذات انسانیت هادی مطلق</p>	<p>اوانا الحن هزار بار کشید هر که زان باوه جو غم نخشید از زمان موهدان بشنید جز بشریت هیچ دات کشید</p>
<p>احمدی را ازین سرایه بسین طایر قدس و قرب برج مشید</p>	
<p>ایدل از اهل لان سراری بایشنید طیلسانج هو حکم را بسرباید کشید لی مع الله در میان لوح و لک بدوش خود انا الحن هم باید گفتم از معنی عشق نغمه اتی انا الله بایت هر دم زدن نغمه سجانی از الفاظ و قول عاشقان نیست جز از خدائی هیچ سره دیهان سلسله سر را آبی سیکنک رگوش کن نغمه نوار غنیمی در میان بوستان گر چه میگویند وحدت در میان کمر است رض تو حیدر خلاص موزد بهر در است</p>	<p>نغمه عشق از زبان یار می بایشنید سخن از قرب ز لب لدار می بایشنید کنت کتر از لبش یسار می بایشنید و ز زبان عاشقان بهر داری بایشنید و ز زبان هر کسی گفتاری بایشنید اندرون بوریای نار می بایشنید پس همه از محرم و اغیار می بایشنید از نواهی نغمه منراری بایشنید از نواهی بلبلان زار می بایشنید لیکن این گفتارشان بهر داری بایشنید از گل و گلزاره و از نه فراری بایشنید</p>

معنی توحید و رسامی دل یکجان من
 حرف توحید از خط دل داری باید نوشت
 مست خواب لوده را از تیرگی باشد خیر
 آنچه می گوید خدا از سر خود بر عاشقان
 در حدیث من یرانی گوش می باندند او
 در زبان خاص نام این نکته توحید را
 اشکارا سیر حق را کشف باید نشان
 ساغر از دست کفون لدریسا بیداشید
 جرعه با چرپید از جامستان است
 رب ارنی چون کلیم الله میباید گفت
 صورت و حدیث عشاق اندر زبان
 هر که هست راه و حدیث خوش نانی نیند
 گفته ناگفته این دو لغالی با یقین است
 ناندانی هم تویی اسرار حق را در جهان
 از زبان سنگ خشک میوه دار و درخت
 از زبان صبح خیزان سر توحید هدهد
 گر ز آب معرفت داری هنوز سر حق

هر زمان از گفته ابرار بیاید شنید
 نکته مستانه از بهیاری باید شنید
 این خبر از مردم بیاری باید شنید
 ان بگوش جهان دل ناچار بیاید شنید
 وز ندای غیبین سر لریسا بید شنید
 در میان کوه و بازاری باید شنید
 راز نهانی هم از دل داری باید شنید
 طعنه با در خانه خاریسا بید شنید
 نکته قالو ابلی تکراری باید شنید
 سن ترانی باز موسی داریسا بید شنید
 از زبان جنگ از داریسا بید شنید
 دم بدم ایندم ز موسی قاریسا بید شنید
 چون صد از سنگ از کساریسا بید شنید
 از زبان میوه و اشجار بیاید شنید
 نا ذکر والله هر زمان داریسا بید شنید
 در سحر از ناله اشجار می باید شنید
 شورش جدا ز لب نهاری باید شنید

سر مر موز خدائی ہر زمان بی واسطہ | ہچو خا صان از لب ستار می باید شنید

سر تو حید اصرار گفتمیہا احمدی | از زبان کشید نغمہ می باید شنید

<p>راہ بس درست غایت ننگ ہار کین تیر بے سماوت خست بزون کے تو انم زین سہل کے رہم زین وحشت آبا و عدم بی جذبہ چند گرم تشنہ لب برگرد وریا می طبع چند بہر جرعه گرم گرم بگرمی کدہ ہمتے تا در نظر بازم ستاع ہر دو کون تا کے اندر بجز وحدت غرق گرم ہر نفس چون در آن بحر آتشا گرم بہت گرم دور یک سخن گفتمہ بعالم عالمی را داد جان کردہ عالم ہویدا بہر روی مصطفیٰ ذرہ از خاک پایش عرش را دادہ شرف غنمش در صغر عزت کردہ یوسف را غریز بوی خلقت تازه گردانید عیسیٰ را نفس کردہ ہر صبح از برای پرودہ داران و دش</p>	<p>بے عنایت کے بہاید راہ سپارہ منیر بے ہدایت کے تو انم راہ فتن زین سہل کے رسم و منزل مقصود و خود بیدستگیر چند بہر قطرہ گرم گرم گرد و ہر پر عزیز چند بہر طعمہ با ششم بہر جانی آہر تو نے تا گزشتہ مرادہ دش دریا کیر سر بسوریا بودنے آب باشد آگیر گزشتاع ادہ عالم بگرو دستینر یک نفس گفتمہ با دم کردہ ذوق زاکیر کردہ بر آدم گرم بہر رضای بی نظیر حلقہ اش در گوش کردہ طلعت چرخ سپر کردہ کحل خاک کوش پر کینان با بصیر زان نفس بر خلق پیدا کردہ قہار البشر خیمہ زمین رسن براوج چرخ مستدیر</p>
---	--

<p>چو گویم در ماندست از وصف جهان پاک و ای ز تو تازه شد برگه زجان بیدلان یا رب با دوست هوا کف نفس فریاد هم برین گر نسیم لطف تو آمد سحر گاهان مرا</p>	<p>دو قر تو حیدر خوانم بر در پاک قدیر وی ز تجوید تو رنده خاطر خسته خطیر در نپا هست او قنادم دستگیری دستگیر جان دهم هر محظی بر باد و بود دل پذیر</p>
--	--

<p>زان نظر بای که بر سچا رگان واری بلطف ز احمدی سچا ره سکین گاه گاهی برگیر</p>

<p>زیادان دلربا یاریست بهتر اگر چه کار خوبان بدیست چو مار انیس غزبش محبوب خوش آنکس که دلی برین بسته نخ پر سدنگارم سچ گاهی نمیدانم چه بد کردم بچاننش</p>	<p>رسوم عاشقان اربست بهتر ز یاری وفا دار است بهتر بخدمت شدمین خوار است بهتر درین عالم گرفتار است بهتر نمیدانم که دلداریست بهتر که میداند دل آرا است بهتر</p>
--	---

<p>بنواد خون احمد ریخت بی جرم کز زوش جرم خو نخواست اریست بهتر</p>
--

<p>تمثیست مصور جمال صورت یار هزار روضه رضوان باغهای بهشت اگر تراست نظر از ظهور اهل کمال</p>	<p>درین سمانه می بین خیال صورت یار جمال خویش نمود از نهال صورت یار تمثیست بظاهر مثال صورت یار</p>
---	---

صورت

بصورت ہمہ اشیا چور نظر آید | کچھم ظاہری دیدم کمال بصورت یار

ظہور نور خدائی ز چشم احمد شد

تشنے سے مصور جمال بصورت یار

<p>شد صبر سکون از زمین بیچارہ میکبار بردست مرا حسی طرف غماہ خیار کردہ بیکے جبر عہ گردختہ و دستار زمین پس من آشفٹہ ہسایہ دیوار در ہر چہ بیند رخ لیلی است ہر دو دار تا خلق بداند بہر کو چہ و بازار آن سنگ بود کون شود ز مردم بیدار ای مدعی از طعنہ من دست بہیدار تا چند کشم بار فراغ تو بہ یار چون ردی تو بینم زبان ماند گرفتار</p>	<p>باز این دل دیوانہ سن گشت گرفتار زمین پس من و آن شاہد و آن نہ خوار نے در پے سجادہ نہ پیر و ای خلافت آن شکل دلاویز کہ دیوانہ مرا ستا مجنون کہ شود شیفٹہ ہر دم محل نیست دارم ہو سے آنکہ سگ خویش نجوانی گر شیفٹہ دل برخت نیست عجب جز آرزو و دوست دگر سچ نہ اندست تا چند کسم محنت ایام تجمل میخو استم از لعل لبست گفت صیغی</p>
--	---

احمد بہ نظر بازی درندی شدہ مشہور

کہ خلق بداند کہ ما نسیم درین کار

<p>مقصود این وہاں رو چویش توئی گز در ذرہ آفتاب طریقت در نظر</p>	<p>در ہر دو کون نیست چو مطلوب جز بشر ای آفتاب حسن توئی ذرہ آفتاب</p>
--	---

در خالین بدین و تبر از غیند کن	در یاب غیش را که پشیمان شوی مگر
در یاد و موج هر دو یکے هست ذات او	اندر وجود جسم یکے هین در نظر

احمد ظهور جمله تویی اندرین وجود	
در هر دو کون نیست چه مطلوب جز بشر	

حدیث با ده مکن پیش شاہد مفرد	که ذوق با ده چه داند اسیر باد غور
بپای سپر پرستان تو سر دی ای یار	برین صلاح مزدوریم می شوی مفرد
بیار جام صراحی بنوش با ده نام	که نیست بے می و طرب کمال و غور
به نیم جرعه خاند گرویم از نداشت	غیرم روضه رضوان خطو و حور و تصور
اگر ز خانه خار جرعه نوشی	شوی کجایه مستان عشق روز نشور
ببوی با ده خنجان جان بده ایست	که بچ تلخی جان کنیزت شود مسور

بکام احمد مسرت ریز جرعه سے	
که مسرت دست بخیزد بر دور نغمه تصور	

یک جرعه و صد هزار ساغر	یک قطره و صد هزار گوشه
یک معنی و بی شمار صورت	یک معدن صد هزار گوهر
در کثرت هست وحدت او	خوشید یکے هزار اختر
در هر چه بینیم او محیط است	در هر چه کنیم نگه برابر

جز ذات خدا نیست موجود	معدوم شده وجود دیگر
-----------------------	---------------------

ببین

میںش بصورت سرت مضم	نورش بجمال ماست مدغم
<p>در طینت با شده مخمر ماراست بنجا طرا این مقرر پنہانت لے ز چشم پنهان از کشف رموز او مسر ہر کس کہ بگفت شد مدثر بر صورت ماست بین سر سر خورشید ز نور او ست نور بر جلمہ جہان شدہ مصور در کون در کانت او متور زمین مشردہ جہان شدہ بشر ہم خویش رسول شد سکندر از حسن جمال و ست منظر بے واسطہ نامے منظر بر صورت احمد پید کہ گشت عیان بہ شکل عمر</p>	<p>از روز ازل شراب وحدت با جلمہ صفت محیط بالذات پید است لے ز چشم پنهان گشت است نمان اہل معنی از نکتہ وحدت خدای آرزو کہ خدای پاک خوانی ہتا بے تاب دست تابان این صورت بی مثال محبوب انوار ظهور او جہانت چون خاص تجلیں بان است از وحدت حق کہ آگہی دست ہر وصف کہ بر جمال خوب است تا چند درون پردہ باشی گا ہے نمود ذات خود را کہ ظاہر شد یسا ز بو بکر</p>
گا ہے نمود و بمجو چہر	گا ہے نمود شکل عثمان

<p>احمد زاحد جدا ندائے در اصل نظر کے تو بہتر</p>	
<p>اسی درد تو کیمیای اسرار سودا سی تو سودا بیہ جان از پر تو حسن آن لارام پاک رفز زار عشق گویم پاک جرحہ اگر وہ ہے ز جاتم گر راہ یقین یقین ثانی چون لشکر عشق را تباری گا ہی شد وصل گاہ سخن</p>	<p>سیرغ ہوا سے عشق دلدار عشق تو چو شیر شتر زہ خوشخوار ہر درہ شد دست مہر آثار چہ آتش تفت چہ سبز زار سجا و گر و شود بجزار گر داند خرقة بند زار سر پیش ہند جلد یک بار گا ہے سر کوہ گاہ ہر بار</p>
<p>احمد جو ہموس اصل موجود دیگر تو بگو حدیث این کار</p>	
<p>گر زور و عشق او دارے خیر اسیچکس از عشق جانان جان نبرد قلزم عشق ست قعرش ناپید بے طلب در راہ نتوان در رسید بے یقینت کے تو انم راہ رفت</p>	<p>از ہمہ عالم بکلے در گذر جان خود در بار در خود در گذر گر تو غواضے کنے یا بے گہر سا لکا گر مرور ہے راہ ہر خود نباید رفت رہ بے راہ ہر</p>

اگر تو مرد راہ عشقے بے سہر	عاشق از جا بنامی وارو کمال
	احمد دست از دو عالم بر نشان گر ز درو عشق اور دارے خیر
مے نمائی ہر زمان سازوگر در بیان نامیت نام این بشر ذات پاکت شد محیط بحر و بر او ہیکوید ازین سخن خیر ذره زین بحر شد خوشید نمر	ایکہ پیدائی تو بر شکل بشر ہر چہ می بینم ہر ذرات تو ہست نور ذاتی غافل جملہ جہالت ہست با ذاتت ہیست ذرہ را ہر کہ در وریاے عمان شد فرو
ولہ	
خود را از خود می خویش بردار پندار کہ هیچ نیست پندار خود بین چہ کست سچ شمار بر صورت تو شدت اظہار دیگر تو گو حدیث اسرار	اے در نفس خودی گم رفتار پندار ز خویشتن بدر کن خود بیستے راز خود برون بر میدان بر یقین کہ حق مطلق اسرار خدای از تو پیداست
	ما سایہ لطف کردگاریم آیات کلام عشق را یار
دائما اندر وصال من معنی زین کنار	اندر و نخلش خویم من کنار این نگار

<p>آب بکرم گرچه اندر مشک می گیرم قرار باز آخر کار بنگر جمله همین گشت نادر بجز بودم سوچ گشتم سنگراندر اصل کار من کنون همچون شایم نشیوه گشتم چون عقار جان جان کنون این نکته را در گوش دار</p>	<p>ز بجز مشک ز آب ریاسن جدا گشتم ز بجز همین بودم بادل بین را خیز چون شدم نادر بودم نور گشتم ذره بودم خورشدم شیرۀ بداین شایلی ز خرم دعدت دلا خیزگاه معرفت چون جان حیوانی بدست</p>
---	--

گرچه احمد بودا کنون گشت اعداز سر دل
 کسوت دیگر نموده از لباس کردگار

<p>هر دم از خویش بجزو کن گذر کرده بمشال بشر طالب خود باش ز خود کن گذر زان ملکات فکندۀ بتو سجدۀ سر ذات تو از صورت معنی شمر چند زنی طعنه تو از خیز و شمر</p>	<p>ایکه عیانی تو به شکل بشر دوست نگر از ره معنی عیان نیست وجود تو بجز ذات حق گشت بشکل تو ظهور آدمی آدم معنی همه در ذات است ست می شوق شواز بجزودی</p>
---	---

احمد اگر غوطه زنی در بجزو
 از تنگ این بجزیرون کش گهر

<p>چیت بعالم ز تو این شور و شمر نیست بجز ذات تو ذات دیگر</p>	<p>ایکه عیانی تو به شکل بشر تا همه ذات توئی با وجود</p>
---	--

آخر این شعبہ خود ور گذر	روئے نمائے و پیرسی زما
تاکہ یہ بیستم تر ایک نظر آئینہ را کے مگر وہ بے بصیر از سر سفیش کہ داد می خیر	پردہ قالب میان بر فلک صورت با آئینہ روی است صورت تو گر تشدے آشکار
احمد اگر بنگوئی بہ است دامن ہر خس چہ کنی پر گہر	
رفتم کہ گنم رموز اظہار غیرت بد بان نہاد شمار در ملت کافرے کن اقرار باشد کہ رسم بد دست یکبار کابی لایق معنی تو ز نہار در یاب یقین کہ نیست چہ بار در خویش طلب کہ نیست اغیار چند آنکہ نہفتہ بو داسرار لا بد بر فتنہ بر سر وار	در در رسہ ہا می عشق ہر بار حیرت بر بان گرفت گشت چون نیست بغیر دوست چہ بر رفتم بہ نہرا می کفر تر سا آواز بر آمد از سرایش در خویش نظر کنی تو ایدوست اگر مقصد جان جان تو خوی زان جرعه می پدید گشتہ منصور چو کلمتہ برون زد
اے احمد از کتاب وجود ہر دم سبقہ بمن تکرار	

رسم درو عاشقانست این شیر	برخیز کناره گیسر از غیر
شد مخور چشم صورت غیر دراہ یقین چه کعبه دودیر در دیده کورا دست لایخیر بتحقیق بدان که هست او غیر در مصالحت نیست لایخیر	چون نقش اعد پدید گشته درو صحت او چه کفر و ایمان احوال که یکے ندید هرگز آن شیر که ره بنیافت این لاه در قاعده سلوک این راه
احمد تو چنین جمال غیرے برخیز کناره گیسر از غیرے	
گر کند عابت مایک نفس آن یار کند او دوران سوی براحت من اینجا حفظ ز بهر عنهای تو می نوشم چون شهید و کبر نظری از ره الصاف کنی تو زبیر کارم از دست فراق تو سر اسر استبر یار برگشته و شوکر ده بیاران گر	دل جانم چه نتاعت که کشم پیش نظر او در اینجا بطربشاد من اینجا در غم قصه خویش همی پوشم از دشمن دوست دل جانم نظر عنماست هم از فرق تو حالم از گردش ایام چو لفت در هم ز من بسیدل و آواره دورانده بهر
احمدی راهبوس خوش لیران برده ز راه می خورد ز من عم اندوه بسخون جگر	
ز نور حق تقاسم نشد سر اسر	صفات معنوی فات قلندر

<p>و نواز خویش کن عالم مشور نظر کن جملہ معنی را مضمون کاتا الحی بر زمین بر دار منیر خدا سازد دل و جان دهن دسر کہ این معنی کسے را نیست در نور</p>	<p>بر آن کن پرده طلبی از رخ تجلی جز بصورت نیست ممکن چو مضمون می بیاید اندرین را و وضو سازد ز خون خویش ہر دم مگو از مرزا این معنی حکایت</p>
--	--

تو ذات احمدی را بین در اینجا
صفات مستوی ذات قلندر

<p>ہر چہ می حستم سمانے ای پسر لیک در عالم نہانے ای پسر ہر زمانے داستانے ای پسر در ہمہ و لہما چو چانے ای پسر مایہ جسم در دانے ای پسر ہم نہانی ہم عیانی ای پسر تو ذات حق تعالیٰ شہ منصور تو اے مقصود و لہما نیک بگر یکے بنگر ہمہ صورت برابر ہمیشہ تیغ ہجر الت بر سر</p>	<p>خو شتر از جان جمانی ای پسر آمدہ بر صورت انسان پدید مے بری دلہا البشوبہ و سپیدم نیت غیرے در ہمہ عالم و لیک میل جانہا سوی خاک پای است آہ کارا بر لباس آدمی جال منظر ذات قلندر ولا تو چند اندر پر رہ باشے ظہوری نیت ممکن جز بصورت تقیل منظر ذات قلندر</p>
---	---

یقین است صورت اللہ اکبر کہ بر ذات تو شد معنی مقرر	ہر آن نقشے کہ او صورت پر بند دلا بر لرن تو کو من بے تہمت بی
--	--

جمال احمدی را بین تو اینجا ر نور حق تقاے لے شد منور	
--	--

عشق آید مثل سہ حق آشکار در ہمہ صورت یکے معنی بین صورت تم مخفیست معنی صورت است و حقیقت نیست غیر بی را وجود و ہو محکم رفر حق است بالیقین سخن اقرب گفت در معنی خدا	نیت غیرے جز جمال کروگار و می ہمہ صورت بر معنی آشکار صورت و معنی یکی بین نقش بار در ہمہ یک دان یک بین در شمار ر فر حق را ہم معنی پا پیدار را حق را در حقیقت گوش دار
--	---

احمدی چون ذات حق را نیست غیر این رموز سر حق است گوش دار	
--	--

عقارت تو بسین بر من بچاره حقیق ادشا ہی چه متاع است کہ بر تو نماند شده ایدل کہ من حرقہ چہین نام اکہ در بحر سودت زده صد غوط و دان تاج مرصع من این خرقة جو	کہ معنی چارہ ندارد و غم و در فقیر مر جہا سلطنت فقر کہ ملکیت فقیر چند اخرتہ کہ بہتر بود از تاج و سریر خاک کوئی تو ایراہست باز غود غیر کہ مرا خرقة چہ سمیت چہ زلفیت چہ ایر
---	--

گر چه در دوستی مناعت قلیل دنیا	خود بد دل بهم ملک جهان اهل بصیر
گر چه از فقر بدروز بزه کس عمر بکسر	بهر دونان برونم بر در سلطان فزاید

احمدی را نکته چشم عنایت نشاید
بادشاهی ابدی را چشم از پنج فقیر

چو از رخ پرده واگردانم امروز	جهان را تسللا گردانم امروز
پسے و حور را دیوانه سازم	سپهر و خورشیدها گردانم امروز
و بحر معرفت موج بر آرم	جهان را آشنا گردانم امروز
لباس عاشقان سوخته دل	ز لغت پوریا گردانم امروز
دل عشاق را در پیش بنجد	ز سر اینها گردانم امروز
مرا از بید بملک لایزالے	گدا را با دشا گردانم امروز
ز سر سخن اقرب باز گویم	ترا از خود جدا گردانم امروز
بگویم نکته از قاب تو سین	ترا من بر مصفا گردانم امروز
سب مخفی خود از کنت کنز	بطاهر از خفا گردانم امروز
بگویم هر زمان الی انا الله	حقیقت را روا گردانم امروز
و غمزه خونبهای کشتگارا	روان چون سیلها گردانم امروز
جمال خویش بر کشته عشق	یقین دان خونبها گردانم امروز

ز گوشه و اما یم طاق ابرو	بهمه محسرا بها گردانم امروز
--------------------------	-----------------------------

کمنم لب خندہ از لعل شیرین
 نمایم تازہ ز لعل خود سران را
 بیا ویزم سر عشاق بر دار
 غننے سطلقم از نقد فخرے
 ولم بازے ہوائے عشقباریت
 نوازم پرودہ عشاق مشتاق
 و انوار تجلی عا شفقان را
 پر آرم از نوابے سر بر فلک
 سلیمانم بگو پس رتب بہت لے
 چو موسے عاشقا ترا مست ہوش
 ز تاب آفتاب عالم افروز
 نتو دار می کمنم از وحدت خود
 نہم بر فلک نہمین کو سن وحدت
 منم موسے بی بیی وحدت آباد
 تباے سبز یوشان فلک را
 ز گرد و راہ خود کھلے بسازم
 نظر گر افگنم بر سنگ و آہن

نسیم ضاحکا گردانم امروز
 سدا ویز بتا گردانم امروز
 دست را ہوش اگر دانم امروز
 نیازت را غنا گردانم امروز
 ز پروا دیوا گردانم امروز
 ترا صاحب نوا گردانم امروز
 چو موسے انجلا گردانم امروز
 سرت صاحب نوا گردانم امروز
 ترا مرغ صبا گردانم امروز
 ز جام سن ترا گردانم امروز
 ولت غرق صیا گردانم امروز
 ندائے رتبا گردانم امروز
 پھر سوے ندا گردانم امروز
 عصا را اثر و ہا گردانم امروز
 ز سپو ند صیا گردانم امروز
 لب را تو تیا گردانم امروز
 بیک دم کہمیا گردانم امروز

<p>دو هم یک شبی یک شبی را کیس را پرینا گردا تخم امروز</p>	<p>بهراران آفتاب عالم افروز ترا از سر لاهوتی خیر نیت سخ و ترسا و کفر و دین اسلام سرانده ازان این راه مسرهم و دنی چون نیت بر تو حید مطلق دلا از جان جدایی مصلحت نیست</p>
<p>ز یک نور شهما گردا تخم امروز ز لاکشدر لا گردا تخم امروز همه دارنگها گردا تخم امروز لباسیم زیر پا گردا تخم امروز سخ از بهر دوسر گردا تخم امروز گدا را پا و شا گردا تخم امروز</p>	<p>چو احمد عالمی آشفته سازم چو از رخ پرده و اگر تا تخم امروز</p>
<p>نشان از بی نشان بهر تخم امروز از ان نکته جهان بردارم امروز ز سرانده زمان بردارم امروز صلوات عاشقان دارم امروز ز خود بر آسمان بردارم امروز زیا از بهر دایان بردارم امروز سکانه از مسکان بردارم امروز</p>	<p>حجاب این دان بردارم امروز جهان بر درت یک نکته سازم بصدق این پرده عقل فرود نواے نظر و ابر خاتم انیدم رموز عیسی و اسرار آدم چو خبر من نیت ز عالم کس کنون خودی را بخودی سازم پس اللهم</p>
<p>نمان را از عیان بردارم امروز</p>	<p>عیان را از نمان سازم بر میدا</p>

نواے بلبلان بردارم امروز حدیث جان جان بردارم امروز	سن آن مرعوم کہ بردارسیاست چو مقصود نیست از جان جانان
	جمال احمدی بردم ہو بند است جمال تادیان بردارم امروز
ہمسوینہماز دین بردارم امروز گمان را از یقین بردارم امروز گمان از نا وطن بردارم امروز لباس حورین بردارم امروز چو عیسے از زمین بردارم امروز گمان از ہنشین بردارم امروز زلوڑ حق سین بردارم امروز چو از رخ آستین بردارم امروز امان را از این بردارم امروز	نقاب آن داین بردارم امروز یقین جملہ جان از عشق پید است زلوڑ خود کشتیرہ خاک آدم چو آدم سن یقین در ہنتم چون دم سن کہ در دم آدم د سیدہ جمال خود ب عالم سے نا بوم رداے شاہدے ملکوت در ملک بنظا ہر بین کہ مے جتم بریا ملن ملک را کے رخ خود و انما یم
	جمال احمدی آدم بہ جنت زلوڑ احمد این بردارم امروز
بر ذات تو انوار تجلی سن موس پس آدم دابلیس غا سیندیکے پس	ای بر رخ تو شیفہ ار دل حقدس گر پردہ تلبیس زوے تو بر افندہ

<p>از کلمه تو حید کسے را کہ خبر شد ای طائر قدسے تو کہ از در صندل حقیقتے این در حقیقتی است کہ در کبر مجازیت در عشق خداوند قدم پیشتر ۶ در</p>	<p>بیرون نندید را ز دل خویش بہر کس بر تر تو ازین گنبد نہ طاق نظرش این گوہر دریا چہ نئے برکت ہر خس تا چند زنی گام ازین راہ تو دایس</p>
--	--

<p>احمد سخن شیر بنا اہل چہ گوئے آنہا کہ نہ اند بوا وی ہمہ طلّس</p>	
---	--

<p>نقش رخ بے مثال قدوس ہر صورت خوب کان عیان ست این جبہ و حشر تہ بگوشد ابلیس نداشت چشم حق بین از مفرقش نمساند محروم در تختہ این نبات بنگر ایدل ہواے خویش تا چند در حلقہ زلف یا رماندہ</p>	<p>در صورت باشد ست محبوبس نقش ست ز لوح روی قدوس در عشق نئے خسر نہ ناموس دید آدم را بذات معکوس از راہ خدا کے گشت مایوس ہر حرف کہ غیر اوست بل ہوس مغز در شوے بزرگ دسالوس مرغ دل سن اسیر محبوبس</p>
---	---

<p>احمد بجمال خود نظر کن نقش رخ بے مثال قدوس</p>	
---	--

<p>در حلقہ لولیایان او باش</p>	<p>می نوش شراب عشق خوش باش</p>
--------------------------------	--------------------------------

تا ذوق شراب عشق یابے در زمره عاشقان بدنام در حلقه طالبان مدہوش تو لذت عشق را چه دانے	باشد که شوے تو نیز ادا باش این جمله خود می ز خویش تیراش سر حلقه شو می میان فلاش اعنے چه کند جمال جاش
---	---

در صورت احمدی چه بینے
در نقش همین که هست نقاش

عاشق از شاہد می نیست از بیرون خویش ہر کسے وارد خیال لیلے و مجنون ہے کہ شوی میزان شعر و گئے سوز و نظم خون عزم ما را ممال خون با ہر غم حرام تو دوی را رنگے برسانتے در راہ کویش یونسی باید کہ با تھم بر در دیای خویش گداز چون چہرانا نگے در را فقیر	میخورد آن بادا خوشگوار از خون خویش عاشقان در خویش لیلی میشوند مجنون خویش نیک بین میزان سخن در آتش می زندان خویش ہر غمی کو کردہ باشد ہمت شب از خویش تا فریتم میرے ہر لحظہ با تار دن خویش کو بود و راہ او ہر لحظہ کنون تو خویش چون زندا و دم ز خوبی ہر کہ شبہ خویش
--	--

احمدی سو فون فرد نیست همچون دیگران
میخورد او ادا ہا از چہرہ گلگون خویش

در حلقه عاشقان مدہوش گداز خیال خود پرستے	مے نوش شراب عشق می نوش شوریدہ عشق باش و مدہوش
---	--

۱

<p>در زمره طالبان مے نوش</p>	<p>شاید که شوے تو نیز بیخود</p>
<p>این نکته عشق را کین گوش گر جمله جهان در بند مغروش کو جمله جهان کند فراموش بخروش ز جام عشق بخروش در جمله جهان بخروش خاموش</p>	<p>گر راه رود براه دل رو نقد عم عشق را بیند در بد نام کسے شود درین راه در سکه ز راه پسته بیخوش تو شور خوش یکبار</p>
<p>سجاده خسته را گرد کن ای احمد از شراب برخوش</p>	
<p>که نگین بشیخ نامه عشق تا قیامت رو نیست خاموش زانکه خود کامی است کامه عشق فعلت با دناؤه با عشق</p>	<p>چند خواهی نبشت نامه عشق قصه در و از بیان بیرون کام عشق ست امراد برون لائق هر قدر کسے نبود</p>
<p>احمد از عشق یار مے نازد نیست این تاج از عمامه عشق</p>	
<p>بر روی تو انوار تجلی است محقق بر روی تو انوار خداست یق این قلم عشق است که پدید آید از حق</p>	<p>ای نور زخمت مخزن اسرار یق بر حسن زخمت ظاهر انوار است یق این بحر محبت است که جوش همه ریافت</p>

این بادہ عشق است کہ چون جام مصفاست این قلزم تو حیدر اسرار خداست این گوهر ذاتی کہ زویای مناسبت	دین شربت شوق است کہ جام مروق انگھما رشده بر صفت ذات تو اوست گوهر نتوان گفت کہ نیست معلق
---	---

احمد سخن سیر بگفت است ہویدا
ہر کس نکند فہم ازین نکستہ مطلق

ای جالوت پر تو انوار حق ای زخمتِ عکسِ جمال اینرومی ہمچو منصور ی بہا یدر شیر مرد کہ تو اند چون سمند بہر خستے ای سگ کہ خرچندی لانی دروغ بشگفتہ یانت چو غنچہ در بحر	ذات پاکت سخن اسرار حق ارومی تو آسینہ دیدار حق تا بر آید بخود و بردار حق آنکہ در نقصان شود برناز حق شیر مردان بے تو در بازار حق گر تو بوی یابے از گلزار حق
---	--

خلق خال مے نداند ستر تو
گر چہ احمد مے کنے اطہار حق

ای زلف تو در گاہ عشاق اے عارضِ خوب و لغزبیت ہم کہ تو چونیت در پہرے تو آنچہ ہے کنے بنمسنہ	اے روئے تو سجدہ گاہ عشاق رشکِ رخ بستان قبیاق چون تو بنود بجلہ آفاق کافر نکند بہ تیغ براق
---	---

<p>چہ طعنے ہمے زنی تو احمد برخیزد ناله ہائے حراق</p>	
<p>سایہ فلکندالمحت بازم ہمای عشق زان ہر دو درم ہم آمد اند دوامی عشق سر ہائے عاشقانیت شد خاک پای عشق صد ملک جان بگیرد آن پادشاهی عشق آوخ چہ حیلہ سازم از ننگ نامی عشق یارب کجا فتادم اندر بلا می عشق رحمے بکن ترحم جز بنیو امی عشق کس نیست جز تو محرم در آرزو عشق</p>	<p>مار افتاد ناگہ در سر ہواے عشق لعل لبست نگار چون شہد شکرست کردہ ہزار جان را اندر چہ ز نخلان ملکت لم گرفتہ از تیغ مخمرہ آن شہ ظاہر شہت درازم از عشق یارنازم فریاد میکنم من از دست خوب دیوان رسمیت از کربان پر سندیو ار از دست بگیر حرفے نار از با تو گویم</p>
<p>احمد کن تو نظاہر اسرار خود پیشین را در سینہ دار پنهان اسرار ہای عشق</p>	
<p>ہاوی و مصلی ہست ہست ہنگ واللہ کہ کفر دین ست یک رنگ بے فکر تو نامہا ہمہ تنگ لیکن نتوان بمر کب رنگ</p>	<p>در ذہب عاشقان یک رنگ در شرب عاشقان تلاش بے ذکر تو کعبہ بکنشست سوداے تو گر چہ ہست با سود</p>
<p>این بود تو حلیہ ہست و رنگ</p>	<p>این بود تو گزینہ حیرت در پیش</p>

کاین راہ چو عقبہ ایست بس تنگ	مردانہ در اسے در رہ عشق
<p>یک رنگ شوی صلح و جنگ مارا چو جہنم ست ہر سنگ از دل بدر آرا این بہرہ رنگ از جملہ بسوے یک کن آہنگ این عقدہ دو ہزار فرسنگ بیزار شوے ز مرز فرہنگ</p>	<p>چون آمدی از کجیر خویش بے رویے تو گر بہشت باشد کمز وصل تو خویش تن بخوا ہے گر دولت معرفت بجوئے در خویش اگر کنے تو فکرے مقصود عقل عشق یا بے</p>
<p>تو کعبہ و دیر را یکے دان یک نقش گر بچملہ ارژنگ</p>	
<p>ذات تو بہر وجود شامل یا جملہ صفات خویش کامل آن حضرت بے نیاز فعل ما ئیم بذات خویش و اصل عشقت ہمیان است جا کل و اریم درین بسے دلائل کر دست ازان دو چشم ما مل</p>	<p>اسی ذات لطیف و شخص کامل موجود بہر وجود بالذات دانند کہ ہموست رود عالم ایمران چو بود مکان تو حید در راہ بقا ہمہ فنائیت در روی بتان صورت تو بر روی بشر تجلے خاص</p>
<p>خالی ز صفات حق و باطل</p>	<p>در صورت احمدی خدائیت</p>

<p>هم زمان توایم بنده داریم زیرا که شکسته زار زاریم</p>	<p>گر شیک را گر بدیم اما از راه کرم نواز ما را</p>
<p>آخر سلگے زچرم پوشم از نسبت او در افتخاریم</p>	
<p>بجز راه حباب می بینم هر زمان خود گلاب می بینم بسینه آفتاب می بینم آب اندر شراب می بینم</p>	<p>ماه را در نقاب می بینم ظاهر اندرون سینه جان من در آئینه صفای وجود سوی را عین بجز می یابم</p>
<p>جام را چون بدست می گیرم ساقی اندر شراب می بینم</p>	
<p>علاقه دل بر در جان میزدوم بر در میخانه فغان میزدوم دست بس رقص کنان میزدوم واله دستمانه فغان میزدوم آتش غم رود و جهان میزدوم هر نفسی که زد دل جان میزدوم سنگه بدان حال فغان میزدوم</p>	<p>دوش در در میغان میزدوم بجز دست بیک جرم از سر مسته و دیوانگی مست می از عشق بهر برده از نفس سوخته خویشتن چشمه خورشید همه سوخته ماه من ازو یز بدون شدید</p>

صیقلے آئینہ جان منم	آئینہ صورت جانان منم
در ہمد ذات صفات نیست ناک جهان جملہ مسلم مر است گاہ چو گل خندہ ز نغم و چین درود جهان نیست بجز ذات من ز زہ ذات شہو نیست	ہر چه بر بینی تو بدان آن منم درتہ این ژندہ سلیمان منم گاہ چو گل دستہ ریگان منم آمدہ در کسوت انسان منم بر ہمہ سستی تو تا بان منم

احمد بر ذو ذول رنگ گفت
صیقلے آئینہ جان منم

سین شیفۃ جمال اویم	دیوانہ خند و خال اویم
سیراب لم نشد ز آبے آشفۃ جمال آن نگارم اوباد شہے ست دروہ او	تا تشنہ آن زلال اویم سرگم شدہ خیال اویم چون مورچہ پائمال اویم

احمد ہزار بار گفت
سین شیفۃ جمال اویم

ما آیت لفق کرد گاریم	اسرار موز عشق یاریم
مانظرہ عشق ہستم	مطلوب ظہور کرد گاریم
انخزن ذات محض حقیق	مانبع نطف آن نگاریم

جان

<p>سکان مقام کبریا یکم</p>	<p>۱. همان سزایز آن نگار یکم</p>
<p>مرغان برداج کاخ قدیم سلطان سراچه ظهور یکم</p>	<p>مانیم زمان مکان ندایم بر مرکب عشق شہسوار یکم</p>
<p>احمد جو جمال خود نماید بسنم یقین کہ کر دگار یکم</p>	
<p>ما یکم کہ جانست ماست پر غم دردا کہ ز حد گذشت اندوہ دل سوخته زار زار گشته است زین لہجہ مرا نبود در مان</p>	<p>در محنت و بیخ ماندہ در ہم آوہ کہ بجان گرفتہ روم زین آتش غم بسوز مانم دین رو مرا نبود مرا ہم</p>
<p>احمد ز فرات پار محروست دل زار و زار و پدہ پر غم</p>	
<p>بر تخت شہود شہر یار یکم بے تاج و دوداج بادشاہم مار اسر دکار با کسی نیست بکزننگ چو کفر گشت دایان در مذہب ما دینی نگنج</p>	<p>بر مرکب وصل شہسوار یکم بے ملک و خزینه کامگار یکم بیرون ز حساب ر شمار یکم بالت و دین بہ کار دار یکم با جملہ جهان یکے شمار یکم</p>
<p>سایع ز نماز و روزہ و حج ما سرضی کہ ہے گزار یکم</p>	

مارا سر کعبہ اوصفا نیست	ما قبلہ زرد سے یاز دار یکم
مارا تو بسین بصورت ما	ما نظر عشق آن نگار یکم

احمد امدت نیک سنگر	
این ذات ز صدفے شمار یکم	

ما چشم دل بجانب دلدار کردہ یکم	جان رافداے غمخوار کردہ یکم
انگنڈہ ایم سر بسر کوی داستان	خود را براہ و دست سبکسا کردہ یکم
از بہر یکد و جزعہ دروے ہزار بار	جان رافداے خائے خار کردہ یکم
مارا نہ راسے جاہ نہ پرواے خانقاہ	خود را برین طریق سبکسا کردہ یکم

احمد لباس خرقہ چرین بخود بسین	
پہنان بزر جب زمار کردہ یکم	

نقاب زردی خود چون برگر فتم	جہان را عاشقی ار سر گر فتم
جمال خوشین چون دامنودم	جہان جملہ بحسن اندر گر فتم
چو محراب بر وان خود کشیدم	جہان در طاق در منبر گر فتم
ز جام لے مع اللہ جرعت خود یکم	ز سیرتے رہ دیگر گر فتم

شراب احمدی در کار دایم	
ز جام اینا ساغر گر فتم	

پر وہ بر وار کرتا عارض خوب نگار یکم	روے نہاے کہ تا سجدہ پیشیت بیکم
-------------------------------------	--------------------------------

<p>تو چندار که ما هرگز ازین در گذریم اندرین باویه جازا بسلاست بریم در میان رخ و زلف تو بخوف خطریم تا بدانند که بازنده بجان دگریم تو سلیمانے و ما مورچه پا سپریم</p>	<p>رندے و شاہد بازے ز سر غفلتگی عاشقا نیم فقادہ بسیر کونے غمت در تمنای وصال تو ہمہ در زبان گر در ہم جان تہہ پات ہے مرد بخواب پادشہ را چه غم از یاس بر سوچگان</p>
---	--

<p>احمد زند نظر باز کہ شاہد بازست سر خود کرد و عیان بر تو کہ ز اہل نظریم</p>	
--	--

<p>بسر ملک عشق سلطانیم گاہ بر طوفان غم عمر ایم گر چه در صمکت سلیمانیم بویعجب در دین کہ در ما نیم عاشق حسن خویش حیرانیم از ازل تا ابد ہے خوانیم گر نقاب از جمال افشانیم باز بنگر کہ ما چه مرغانیم ما دران خاصہ نقش ایوانیم</p>	<p>ماگدایان خلیل سلطانیم گم چو موسے گلیم بر کہ طور ماہ ز نبیل نیستے بر ستیم در عشق از دوا یا ساید است چون نظر بر جمال خود کردیم آیت صحف از جمال وجود عالے عاشق خدا گردو مسخ لاہوتے ایم و طائر قدس ہست ایوان قربت روح است</p>
---	--

<p>دور وریکے گوہر کا نیمہ</p>	<p>گوہر ما ازین طبائع نیست</p>
-------------------------------	--------------------------------

تا بد اسنے نہ این دے آئیم	لے ز خاک زبانی ز آئش
عالمے نکتہ خدا وائیم گر چہ ما آمدہ جز ندائیم بسہ آن آمدہ بکتائیم کہ درین دایم و ہر ہمائیم گاہ پیدا و گاہ پنہائیم	محرّم شہرے مع اللہ ائیم پادشاہیم با بلک فقیر یوسف ملک مصر لاہوتیم مرغانیم ارشیں قدس گاہ بیلے و گاہ مجنوتیم

بچو احمد بکلمہ زندان
زند خود باز در دستائیم

جان جان مرست جانان دیدہ ائیم ربا رنے گفتہ جبران دیدہ ائیم جلد را در زندہ سلطان دیدہ ائیم قلزم در یاسے عمان دیدہ ائیم صد ہزاران سر نہبان دیدہ ائیم در حقیقت نور ایمان دیدہ ائیم	تا جمال طلعت جان دیدہ ائیم من نیم حیران چو موسے صد ہزار نکتہ گویم ز سہ عشق خود من یقین خویش در ہر نظرہ در خم ہزار موسے دلبران در میان کفر و زلف نیکوان
---	---

تا جمال احمدی رخ دامود
مشکلات عشق آسان دیدہ ائیم

خویش را آشفہ شیدا دیدہ ائیم	تا جمال دوست پیدا دیدہ ائیم
-----------------------------	-----------------------------

<p>شعبہ باہر سو ہو پیدا دیدہ ایک</p>	<p>از سوز سخن اقرب ہر زمان</p>
<p>طیخ اللہ آشکارا دیدہ ایک این ہمہ امواج دریا دیدہ یکم گوہری از کنت کنترا دیدہ یکم جملہ حسن حق تعالی دیدہ ایک شکر ت را جملہ صلوا دیدہ ایک جملہ اسرار خدا را دیدہ ایک</p>	<p>ملکہ از دہو محکم خواندہ ایک موجها از چشم از بحر خود گنج اسرار خدا یکم خویش را مرغِ خوبان یکا یکا ہر زمان شکر و صلواتیکے دان ایوان برجہاں حسن خوبان بیشیکے</p>
<p>چون محمدؐ بر نواسے احمدی آیت انا فتحنا ویدہ ایکم</p>	
<p>اندرین گلزار گل رسیدہ ام در مکان لامکان گویدہ ام گاہ با موسے سخن بنجیدہ ام در میان راہما غلطیدہ ام ہچو بلبل زار زو نایدہ ام از تراوت بار بار ویدہ ام خلعت عین البقا پوشیدہ ام</p>	<p>مغ قدسم را شیان پیدہ ام با محمد بودہ ام در طوبت عش گاہ بودم در میان کویہ طور گاہ ہچون خضر در ہر چشمہ سالما شد کا ندرین باغ وجود ہچو سبزہ برسہ ہر جو بہار در حیات جاودانی ماندہ ام</p>
<p>روز و شب باہر کسے کوشیدہ ام</p>	<p>صد ہزار ان سال دور ہر قالے</p>

از شراب احمدی بس جام عشق
در یستان صفا نوشیده ام

<p>در آمد از درم عیار ستم ز عیاری بجزوه جان دل شراب عشق را در کار کردم چو آن در درون کام فرست ز سر مست خیره شسته بر کشیدم چو دین و کفر را یک رنگ دیدم چو از دل بر همه معلوم گردید چو از و بهو محکم گشت روشن بقای مطلقه شد قالی من بیک جرعه دو صدستی نمودم</p>	<p>ز مستی جان و دل برده ردم کنون من بیدار بجان نشستم ز فرومی هر دمی تو به شکستم ز طامات عبادت جمله رستم در و ن خرقه صد ز نار بستم ز دارم کفر و دین هر دو بستم در و ن کعبه کنون بت پرستم مدام از جان جان بد پرش گشتم طناب هر دو عالم در دستم رخم و حدتش مست استم</p>
---	---

تو احمد را حد میدان به تحقیق
که گاهی در غلو و گداز پرستم

<p>دو شمع منقوشه و دل در کوی جان یافتم اگر پنهان بود از انسان شتر ساهما از رموز کنت کنز هر چه مخفی بود آن ظاهر اندر جمال حسن خوبان یافتم</p>	<p>منظر دل از رموز عشق بجان یافتم کشف این اسرار را در کوی نشان یافتم ظاهر اندر جمال حسن خوبان یافتم</p>
--	---

<p>سرخ جام و بهو معلمت و بهوش آدم بر زمان با تامل تا احو میز سر سنان بش چون مرا کز رنگ شد در راه و حدت کفر و بین</p>	<p>دور مؤذن القرب سر سنان یا فتم نیم جرعه از شراب عشق رحمان یا فتم در میان سینۀ دول نورا پان یا فتم</p>
--	---

احمد اندر جمله عالم نیست غیری در جهان
 را از به حالت این کز نمریز پیران یا فتم

<p>من خدار آتشکارا دیده ام بے کم و بے کاست یدار خدا بر رخ زیبایے سرو نازنین من نمیدانم چه میداند کس صورت حق را بچشم ظاہری گر کسے پرسد چگونه دیده</p>	<p>آتشکارا من خدارا دیده ام بے کم و کیفیت آتشکارا دیده ام نور پاک حق تعالی دیده ام من نزدیک این صفرا دیده ام بر حالت آنے نگار دیده ام صورت این دشمارا دیده ام</p>
---	--

بر صبح احمد جمال کبریاست
 نیست پنهان آتشکارا دیده ام

<p>با جمله بصورت خدا نهم در یاب یقین ک نیست غیری در صورت ما بین تو پیدا</p>	<p>در صورت خود خدا نمانیم غیرے چه بود که جمله ما نهم بر سکه خود زودہ لوا نهم</p>
---	--

کس نیست بجز تو اندرین جا
 ما نهم زاصل کار ما نهم

در هر صفتی دلی که ما نمیم	بشنو تو درین مقام تو حید
بر تخت شهنشاه و پادشاهانیم در صورت شکل خود برانیم هر دم بسرت دگر درانیم	در کسوت فقر ما چه بینیم در صورت مانگر خدائے گا ہے چو خلیل گاه آدم
	در کسوت احمدی چه بینیم آن بین که روانے کبر ما نمیم
دین معان و راه قلندر گرفته ام ایمان و کفر جمله برابر گرفته ام زهد و صلاح جمله مزدور گرفته ام در راه عشق کار خود از سر گرفته ام حساب لوطن زنت دل بر گرفته ام در راه حق معامله دیگر گرفته ام جام جهان نامی ز ساغر گرفته ام مطلب راه فقر رعد بر گرفته ام در راه عشق راه سپهر گرفته ام	پندار و کبر از سر خود بر گرفته ام مارا چراغ دین نمودند سالها جمله ریا نمود سرا هر چه بود آن دینا و دین ز خاطر خود محو کرده ام اندر مکان عشق چه مردان نشسته ام آب حیات از لب دلوار خورده ام در راه فقر طالب مطلوب بوده ام مقصود راه کعبه درین دیویده ام جمله حجاب پیش زره دور کرده ام
	مقصود جان جمله جهانست احمدی این نکته لطیف چه خوشتر گرفته ام

<p>ما سبق عشق از خط و لدا خوانده ایم آیات حسن بار که پنهان ز خلق بود موجود جمل ذات ز آثار یا راست مکتوم گنج عشق که از چشم ما نهان است مقصود کار بر رخ آن یار دیده ام هر سطر می از وجود خود می ور کرده ام</p>	<p>سهر روز عشق از آن یار خوانده ایم از صفیو جمال بست که خوانده ایم آثارش بر یار با نظهار خوانده ایم بلیک بلوغ دوست ز آثار خوانده ایم حرف یقین ز خط رخ یار خوانده ایم در درس سبق عشق بیکبار خوانده ایم</p>
---	--

چون احمد از خیال تو آشفته تو ایم
این نکته شریف که بسیار خوانده ایم

<p>مایسم جمال اسم عظم سوصوت بذات خویش گشته خوش باش که هیچ نیست پیدا جز ذرات خدا که در نه بینی در کسوت آدمیت پیدا و اشک که جمال دست ظاهر</p>	<p>بر صورت آدمی و آدم در صورت ماست اسم عظم الا که بذات نیست مدغم پیدا است بذات درد و عالم در صورت آدمی جسم در صورت خویش گشته عظم</p>
--	---

در صورت احمدی خدا نیست
پیدا بحال خود مکرم

هر زمانه شکل پیدا میکنم
عارفان راست و شیدا میکنم

کہ روز عشق پیدا میکنم	گاہ اندر کینت گمراہ بودہ ام
<p>گاہ خود را آشکارا میکنم گاہ شکستہ سوس میکنم گاہ پیدا بدبضائے کنم بین چه سر من بدبخت میکنم ذات چه خود را من ہو میکنم من ز پیری سیر طحا میکنم کین سخن ظاہر بعدا میکنم آشکارا کشف معنی میکنم کس راز حق تعالی میکنم</p>	<p>گاہ بودم در بطون و بر مکون گاہ ار نے میترسم بر کوہ طور گاہ گویم لن ترا فی ما بخود بودہ ام تسلیم و باشم بے فلان نیست پیدا در جهان ذات من ہر چه بینی تو ظاہر شرح میترسم طبل خدائی ہر زمان پس بروی مصطفی و در تفضی نیست ذات احمدی جز ذات حق</p>
ترجیح بند	
<p>ما نور جمال کبریا ایم در ہر چہ نگہ کنے تو ما ایم در باب کہ قطرہ نیست ما ایم افراشتہ بر ملک لو ما ایم ما بحر محیط آشنائیم</p>	<p>ما آئینہٴ جہان نما ایم موجود جزا وجود ما نیست ہر قطرہ کہ شنگہ ز دریا دزیر گلیم زندہ خویش یک قطرہ چون بگہ تو ما ایم</p>
در ملک فقر پادشا ایم	بر فرق کلاہ لے مع اللہ

بر اوج سپهر عشق مہر یکیم		چون ذرہ ز شوق و درہوا یکیم
مایسم بنور خود منور		
بر صورت آویسے مصور		
ما نقش و نگا آن نگار یکیم	در ملک عشق شہر پار یکیم	
ما رچو کسے نے شاسد	ما از چہ یکس نگا ہدایکیم	
گر یک نفس از رموز توحید	از عالم بیخودی بر آریکیم	
عالم ہمہ در خروش آید	دانشد تعین کہ کرد گار یکیم	
تو ہر چہ طلب کنے زاکن	ما راست ہر انچہ ہست آریکیم	
یکدستہ بوستان وحدت	ما چشم زدست بر بند آریکیم	
بکشاے دو چشم ر دے مابین		
بر بندہ رعین سوے مابین		
ما گر چہ بے گنا ہگار یکیم	ہم بر در تو اسید داریکیم	
بر کوے ملائیم رسوائے	از گرد گناہ پر عنبا ریکیم	
سطعون زبان خاصن عاسیم	مجرع سان طعن عاریکیم	
دخستہ دتن شکستہ بد نام	ہر لحظہ بچشم خلق خوار یکیم	
ما شہرہ شہرہ کوہ باسیم	انگست نامہ ہر دیار یکیم	
ما گم شدگان راہ عشقیم	ما سوختگان خامکار یکیم	

ما را اسر و کار با کس نیست	کز عزت و جاه و عار داریم
ما را اسر و کار با کس نیست	با کارگان چه کار داریم

آخر نگه بسوی ما کن
کز لطف تو بس امید داریم

ما شاہد خودیم ز لاهوت آمدیم قروا تو بنگرے چه پرده بردن شویم این رو کار بشوے بعد آب معرفت این پرده را کہ مینے نایب با یقین جمله فرشتگان کہ بگردند مسجد ما ما حق نینم آنکہ بفرواد گر شویم ما ینم کز جمال خشن بہرہ در شدیم	از رشک بے نہایت در پرده شدیم مینے کہ عالمے ہرہ مقصود و ہم خودیم تا بنگرے ز حسرت ما ینم فر قدیم چون پرده برفتد تو بدلے چه شایدیم زیرا کہ ما ز عالم مقصود مقصدیم خود تا ابد چه سرور اینم و خوش قدیم کا نذر وجود آمدہ ما سخت شایدیم
---	--

احمد بدانکہ جملہ تویی اندرین وجود
بنگر بہر وجود کہ ما سخت بچیدیم

واسطہ تن گذشت روح مجر و شدیم قالب فانی شکست و دولت باقی رسید شہر فنیای فتم ملک بقا یا فتم کشتے قالب شکست تخته بتاراج واد	پنجرہ تن شکست مرغ منفرد شدیم ستے تن و در گذشت ذات ٹکلہ شدیم رفتنہ صدا از میان شخص مؤید شدیم خیمہ بیالازدیم تاجر سرد شدیم
---	---

۱۱۶

<p>رابطہ این وجود سرسبز اندر گشت جملہ تعلق گذشت صرت چو احمد شد کیم</p>	
<p>من کہ از مستے صلائے میز نغم بلبل بستم ز گلزار صفای رد بروی آن حبیب در دلم طالبان را بارک اللہ لے ہم در میان حلقہ مردان دین جھمے سازم بجاک کوے دست غرقہ ام در بحر عشق بیکران دوستان را خیر بادے می ہم چون گداے حلقہ بر و رسالہا تا مگر بارے بیا ہم برورش</p>	<p>بر در دل ہوے وہائے میز نغم ہر سحر گاہے نوایے میز نغم این جہان را پشت پاؤ میز نغم عاشقان را مرحبا ئے میز نغم رطل عشقش چند ہائے میز نغم سر بجاک دلربائے میز نغم ہر زمانے دست وہائے میز نغم دشمنان را پس قفائے میز نغم برا امید پاؤ شبائے میز نغم حلقہ بر و رسالہا گدا ئے میز نغم</p>
<p>بچو احمد غرقہ ام در بحر عشق زان نفس از آشنائے میز نغم</p>	
<p>ہر آن ستری کہ در اسما نہا دیکم ز کس پیدا تو اند کہ در اسن راز چو رنرے از جمال خود بگفتیم</p>	<p>رموز عشق را پیدا نہا دیکم تو نیکو بین کہ ما اینجا نہا دیکم بہر جائے و صد غوغا نہا دیکم</p>

چو آدم شد بنفش ما هویدا یکے را در یکے آخریکے وان جمال ماست اندر کل موجود	ہزاران شکل در صحرا نما دیکم شود زمین کہ پایکتا نما دیکم انگو بنگر کہ در اشیا نما دیکم
--	---

احمد احمد یکے دان اندرین راہ
تفاوت در ہمہ اسما نما دیکم

ما گم شدگان از درد لدا رسیدیم از دوش نهادیم مصلائی برقع سجادہ گرد کردہ و در لہ دریدہ دل دادہ بدلدار سر رسہ گستہ مائیم کہ سر گشتہ و بدنام جہانیم	جان کردہ بکف بر در خار رسیدیم بشیخ سکتہ سوز نار رسیدیم رسوا شدہ در کو چہ بازار رسیدیم بچود شدہ بے جبہ دوشا رسیدیم آشفٹہ و سرست طبکار رسیدیم
---	---

احمد تہاشای بیخ یار دل افروز
سرست بکف بادہ و ہنپار رسیدیم

من از نشین قدم درین سر حکیم بہر و میست ہزاران ہزار بار بدل مرا بگردش فلک چرخ سرگردان چرخ گردش عالم شکایتیہ چہ برم بہر طرف کہ گریزم مرا بائی نیست	بہ بحر عشق ستمکار چند غوطہ ز کم ز جور نفس بر نیم کہ خرقہ پاہ کہ کم عداوتیست فتنادہ میان جان تنم بہر گناہ شکایت بود ز خود شیتنم کہ ہست دشمن جانی درون سیرنم
--	--

اگر موافق نفسم بد اعلیٰ شیطانم مرا از عقل مہ سز ہر چه پیرسد بر سر من از ریاض قدم بلبیل غش آوارم	وگر مخالف دینم بد آنکہ کم زینم خیال فاسد او گشتہ در بدینم کہ عشق دستعی من آمدست از دستم
---	---

بر مرزا احمد دیوانہ کے رسد عاقل
کہ نفس روح کیے ہست گوش کن سخنم

عشق را رہنما یقین دیدم عشق شد رہبر ہمہ دینما گر تو فانی شوی بخوشی سے از فنا در بقا شوی باقی در گذشتہ ز وصف در موصوف عشق از کل کائنات گذشت ہر صفائی بذات محو شدست چون گذشتہ من از خیال انجان گوہر بے فناست گوہر عشق من طفیل فنا بہ صفحہ عشق چشم عالم ز زیر تا بالا	کہ تنہ ز کفر و دین دیدم عشق با کفر و دین قرین دیدم راہ پیران خود بین دیدم راہ رفتن بچہ چہنین دیدم چشم معنی چہ ذات بین دیدم نور حق بجز آفتاب دیدم وصف آن ذات زین دیدم ماہ و خور را بزیرین دیدم کہ درین چشم چون نگین دیدم تا شدہ ذات تارین دیدم پیش ادیبہ بزرین دیدم
---	--

حسن آن مہ کہ عکس دست دو کون
باہمہ ذات، سخنشین دیدم

<p>احمد از پر تو جمال حبیب نور محبوب را سینه دیدم</p>	
<p>گم شدم در غم و غم نشین در غم نشین پیدا شدم قطره سان در بحر وحدت غرق بودم لبها شبنم بودم ز رویا می جمال سیکران که بود کاین پرده از دامن خود دانستم تو هم پس از من که من در بحر عشق میگردان در ره عشقت باید دانسته و پیشه</p>	<p>قطره از بحر عشقتم با زمین در باشدم باز می بینی چنان زن بحر چون پیدا شدم باز بر آب کمالش موجسان پیدا شدم زانکه بوده ام در پرده من اینجا شدم عقوبت خوردم ز وحدت باز نا پیدا شدم زانگهی نادان بر راه عشق که دانا شدم</p>
<p>احمد اندر راه وحدت هر دو عالم یک پدید در ره تو حیدر شکر تا چسان یکجا شدم</p>	
<p>تا جرعه ز جام لب یار یا فتم ستم چنانکه هستی من جمله گشت نیست پیش در سخنان که بس حلقه میزد پر دانه و او از دل جان چون برآدم سج نهال خویش بر انداختم ز خویش از بهر یک پیاله دردی بجان شدم یجا بنهای آرزو من شده تمام</p>	<p>خود را مقیم خانه خمار یا فتم تا بوسی از صراحی آن بار یا فتم ناگاه فحیاب شده بار یا فتم شمع جمال دوست شکر بار یا فتم دانگ ز شاخ و دست برد یا فتم کز خم عشق رطل گر انبار یا فتم کز خر من جمال تو انبار یا فتم</p>

بیزارش هم از ره اسلام و دین خویش | خود را میان کفر و بر بار یافتیم

احمد براه عشق توان یافت راه عشق
چون من براه احمد مختار یافتیم

ذات حق را من هویدا دیده ام هر زمانی شکل دیگر میشو چون محیط جمله آمد ذات او نیست فرقی خود میان ما زنا مشکارا در همه کون و مکان نورا و چون شامل جمله جهانست نیست پیدا جز که ذات پاک او سخت پنهان از ظهور خویشین	من بصورت ذات حق او دیده ام صورت انسان خدا را دیده ام ذات او را شکارا دیده ام زانکه موج و بحر بر او دیده ام صورت این دو تعالی دیده ام نورا و در زیر و بالا دیده ام ذات او در جمله اشیا دیده ام گاه پنهان گاه پیدا دیده ام
--	---

بر لباس ما هویدا احمد است
ذات احمد را با پندار دیده ام

آدم تا باز حیرانت کنم گاه رفیر عشق را از علم عظیم گاه خواهم داد حسن عشق گاه معلومت کنم این علم را	از وجود خود پشیمانت کنم که ز علم خویش حیرانت کنم گاه چون زلفت پر نشانت کنم که ز علم و عقل نادانت کنم
--	---

گاه از خاتم سلیمانست کسزم در نهایت جان جانانست کسزم گاه اندر عشق مهانت کسزم خویش را با عشق قربانت کسزم	گاه جسمم گم از مکر و ریو در نخستین سالکین سازم پیش گاه سازم عشق را همان تو چونکه آتش عشق را آگه شوی
---	--

احمدی آئینه سازم ز خویش
تا همه کس را مسلمانست کسزم

بمحو موسی خویش بجانست کسزم چون بیج الله قربانت کسزم چون حسینت کشته بجانست کسزم پس بکب فقر سلطانت کسزم گاه اندر بار قربانت کسزم گاه مومن گپ مسلمانست کسزم گاه آبادان و دیرانت کسزم	آدم نامست حیرانت کسزم گر شبی در خواب گیری هست گر کنی کشف رموز تر حق سازمت اول گدائی خوشین گاه بر دارت کشم همچون حسین گاه تر سا سازمت گای جهود گاه مؤزم گاه سازم دمیدم
---	---

گاه چون احمد کسزم مهرست خود
تا همه کس را مسلمانست کسزم

جمله را بر خویشتن بشیدا کسزم علم را کان هر زمان پیدا کسزم	آدم تا خویش را پیدا کسزم جمله معلومت کسزم از علم خود
--	---

عقل بخشیم تا که معلومت شود	باو عقل و علم را رسوا کنم
چو مکه خیسر نفس را آگه شوی	در حقیقت مر تراورد اکتم
در حقیقت سالک تن با دست	در نهایت عشق را ایما کنم
چو مکه عقل و علم آمیزد عشق	کار تو از عشق تو بالا کنم

احمدی راره نمایم در احد
 آدم تا خویش را پیدا کنم

آدم تا سخت بهیارت کنم	از گران جانی بسکارت کنم
زره از عشق خود بر تو نم	از همه اغیار بیزارت کنم
بمچو ابراهیم در نار افکنم	آنکه آن نار گلزارت کنم
از پر اسی جلوه مردان عشق	بوریا و لفظ بانارت کنم
مست گردانم بی یک جرعه ترا	آنکه وسوا بیازارت کنم
خود انا الحق گویم از مسی عشق	سرنگون آنگاه بر دارت کنم
نقش علم و عقل شویم از دولت	آنکه ز اسرار اخبارت کنم
محو گردانم بسکه مر ترا	پس از آن بر خویشتن با یت کنم

احمدی را محو گردانم ز خویش
 آنکه مقبول اسرارت کنم

بهر آینه روشن جمال بارمی بینم
 بهر جانی نمود آرازان دلداری بینم

جمال معنی پائش بهر خشار می بینم هزاران طائر قدسی بهر گاو زاری مینم برای جلوه ایشان بهر سو داری مینم همه سر را با فی ازان انظار می بینم	رموز کلمه ذالش زهر لوحی همین خواهد نه پند اری که بی عمر شایین باغ وجود کن ز شایمان ملک حدت با ملک خویش منصفند رموز و بهر حکم با بهر ذاتی همی خوانم
---	---

بچشم احمدی بنگر کمال حسن معنی را که من این صورت و معنی چشمی یاری مینم	
--	--

بر باد شد آن ز به کنون باد پرستم کز در ازل شیفته و عاشق مستم در دیر در آریم و بتان را بر پرستم دیوانه گویید که دیوانه ترستم کز دیدن ساقی ازل مست استم معلوم نشد تا بچه و تیسیم و چه پرستم	ساقی بده آن باد که من تو پرستم یک جرعه توحید ز نجانم باده چون در همه جالیست تجلی و لارام دیوانه ز نجیب سر زلف بتانیم این باده چه پریز تو بجام دل مشتاق چون ره بهر تبکده و کعبه ندادند
--	--

جز قصه احمد نتوان گفت حدیثی چون احمد شسته ازین قصه پرستم	
---	--

ما مرشد پیران مناجات جهانیم ما کار کشای همه پیران جوانیم ما طالب و مطلوب مینیم وزانیم	ما بهر رندان خرابات مغانیم ما راه نمایی همه و مینیم به تحقیق ما مقصد مقصود جهانیم درینجا
---	--

<p>ماست ایتم بیک جرعه توحید هر حرف که از دفتر توحید بگذرد آویزش مانیت بگویند تحقیق در طینت ما آب بدایت بنهاوند</p>	<p>جز برایه خرابات معان راه نده ایم و دیدیم که از ذات خدا و نماند شایم ما دست ز کونین بیکبار فشانیم ارشاد کن عشق در کون و مکانیم</p>
---	---

چون احمدی از نغزی باشات رسیده
 پس حسیت که هر لحظه درین شرح بیایم

<p>ما همه سستی خود در عشق تاب ننگنده ایم در میان عاشقان بدنام و رسوا گشته ایم تا ندانی عقل کل را بر چه پیشه کرده ایم نکتة توحید حق از لوح حق بر خوانده ایم این همه بلیک حید لامکان آورده ایم جرعه از جام توحید خدا نوشیده ایم عاشقان را از تو اندر سماع آورده ایم از جمال کائنات این برده تلبیس را</p>	<p>خوشستن را در خرابات خراب ننگنده ایم ننگ نام خوشستن را در تراب ننگنده ایم عقل سرگم گشته را در خطاب ننگنده ایم بحث اسرار خدائی در کتاب ننگنده ایم در میان این جن آن از منظر ننگنده ایم ما لهامی زار و در جنگ با ننگنده ایم شورشی اندر سر این ننگ آب ننگنده ایم هر زمانی از برای فتحیاب ننگنده ایم</p>
---	---

احمدی را به چو زلف خود پریشان کرده ایم
 کامه در اسیر در هیچ و تاب ننگنده ایم

صحبت پیران خرابات خرابیم
 ساقی بده از میکه ده عشق شرابیم

از جرم تو حید شوم بچو دوست رندان خرابان مقصود رسیدند چون رہبر سن در رتبه پیرنمانت در راه یقین کعبه و تجانہ کیے شد سر سیت نہان در نفس پیر خرابان	ستا نہ برارم بسر دار طنائکم از مقصد مقصود چہ راومی بتابکم در صومعہ اہل عبادت چہ شتابکم بندارکہ ز اہل عقابکم نہ صوابکم کان در سخن اہل مناجات نیابکم
---	--

چون خاک در سبکہ شد سرمہ چشم
بر خاک ہم از احمد دیوانہ حجابکم

بر جالت ہر کہ افتاد چشم چشمہا ہر سورہ ان شد شاک من جلدہ محبوب در ہر جانبست کس نیاید در نظر الارخت	جز برویت سبکہ نکشا و چشم ہر طرف سیلاب بیرون داد چشم زان طرف در ہر طرف نہا چشم تا بروے خوب تو افتاد چشم
--	---

گر گنڈا حمد نظر بروے غیر
کو را در زاد ہر دم باد چشم

ما پاپے عشق بالا میروم طالبان عشق را جو یا شدم عشق آمد جز بخت آشکار لا آکہ از بیخہ وی بر کندہ ام	در سہستی با علی میروم در رموز عشق آسنا میروم زان بسوے حق تعالی میروم لاجرم بر عشق الّا میروم
---	---

<p>آکده ارجسہ لاهو سیم ما ہر زمانے میں زند چوگان عشق زخم چوگان میں زند عشقم بحال ورنئے گنبد بعالم عشق ما</p>	<p>باز چون قطرہ بر یا میر دم زان چوگر سلطان و شہا میر دم بے سرو سامان و پے پا میر دم عشق بالا میر دم یا میر دم</p>
--	--

چون ددنی را نیست راه احمدی
ہر زمان از خویش یکتا میر دم

<p>باز سوی حق تعالی میر دم بر شگستہ این ددنی ما عشق نیست موجود بجز ذات خدا ذات معنی داد آمد آتشکار معنی معنی سببین در اصل کار بر گسستہ این ہمارا عشق حق از برای رہنمون عاشقان</p>	<p>باز سوی لا و الہ میر دم باز سوی ذات یکتا میر دم زان بسوے ربّ علی میر دم زان بسوے ذات معنی میر دم ما بے ہم با سبب میر دم عاشق و بہوش و شیدا میر دم ہر دمے سوئے تجلے میر دم</p>
---	--

احمدی را در احد جو بیان شدہ
باز سوئے حق تعالی میر دم

<p>ما منظرہ ذات کبریا سیم خود رشید شو و چو فرہ در تاب</p>	<p>در کسوت فقر یا دستا سیم گر صورت خود بد مناسیم</p>
---	--

از جمله جهان چه دلبرایم	در صورت دلبران موش
ما مقصد جمله سجده مائیم مائیم بذات خویش مائیم از غایت حسن مبتلائییم در خویش ز خویش رهنمائییم ما در سیم و بی بهائییم ما حاصل جسم پرده مائیم ما منظر مشر را نمائییم	هر ملت راست سجده گاہے دیاب که کیت درو عالم تا نور جمال خود بدیدیم در باب یقین که راه تحقیق اندر صدف تم چکیده گر پرده معرفت بهینے تحقیق بدان ز راه تحقیق

ای احمد اگر یقین بهینے
دانی به یقین که ما خدائییم

محض ذاتِ خیر و تیم که ما اینجائییم تا خدا را بحقیقت بشما بنائییم یک وجودیم اگر زشت که زیبائییم یک مطاعیم اگر آب و اگر دریائییم نور ذاتییم که تا نافته از اشیائییم زانکه در عالم مقصود همه یکتائییم گوهر کان حقیقتے سجدائی مائیم	گوهر کان حقیقتے سجدائی مائیم گر طلبگار خدا سید با نیلینجا زشت و زبنا تو همی می نگرمی ظاهر موج لبست جاب لب یا همه آب زره خورشید جلد نیست هم از خورشید است در نقد و تو همین دور کن از غلط احمد نکهتے مکتوب توئی اندر اندر
---	---

<p>مخمر کرم بر بندگی از من است در غم گر تو کنی بسوی مایک نظر طیف خود غیر تو ام اگر گمے برور ما گذر کند ذات خدای ذات ماگر تو طلب کنی بسا خون جگر کفن این است ماگفتم چه حاجت خاک منت چو زرشو دس شود بر سچو گیمیا</p>	<p>بنی تو اگر موی ز نیم من ز نیم کم از من روح ہمہ لیسر شود جلد کہ هست در ستم من بخدا سے غیر را ازین من سچ بر کرم کز دم او شنو ہمہ نعمت این ثنا ترسم کشتہ بخون چو ظاہر است کشتہ عشق امونم گر زره کرم کنی یک نظرے زره زره</p>
---	--

احمد اگر بخود کنی یک نظرے ز معرفت
 این شب تیره داشود صورت دوز و ستم

<p>ما ذات ذوالجلال خداوند اکبریم نے آپ با دو آتش نے خاک فی ہوا ما حق مطلقیم ہمیں اندرین صفا ما صورت خودیم نمودہ کیشیم خود ما یم ذات ما است بہر ذرہ عیان من خویش را بخویش نمایم بہر صفت ما شاہد خودیم ز لاہوت آمدہ ما یم ذات ما است برین صورت بشر ما یم کز لانا منت آن تازہ گلشن است</p>	<p>قدوس ذات از ہمہ الواث برتریم نے جسم و نہ مرکب نے عرض چہ بریم ما ذات ایزدی ام و نی زیر چادرتیم ما نور انوریم ز عشاق جان بریم آثار ذات ما است نہ نے کردیم گاہت شراب شاہد و گاہت چہ سماعیم بنگر یقین بجلکہ ما و صفت اندریم ما فور ذات خویش برین صفت بکرم گاہت چہ بر کلیم گے، سچو عنبریم</p>
---	---

احمد توی خدای همین غیر در میان ما ذات ذوالجلال خداوند اکبریم	
مایارو گر خانه خمار گرفتیم دعوی کرامات ندادیم بیک کردیم عیان بر انا الحق زسته ورده معان رسم مناجات کنتیم هر خرقه که بودست زین راه دیدم اسلام دره شرح بیک شه نادیتم	جامی ز کف دلبر عیار گرفتیم آنگاه ره کوچ و بازار گرفتیم دانگاه تماشای او دار گرفتیم ورده بزل حلقه ز ناز گرفتیم توکل دین حیدر دست گرفتیم رسم دگر و ندرت کفار گرفتیم
هر طلقه ز غلانت درین دایره احمد آرسی چه توان کرد چو این کار گرفتیم	
بر درت هر دم تاملانمیزم بخش هستی را بدریا میدهم هست ما و گنجند در دو کون پس سرا پرده کاند راه عشق در خرابات معان بنصیر دار صدر پیران باز چون تیر کج	خمیه اش بر چرخ خضر امیزم لنگر اندر هفت دریا میزنم پشت پابر عرش اعلی میزنم بر سر فرق شراب میزنم هر زمان جام مصفا میزنم راه دین بر پیر صنایع میزنم
چینه گبران گرفته بند و شب	رضی اندر دین ترسا میزنم

<p>کہ مسلمان گاہ کافر گاہ منہ ہجوا احمد شور و غوغا مینہ نہ</p>	<p>ما بینوا سی و علس بے سہمے زبیر زندان لا اوبالی آوارہ اتر سیر بے نام و نشان پریشان بی سہم دروی کشان مجلس قلاش شہر سہم و نیا و آخرت جیکے گوشہ نگر سہم بے آن و این بدگر و لہار چاکر سہم اکٹون با تظار شرابی ز کوثر سہم گوئی کہ بار خواجہ دیوان اشہر سہم</p>	<p>مارند دست لولی داوہا ش اتر سہم بہ نام با حفاظ و وفا با ظ کو چہ گرد قلاش ہست عاشق بہ نام و بینوا ما خوشہ چین سفرہ زندان بت بہت بے زرو سیم پرور خمار مستکف مارا خریدہ بے درم آن یار دلیر بابا سہم ہر دو جہان را بیک تہج با نفس خود محاسبہ ہر روز می کفر</p>
<p>با نفس شوم خویش جنگست احمدی آیا بود ازین ہمہ افعال بگذریم</p>	<p>داشتہ بود عالم گر یار بود یارم نی فاسق فی صالح داشتہ کہ چہ تیارم دکعبہ چو با شتم چون در پی زنارم سے سہر بریدہ ہم نے ہست تو ہشیارم شہما ز جہا گیرم برود از جہا تارم</p>	<p>من عاشق بہ نام دیوانہ و بدکارم نی موسیٰ نی مسلم نے کافر نے ملحد ازویر چو اگر دم چون ملحد بی و تیم نی صالح شب روم نی فاسق شب کردم سیمرغ کہ قاتم زانت چنین ملامت</p>

<p>کہ روز ہندو رضا نام کہ بلیل بیتانم کہ سانی و کہ جام کہ مطرب کا نام من عاشق جانبا ز ممشون سرفراز من دلبر پنہا نام بر صورتان نام فردا زنی ہستم جسے ایدے ہستم</p>	<p>کہ صبح گئے شام کہ شمع گئے نارم کہ بربط و مضارم کہ چنگ گئی تارم من ترک بر اندازم من دلبر عیارم من قادر جنہا نام جبارم دستارم گاہے بے تارم گاہے بسیر وارم</p>
---	--

احمد تو مخوان مارا جرحی تو مدان مارا

از مذہب پنداری بزارم و بزارم

<p>من مغلں گدا یم اللب لب لبم نہ مراست عز و جاہی مراست خاتہی نہ مراست زندہ در بر نہ کلیم بار بہر نہ مراست حریف پار نہ مراست گار بار اللب جانست اللب و نشانست اللب رشوتی و ز خود خدا پرستی در فقر با و شاہم بی ملک بے پائیم اللب نیست بودن مستی ز خود بودن اللب میر نہان اللب و در مان اللب مست بودن تر نیست ہر تون</p>	<p>بی حال و بنیو ایم اللب لب لبم نہ مراست دست گاہی اللب لب لبم نہ خور نہ گاہ و چنبر اللب لب لبم نہ مراست دستداری اللب لب لبم اللب سخ و عینات اللب لب لبم اللب نام خودستی اللب لب لبم بی تاج ولی کلاہم اللب لب لبم آنکہ ز خود شنودن اللب لب لبم اللب کفر و ایمان اللب لب لبم مست است بودن اللب لب لبم</p>
---	---

<p>اسم نیست کار و باز هم اللب لب لبم پاکست زان نهادم اللب لب لبم چون گویم الله از من اللب لب لبم من شاه بی شاکم اللب لب لبم مرغ بدام عشقم اللب لب لبم در هر دو من هویدا اللب لب لبم که مرغ که سلیمان اللب لب لبم گایه ببار آیم اللب لب لبم که موسی نبی ام اللب لب لبم معبود عرش و کرسی اللب لب لبم من بوده ایم و هستم اللب لب لبم بی کسب هر کس نام اللب لب لبم</p>	<p>نی سرخانه دارم بی ملک شهرایم نی خاک و آب با دم از نور پان دم کس نیست اگر از من از سهم شیر از من نه اسیر این دامن نه امیر خان نامم هرست جام عشقم منت مدام عشقم عشق از منت پیدا جان زنت شیدا نوحم نگاه طوفان و حم بجان انسان گایه ببار آیم گایه ببار آیم که احمد و علی ام که آدم صغی ام دانای سر قدسی رای جن انسی نه بفکریت پرستم نه بدل نماز بستم بی کام و بی دامنم گویا سر زمانم</p>
---	--

احمد ز سر روحی سر مایه فتوحی
 هم جام و هم صبوحی اللب لب لبم

<p>دیگر کس نه در میان من ملحد ویرینه ام باخوشتن بهم هم من ملحد ویرینه ام بی کسب و هم ببار این من ملحد ویرینه ام</p>	<p>نقاش هر نقشم عیان من ملحد ویرینه ام فی صورت آدم بدم کس و در اندام من بدم یا خواجه کونین من با قاب قوسین من</p>
---	---

روح اللهم انذر نفسی من کل شیء یسب کس
 من طالب لایهتیم من طبل جبر و تیم
 هر عاشقی را پیشه اهر طالبی را مقتدا
 من هم زینتم هم سما یا سن تو هستم جلد جا
 من قاضیا زار هم من من بقضیا زالی کم
 من پارسا را دشمنم زها و را گردن زخم
 ما را نه چشم از عالمان را نه تیر از زاهدان
 من از لزل بودم چنین آنجا چه باشد کفر و دین
 از کفر و ایمان مرا در خطا و فرمان مرا
 من عاشقان را رهبرم من طالبان آخرم
 من نور پاک حمد من عشق ذات سر دم
 از کفر من درین عیان دین من اسباب
 سبق ناالحق خوانده ام درین مطلق خولها
 سطره غوغایم سرد فتر رسوایم
 از خون خود سیر آدمم در پنج بشیر آدم
 من ساجد مسجود من که عابد و معبود من
 دفتر کفر صدا پاره شکاکش زخم در هر ذوق

تا چند پویشم را ز پس من ملحد ویرینه ام
 نه فرنگ ناسوتیم من ملحد ویرینه ام
 بر دور استم دور من ملحد ویرینه ام
 من مصطفی زار هم خدا من ملحد ویرینه ام
 اسلامیان را شکستم من ملحد ویرینه ام
 عبا در رسوا کسم من ملحد ویرینه ام
 ما را نه خوف عابدان من ملحد ویرینه ام
 این نکته را میدان یقین من ملحد ویرینه ام
 از دروا و دوران مرا من ملحد ویرینه ام
 دیوانگان را خشم من ملحد ویرینه ام
 من حق مطلق آدم من ملحد ویرینه ام
 فارغ ازین بر عا میبان من ملحد ویرینه ام
 وانی را الحق خوانده ام من ملحد ویرینه ام
 سودایم هر جایم من ملحد ویرینه ام
 که زد و گدازم من ملحد ویرینه ام
 من قاصد و مقصود من من ملحد ویرینه ام
 سوزم همه جلد و سینه من ملحد ویرینه ام

دیوان

پنهان کنم پیدا کنم دیوانه و شیدا کنم	آشفته در سوای منم من بخیر دیرینم
از عرش در هم کرسی منم چون منم	از طایر قدسی منم من طایر دیرینم

احمد براه کافری که دست پیدا به بری
از جمله دینها شکوی من طایر دیرینم ام

بلبل باغ سرمدم بقبر بقوا هم نیزم نال نوای نالام قطره آب ال اام هر سپرد و هدتم نور جمال حضرتم بایه بحر و کان منم طائر لامکان منم پرده کبریا منم جان جهان نام منم یوسف مصر قدیم یونس حوت النبی ام روضه قدس لاکم بر گل تازه بلبلیم نوش بشکر افکنم نیش بر بهر زبانشکم مالک هفت قلعه ام صاحب حجره نام هم شکریم هم نمک هم بشیریم هم مالک قبله قدسیان منم کعبه عرشیان منم مالک ملک مطلقم چونکه نگارنی منم گنج معاینم نهان گوهر کانی عیان	ست و خراب سجدم بقبر بقوا هم نیزم منزل ماه بالام بقبر بقوا هم نیزم برج جمال عزتم بقبر بقوا هم نیزم بلبل بوستان منم بقبر بقوا هم نیزم ست می خدا منم بقبر بقوا هم نیزم آدم جن انسی ام بقبر بقوا هم نیزم چردم و معنی کلم بقبر بقوا هم نیزم هر چه نمک کن منم بقبر بقوا هم نیزم صنایط پنج صنف ام بقبر بقوا هم نیزم هم تریتم هم نمک بقبر بقوا هم نیزم مایه اش جان منم بقبر بقوا هم نیزم پرده نور حقیقتم بقبر بقوا هم نیزم نیست کسی در میان بقبر بقوا هم نیزم
---	---

بر سر حسین احمد بن زین محمد	دارش ملک سرمد بم بقرب بقواد همیز نم
-----------------------------	-------------------------------------

دولت سرمدی مرادیت احمدی مرا	عشق ز احمدی مرا بقرب بقواد همیز نم
-----------------------------	------------------------------------

<p>چنگ در دمان صاحب باید زدن بزدل جهاوش هزاران در حسابا یزدون بر سر نه چرخ از قدرش ثنا باید زدن رتبه عالیش بر اوج سما باید زدن و مبدوم از موح او دم از حیا باید زدن خیمه عایش با وج کبریا باید زدن آنکه بالاسی فلک در انوا باید زدن نغمه در وصف علی شیر خدا باید زدن هر دم از فهم از صدقات بلقی باید زدن دست در دمان آل مصطفی باید زدن از برای آن شهید کربلا باید زدن هر زمان از سوز باطن تالما باید زدن زشتیاق خلش هر ساعت تا باید زدن بجز عواصان و ربی بها باید زدن</p>	<p>هر نفس اندر ثنای مصطفی باید زدن از لش صدیق کور از سر صدق و صفا یا رفقا مصطفی و نوید شمع هر و جا بعد ه فاروق کوا از حق باطل نطق کرد جان قرآن دی نورین عثمان عثمان شرم کرمی از خیالش مصطفی با صفا مخزن علم و فتوت بحر جود کان عدل حیدرے کو هست دریا گرم کان سخا لا فمنا الا علی لا یفعل الا و الفکار گر نجات آنجهان بطوبی رے ام عزیز ناله و سوزاند و از جگر در صبح و شام از برای سیه جان عزیز مرتضی در ریاض صبح یاران بچو بلبل هر بحر عوط و در کج مدح سینان با صفا</p>
--	--

<p>بعد صبحی صبح اهل وین باید چشید هر که کرده انحراف از راه شمع مصطفی طعنه یا بر اعتقاد آنکه دار و میل قص گوهر علقش ندارد چون دلیل آید ار اهل بدعت را سر اسرار حجت باید نصرت نقش میل اهل بدعت محو باید نشان خارج را اعتبار نیست اند قول فضل هست ترتیب خلاصه آنچه پیغمبر گفت هست ترتیب خلقت ثابت از مرتب عقل بود انفسون خدا لعن پیشگان از هر زمان هر که گوید فضل حیدر است بر ازل همه</p>	<p>ساعت و وصف صحابه چند تا باید زون اے بسا سلیله که اورا بر قضا باید زون از دلیل سحر اورا بر ملا باید زون سنگ عزم بر سینه اهل جنابا باید زون آتش در خانه اهل هوا باید زون بر سر اهل خوارچ پشت پایا باید زون بیخ بد کیشان سلخ نار و پایا باید زون دست رو بر گنجهای نار و پایا باید زون اندرین معنی جهان را صلا باید زون تن جدا و دل جدا دوسر باید زون گفت و گفتار و قولش چون صحابا باید</p>
--	--

<p>اعتقاد و بینان را احمدی کرده بیان برکت پایش هزاران بوسه باید زون</p>	
<p>پنجم گفتا حضرت ما را حسین نیست بجز نا و گرسه در وجود عارض ما آمیزه روشن است</p>	<p>بر رخ مالور خدا را حسین عاشق ما باش تو ما را حسین آئینه دوست ما را حسین</p>
<p>راه فنا گیر از خود محو باش</p>	<p>باقی شود ملک بقا را حسین</p>

چسرم پلاسی است کلا و قبا	دره این شاه گدا را بسین
ملک بقا بر مرغ زیبای است	مالک این ملک بقا بر بسین

بر مرغ احمد نظرے باز کن	تالش این نور صفارا بسین
-------------------------	-------------------------

احمد جان بر شرح پروانه کن	اندر دیوانگے افسانہ کن
تا ندانند سنجکس این راز تو	جمله راز خویشتن بیگانه کن
در خیالت هر که شیا را بد است	از شراب عشق خود متاثر کن
از شراب سخن قرب نیز زمان	خویشتن را دمیدم سپاه کن
از جوئی هو معکم بالیقین	میخ دل را هر زمانی دانه کن
کیش مردانست راه عشق بین	خویش را قربان آن جانان کن
تا جهانی را به پنداری زلف	ماهر و یا زلف خود را شانه کن
گر بر سخویسی که در منزل روی	دریے او کو شمش مردانه کن

احمد از عارض نقاب خود کشا	عالمے بر روی خود دیوانه کن
---------------------------	----------------------------

هرگز ندیدم ماه را چو توبران بزمین	آتش زنده نقش خست بر صورت نقاشی کن
نور خدای کن نظر در پر تو روی بشو	با شرح و اندگر کشتا ده عین یقین
هر ذره خود شیدوان هر قطره سحر روان	هر بیشه پیل مان هر خاره در زمین

در زمین

<p>پیشانی چشم خویش را بنگر جمال کبریا بنگر جمال خود می نشین می با بر سر تا چند در خواب ندرد می عین قابله</p>	<p>پنهان مگر سرخدا می در تراج باد طین هسته تو مارا محر می در بیکس می بکسین در آتش آب ندری چون می آگه این</p>
--	--

احمد جمال خود عیان بدست در روی بتان
 گفته تر از مزی نهان بان این صفت من بسین

<p>آده آن شهر جهان با و مبارک یچوان هوش خود تر شده همه من بود ابد شده رخت خود شده دم ساختنی بر تو نچون فکر بر کشته شادی و خوشی بر تو عشق مانده راه سفر شناخته گاه شغب سبب کسم گاه عجب سبب کینم گاه تبسین فلک گاه بطون با ملک نیست جنون نبسین نیست جنون دشمن اگر چه طعنه ز گفت ز راه نیک بد برست مور را نگر کوه گران کشد بر سر</p>	<p>عشق گر بخت ناگمان با و مبارک یچوان کار ز سر و گزیده با و مبارک یچوان مست خواب مبدم با و مبارک یچوان داده به بجز سستی با و مبارک یچوان گم شده بار یافته با مبارک یچوان گاه طرب می کسم با و مبارک یچوان و حدک لا شریک ملک و مبارک یچوان نیست رموز قاف نون با و مبارک یچوان عشق مراست بسین و با و مبارک یچوان نیست مگر بسین بشیر با و مبارک یچوان</p>
--	--

عشق جنون ایزدی داد بجان احمدی
 مالک ملک سردی با و مبارک ایچوان

چون تو شری نهال عشق بیخ خود زین بطن کن	گر آوز عشق بر عروای بر نخور می آید زین
عادت دین بر ستم است عینی تباری در سے	گر تو خلیل اللیخ جلد تباران هم شکن
حاضر شهر عشق شو عقل بنده بگو شد	گر آوز عشق آگهی جان و دین و دین کن
کعبه دل طواف کن تا زره مجر و سے	در حرم ایقا در آ حلقه دستے نزن
هر که از عشق دم زرد در ره حق قدم نزد	بنده وقت خویش شو خوت حاجی شکن

صورت احمدی ابرو نقش و نگار حق بیین
عشق کمال این بود عاشق خویش خوشین

اسے ذات تو گشته ذات یارین	سب از صحت کیسب بے غم آئین
موجود هر وجود بالذات	ذات تو محیط بحر کونین
امواج بجز مثل دان	ظاهر چه نگه کنے بر بحرین
این جلا جلال است پیدا	بنگر تو جمال قره العین
اشارت شود است ظاہر	از معر سمار تا سماکین
حسن تو و عشق سن بیک جا	گوئے شدہ قران سدیدین

چون ذات تو بود ذات احمد
شد بعد حیرا بقاب قوسین

مقصود در کعبه زبانه طلب کن	مطلب فتوح از در زبانه طلب کن
گرد است یقین است ترا واد خدا سے	مفتاح فقیرانه زبانه طلب کن

<p>استر از خدا از خود و بیگانه طلب کن از راه یقین در بند جانانه طلب کن در جلا صدق آن زدیکد از طلب کن مطلب دل خویش زهمان طلب کن این گنج یقین در دل پیر از طلب کن بر شرح خوش که در چو روان طلب کن این راه خدا عاشق مراد طلب کن</p>	<p>گردست تو درین راه آگے در خویش بسین هر چه بینی تو درین راه والله که در نیست کس اینجا بینی این قطره بجز لیت ولی بجز محیط است موجود بذات همه اشیاست خداوند گر طالب هستی تو درین راه خدائی در هر چه بینی همه اسرار خدا گیت</p>
--	---

<p>احمد همه اخبار خدا گیت بگوین مستی قبح عشق تو مستانه طلب کن</p>	
--	--

<p>نور حق بر سر تو و انم عیان آنکه اندر صورت جانیت عیان و دیده ام هر لحظه بر دروستان نواد بجز لیت بجز بیکران قطره ما بجز میگوید روان</p>	<p>اے جمال گنج اسرار نهان هر چه می بینی جمال دوستی است نور پاک حق تعالی اشکار نواد گشته محیط بجز و بر من بگوش خود شنیدم پیشکے</p>
--	---

<p>نادر یا نیم دریا نیم زماست این سخن داند کس کواشنات</p>	
--	--

<p>بر نور محمدی نگه کن</p>	<p>بر گفست احمدی نگه کن</p>
----------------------------	-----------------------------

<p>از راه مویدے نگہ کن</p>	<p>احمد ز احد جدا نیابے</p>
<p>این دولت سرمدے رنگہ کن در ولق مجر وے نگہ کن و رنگتہ احمدے نگہ کن</p>	<p>بشناس تو خویش را بتحقق اسرار قلندرے یکایک گر زبده معرفت بچوایک</p>
<p>ما آیت مصحف خودیم در بابے محیط بحر خودیم</p>	
<p>ز آنکه مهر شمع دارم بردمان وصف پاک تنیاریم در بیان در بشارت چمن بگویم زان نشان مست بیوتم ازان در ہر زمان خور وہ ام من نسیم اندر زمان از رہ دل دید یعنی جان کبان باز شد آنجا کہ پودش اشان باز از عشقت رسیدہ در میان عشق سلطان است عقل پاسبان در زاین شیدا ز کجا شد در جهان</p>	<p>عشق را نیارم بر زبان بر زبانم نے نگنجد بلع تو در عبارت می نیاید عشق لو من شراب ہو معکم خورده ام از رموز سخن اقر ب سالما دوش عشق از در در آمدیم شب میر جان از آشیان قدس لو جان و دل اندر قوش در کنار عقل بیچارہ کجاتا بد عشق من بن جام عشق حوزم جرعه</p>
<p>زمین فنا اندر لقا یا بی مکان</p>	<p>چون شوی فانی ز دات خویشین</p>

هر چه بینم بهم توئی غیر کجاست	از یقین فکر که نیست اینجا گمان
احمد از فاسے شوے از خویشتن	
از بقاعے خویش بینے این بیان	
عشق آمد رهنمای کفر و دین	کفر و دین یک رنگ از سرمه نشین
مرشد ره عشق گرد و چون کس	بیگمانت از نشان از یقین
گر شوی فانی تو اندر خویشتن	راه حق نزدیک گرد و بدین
بنگرے در خویش آن محبوب را	عشقی راحت بینماید چنین
در مقام کل سوا راه عشق	بگذرے تو از آسمان از زمین
عشق آمد رهنمای پیشو	رهنمای از اولین و آخرین
احمد از سوداے او شد سودمند	
سود و سود مایه مراد ارشد همین	
بانگ آمد دل و جان من	آه از آن شاه سلطان من
گاه کند عزم بخون جگر	گاه کند قصد دل و جان من
گاه کند جلوه چهره و سسے	گاه شود سوسن بستان من
زلف پریشانش بدیدم نجواب	آه ازین خواجه ایشان من
کعبه معصود من و قبله بهم	سجده که جان من من آن من
لا ایل و جود من و آن مرغ هر سه	جان دول من شهب سلطان من

از ره دل خنده ز ناسم بگفت	کیست مرا ای شده قربا بمن
جانم دلم گفت که قربان کیست	آن من و آن من و آن من

احمدی از خویش نکو بنگرے

جمله تو کے اے مرتابان من

ہر بلا درینج و محنت گریبانازل شود	ہر چه حکم ایزدی باشد رضا کاران
-----------------------------------	--------------------------------

نارسیده بزین آید زبان احمدی

گوینا حکم خدا نازل شد از آسمان

طوطی کجاست چو نتو دلاویز در سخن فرضت آن کہ بر سخت آفرین کند وصف لبست لبشہد و شکر بے مناسبت در باغ و ہر جو نتو نہال بخالی نخاست چو زلفت زلف غالب کہ اسایش دست اے باد کہ بکوی دلا رام بگذرے برج جمال یاز بگفتن نمیتوان وصف جمال دوست بگنجد بہر زبان جز عشق ہر چه ہست ہمہ سخن و حناست نذر زبان ملک بگنجد بیان عشق	نوشین وہاں شہد لسان شکر سخن لیکن سخن کجاست جاب ز تو در سخن کاب حیات با دم عیسی است در سخن سوسن زبان و غنچہ وہا نسبت در سخن سو گند خورہ ام کہ نگویم و گر سخن بر گویے حال ما و بگو این قدر سخن مدحت کجا بگنجد در مختصر سخن ماہ از بان کجا کہ کم خوب سخن کا نذر بیان عشق بود بیشتر سخن آرے رموز عشق بود بیشتر سخن
---	---

<p>چون احمدی حدیث سخن میکند بیان شاید که زین غنزل نبولید بد و سخن</p>	<p>گوش کجا کنی سخن خیر کے حال من آدمی تو خزنہ واقف شو ز خوشیتن ہر کہ سخن ہمیں کند کیت گو تو در بدن غیر تو نیست در جہان کیت کہ سیند سخن گر نشوے تو آشنا جو مزت نی ز من لائق این مکان نہ مرغ تو ہست ن چمن</p>	<p>کس چکند کہ تو نہ واقف اسرار تن چند تویی چو جاہلان بچودوان ہر مکان بر تو سخن ہمیں کم از تن خود جواب وہ گر تو خویش آگے مقصد این آن تویی در بچہ ایست بس لطیف صدق وجود تو حاصل جہلم ہم تو کے رمز شو ز معرفت</p>
<p>احمدی از بخود شوے واقف بسر لم نزل غیر جو نیست جان تن شیخ مست بی لکن</p>	<p>در رموز سرحت ہر شمار می باید شدن در سرستے بہر بازار می باید شدن عرضنای کن مکان انھاری باید شدن وز رسوم کفر و دین بیزار می باید شدن وز دم توحید حتی برداری باید شدن بس جامہ وار ہر خور داری باید شدن از سر مشن بصورت بارمی باید شدن</p>	<p>رمحق از جان دل بسیار بیاید شدن از شراب سخن اقربا بہر بیاید چشید در سرے وہو حکم گوشہ بیاید گزید در حیرت لے مع اللہ خیمہ بیاید زدن سر اسرار انا الحق ہر زمان باید کشاد سرے از اسرار توحید خدا باید بگفت در حقیقت صورت جان صورت انساں</p>

<p>گاه مومن گاه از کفار می باید شدن پس مراد خانه خناری می باید شدن گاه چو ابراهیم اندر ناری می باید شدن گاه یکتا وره و دلداری می باید شدن پس مراد حلقه ز ناری می باید شدن گاه چون صدیق اندر فاری می باید شدن گاه همچون حیدر کرامی می باید شدن گاه بشکل سید مختاری می باید شدن</p>	<p>در ظهور آورد خود را و بصورت باید نمود چون حقیقت و نمود از صلح عالم عشق او گاه چو ایل خود را فوج باید ساختن گاه بخت همچو آدم تخت باید گسترید ذات پاکش در جهان بود در هر دست گاه چو فاروق از عدالت دید باید گزید گاه چون عثمان حیا را سندی باید گرفت گاه و عیسی از احیا خلق می باید نمود</p>
--	--

رب ارنی همچو موسی هرمت باید بگفت
 همچو احمد صاحب اسرار می باید شدن

<p>ز من این نکته میجوید انا الحق زن الحق نون ولم گفتا بنمیدانی انا الحق زن الحق زن سرت دار میباید انا الحق زن الحق زن بوحدهت گرتو سر در انا الحق زن الحق زن اگر در سر با انا الحق زن الحق زن جو سر بازی میباید انا الحق زن الحق زن رخ از کونین گرداندا انا الحق زن الحق زن</p>	<p>ولم باسن سیمگوبید انا الحق زن الحق زن بدل گفتیم چه جنبانی چرا این نکته میخوانی گرت دلوار میباید جمال یار میباید آنکه از خودیشتن در سر جام عشق نمودی بدل گفتیم ز بهی نبادلم باسن چنین گفتار سر افر از می میباید سیر اندازی میباید انا الحق زن را کسی ند که سر عاشقان داند</p>
--	---

۱۵

<p>گرت افسانہ یا یاد تامل سخن زن نانا سخن زن جہانی جملہ برہم زن نانا سخن زن نانا سخن زن چہ میباشی چونام روان نانا سخن زن نانا سخن زن پس ننگ گفتگو کی کن نانا سخن زن نانا سخن زن خیال فرار کردار نانا سخن زن نانا سخن زن رضوے کن بچون دانا سخن زن نانا سخن زن زمین ہر زمان سخن خوش نانا سخن زن نانا سخن زن</p>	<p>اولے دیوانہ با پیکری مردانہ باید چہرے سبز سرگردن فدائے جان عقل زن در آدر حلقہ مردان سخوہ از خود جدا کردان سر خود را چو گوی کن بچو گمان جستجوی کن ہمواسے پار کرداری سر عیار رور وارے نمازی کن رون رخسہم از روق نسون خود زبان کنش زبان در گشت زین گفتا پنج شوش</p>
---	---

<p>زا حمد نکتہ بشنود می بر خویش مچون نشو طنائے را بر واران نانا سخن زن نانا سخن زن</p>

<p>منظر عین کبر با بارگہ صفای او نور ذکا و سروری تا فتنہ از صیای او وحدک لا شریک لک مستقر بہ جا او صفحہ تو صفوتش عیش زبیر پامی او در و گشتان پربلا عاشق بتلای او از پے اوست کن کن جملہ جہان فدای او مہیڈ روم قدس ان خاک برسی او طایر قدس دوزخ گشتہ دوزخ او</p>	<p>مطلع مہر اصطفا شمشوہ از قاسے او مہر سپہ انوری جو ہر کان بر ترے حلقہ بگوش نہ فلک غاشیہ دار او مالک قبیلہ عشق طلعتش کعبہ شوق تو بتش را ہر ذوان عشق را رہبر مقصد صفا بندہ اوست این جان فدای این مایان مقصد جملہ جہان بہت بجا آستان مرشد مصطفی القب میر محمد شہ عرب</p>
---	---

باز کشید صورت تر کر و ترانندگر		نغمه زند بهر سحر بلبل عشق نوای و	
محمد لغت ذوالمین کرده نظم در سخن		سر رسم چشم خویشتن ساخته خاک پای او	
مفلسا نیم آمده در کوی تو	چون گدایان بردت امید دار	با هزاران آرزوی روی تو	بو که آید در شامم بوسی تو
مستمندیم و نزار و نزار خوار	تشنه می میریم تا این ماجرا	عاجزیم از عادت از خسته تو	بر که گویم آب اندر جوی تو
هر کس سوئے نمازی میکند	گر روزی ز قالی جانین	سجده ما در خشم ابروی تو	هم رود آخر سر امر سوی تو
بچه مرغی در میان قید دام	رشته از جمل المتین باشد مرا	مانده اندر خلقه های سوی تو	گر بسیاریم تاروی از گیسوی تو
برورت افتاده احمد روز و شب		تا دهد جان را بنجاک بکوے تو	
ای جهانی جمله مگردان تو	خون عالم ریختی و کس ندید	عقل کل گشته ویران تو	زخمی از خنجر بران تو
لا ابالی عالمی را سوختی	کس نبرد خودت مردمان تو		
عالمی را کرد استر و مبدم	یک ورق از دفتر دیوان تو		

<p>گوئی سائیم ساختے از زخم نوا اے بسا سہرا کہ همچون گوی ساخت</p>	<p>ہر طرف سرگشہ در میدان تو در میان این عدم چو گان تو</p>
<p>گشتہ احمد اکہم از سرگشتگی کس سخواندہ حرفی از عنوان تو</p>	
<p>امی مرتع پوشش اندر کار شو جیبہ و دستار را از سر بند بر فلک این بین باطل از پیش گرتہ در کفر و ایمان ستقیم گر انا الحق را از نے در ہر زمان جامی از دست مہمان گیر و نوش</p>	<p>با مع و ترسا تو در زنا ر شو با مصدا بر در خار شو بر شکن این جملہ را دیندار تو راہ گہران گیر از کفار شو از انا الحق گفتن اندر دار شو اہل معنی صاحب سر ار شو</p>
<p>عالم تجسید احمد سرین از ہمسہ کون مکان بیند ار شو</p>	
<p>اسی صفای درد خواران جام تو از نسیم صبح شادم زانکہ او چون گدایان درت ہرچہ شام گفتہ لب لبش گاہے نهم</p>	<p>راحت خستہ دلان و شام تو میرساند ہر سحرہ پیغام تو منتظر ہستم پیہ الغام تو ایدل آخر خوش بر آید کام تو</p>
<p>نام خود از عاشقان دور افکنم</p>	<p>بزر با نهم کے روو جز نام تو</p>

آرزو مندم که در هر صبح و شام
کے شود دوست من آن اکرام تو

احمد از قیدت نخواهد سر کشید
خوش بود مرغ دل اندر دام تو

چند جامی ساقیا از دست تو
هر شرابے که ختم وحدت چشم
نوشدار شوق تو این سرست تو
آنخنین دایم که هست از دست تو
چند اندر پر دبا باشی نمان
چون یقینت هست با هر ذره
است در هر هستی هست تو
است در هر هستی هست تو

احمدی با مال تو گر شد چشم
اے بسا سرا که گشته پست تو

ای تجلای جمالت صورت زبای تو
عکس و میت زده در کن فکان گشته پدید
سر و لبستان حقیقت قامت عدلے تو
هر دو عالم در لباس کسوت نیامے تو
در نما و جله عالم روح جان افراے تو
در رموز سخن اقرب نکتہ ایامی تو
عالمی و یواند از زلفین مشکینت و دوام
هر دو عالم ذات است زبای تو
بر جمال است عاشق به زبان اوام قدس
عاشقان بر دار هر به از شراب بخوردی
و چه سستی نغز و با دوه حمراي تو

۱۵۱

<p>احمدی را سالها سودا شد از زلفِ بتان مے ندانم تا چه خواهد کرد این سودا گوست</p>	
<p>سلسلہ عشق بگیوے تو چند کشم جو غم زخوے تو رفت ز تن جان بن پوی تو تا چه کند سلسلہ موے تو خستہ دلم غمزه بندے تو سجدہ عشاق برابرے تو</p>	<p>تو ز خلئی ہمہ بر روے تو ظلم تو از حد رہا در گذشت آکہ درین اثرے بش نیست ما کہ بروے تو سر سیمہ ایم دلبر من چند رنے تیر علم یوسف مائی تو درین روزگار</p>
<p>ناظر مجنون خراب است و خوار احمد مسکین دعا گوے تو</p>	
<p>حیات جاودانی را سزا شو خوے بگذار و در راه خدا شو بر آبر و در جہلم پاپی سزا شو بیاد و سحر و عدت آشنا شو بر مین برائی بالقاشو</p>	<p>بقادر خویش اگر جفائی فنا شو تو نے مقصد خدائی جہلم موجود انا الحق زن زہمت همچو منصور تو در شا ہوار می گردانی گذر کن از رہ تحقیق یک چند</p>
<p>اللاے احمدی گرد نیک داتے بقادر خویش اگر جوئے فنا شو</p>	

<p> پر تو روتو تپو نورے دجھان انداختہ بر بسید لاما مکان نقش مکان انداختہ ز آفتاب حسن خود تابی دران انداختہ فیض فضلت در مکان کون مکان انداختہ قطرہ از بحر کرم در کشت جان انداختہ لبیل بستان ل در گلستان انداختہ لفظ شیرین گفہ مشورہ در میان انداختہ غلغلے از وہو معکم جادوان انداختہ نغمہ ہائے خوش بنواد آسمان انداختہ ذرہ ہاں از زمین بر آسمان انداختہ از مثال ذات خود وصف نشان انداختہ درو چشم از نور خود کچھ عیان انداختہ بر بساط خاک ہستہ ہفت ان انداختہ گوے وحدت بر کفن چکان جان انداختہ تسخ قہر ت گردن فہم و بیان انداختہ غیرت حیرت بجان سرور دان انداختہ قطرہ دیدے کہ دریا در دمان انداختہ </p>	<p> ای جہالت لاشعی وارنس جان انداختہ فطرت تو نقش نقش این آن انداختہ چسیت این عالم ز صحرای بیت ذرہ تا مگر سیراب گرد زاب عرفان کے از براسے زندگانی زاب حیرت خاک را کر وہ پیدا گلستان بہار از جو خود یاک کر ششم کردہ در عالم خروشی خاصہ از سماع سخن اقرب ہر زمان مسان عشق از ہوا اقرب تو مرغان قدسی ہر زمان آفتاب فطرت یک نبی بہ دادہ عشق تا مگر باید نشان بے نشان آدمی ہم نمور خود مگر بندہ جمال روے تو بر کشیدہ از پر کا خاک منت آسمان بر فضاے کبریا کوس صبوحی بر زوہ نور غرت خرمین دیان باطل سوختہ کے تو اتد لاف تو حید تو ہر ترا دمنے چسیت سکین ذرہ تالاف رشیدی زند </p>
---	---

<p>در حقیقت جملہ عالم از وجودش پیش نیست کے بنور قدرت ہر ذرہ آخر رسد</p>	<p>خود و رون پہنان مارا دو گمان انداختہ زانکہ تمہرہ بیجا گیکہ دست از عنان انداختہ</p>
<p>آنکہ در ہر لحظہ دارے نظر بروستان یک نظر برد و احمد زان میان انداختہ</p>	
<p>من کیم از دست بدون رفتہ بہر کس از مطیع صاحب دلان سوختہ و ساختہ با در و دواغ جو ہمہ پیش مجلس سینچو ارگان پیرستان باشدہ از جان فرید</p>	<p>در سر سو داسے جنون رفتہ از سر طامات برون رفتہ بے سرو پایے ز سکون رفتہ نبت مے از کن فیکون رفتہ در ہمہ زراق و ضون رفتہ</p>
<p>کشتہ شمشیر ملاحت شہید وز سر تا پایے بخون رفتہ</p>	
<p>چند آئین شکل دیگر کردہ خاک را از تاب مہر معرفت</p>	<p>جان ما آشفته از سر کردہ بہتر از ضد کان گوہر کردہ</p>
<p>صد جو احمد گشتہ آشفته بتو چند آئین شکل دیگر کردہ بہ</p>	
<p>ویدم جہاں دست عیان اندر آئینہ در ذات آفتابہ تفصالت فی ہوا</p>	<p>عین القلین ست یون اورا معاینہ بر قدر آئینہ است نمو وار آئینہ</p>

سخت یکبیت گر چه با سناست مختلف	با موج بحر نیست و دلی در معاینه
گر صد هزار آینه شد لیک یکبیت	آن روی را در آینه دیدم هر آینه

گر دیگران بیدیده ندیدند دیدنی	
احمد جمال دوست بیدیده معاینه	

عشق مستی می فراید بی شراب با دوه	سبک شد زحمت خرد هر دم زهر آزاده
خاکساران جهان بزرده اعلی رسند	گر بتاید زره مهرش بسیر قتاوه
هر که ادب مست از جام شراب عشق شد	او کجا آید فردی خرقه و سجاده
چون طریق عشق باری جاوه مردان است	روی خود را می نماید عشق در هر جاوه
عقل هر صوفی آرزو شود زاده رخو جمال	ز آنکه بد باشند نیز در همچو تو آزاده
گر کسی پرسد ز حال خسته عاشق بگو	مستمندم در مندم بیدان جان با دوه

پیشتر احمد نظر بازی در دلمه و جتو ناست	
کے گزار داز سلامت عادت معتاده	

ساقیامی ده مر استانه	تا شود دیوانه تر دیوانه
عقل بهوش دزیر کی کپونند	پر گر بسد عشق را مردانه
گفتش دیوانه جمید تو ام	گفت در هر خانه دیوانه
هر دمی بردارم منصور دار	در جهان پیدا کنم افسانه

اشک خونین می بگرید از غم	مردمان چشم در هر خسانه
--------------------------	------------------------

<p>من ز جام و عدتش مستم ملام</p>	<p>ست چون سانی بہر پیمانہ</p>
<p>بلبل لاهوتیم در قرب حق کائنات تخم تو حید خدا ایدل اندر رو عشق آتش نہاد میزند تیر جہازان ابروان</p>	<p>مے ندارم ایچ جا کاشانہ بالیقین دان و نعت دانہ ہر زمانے کترا حسانہ ساختہ جان و دلم ہنشانہ</p>
<p>احمد دیوانہ بر شمع رخس سوختہ ہر لحظہ چون پروانہ</p>	
<p>ساقیا جام قمر تبم در وہ پختہ شوزین شراب پختہ دمی واسن باغ گیر دبا دہ نبوش روی بر روی دلہب میزار</p>	<p>جام قربت بکست ناشق نہ در تمنای جام مردن چہ نقل کن مارویٹ پستہ وہ لعل بر لعل مہوشے مے نہ</p>
<p>احمد از طعنہ مے نرسد ریح گر ملامت کنسد از کہ دمہ</p>	
<p>ویدم جمال یار ہویا و آئینہ گر از رہ یقین بحقیقت نظر کنے بر صورت بشر چہ نگہ میکنے مرا گر آشتائے عین حقیقی نگر نگر</p>	<p>در آئینہ معاینہ ویدم ہر آئینہ انسان نمثل است مصور در آئینہ از راہ حق نگر کہ حقم پر معاینہ وریا و سوج ہست یکے در معاینہ</p>

احمد ہشتم خویش جمال خدا بید	چشم خدا می بین و گردان ہر آئینہ
<p>حسن لطیف صوت رعنا نواہ ذات کمال خویش تو زیبا نواہ داشتہ توئی بذات چرخا نواہ این شور و شکر بخلجی چہ عرا نواہ عشاق راز حسن چہ رسوا نواہ گاہی بسان عیسی دموتے نواہ بالای دار عشق چہ سرا نواہ انگہ ہزار عربدہ با ما نواہ نامش میان ماید بیجا نواہ انگہ بنگ کوه ستا نواہ نام ست اینکہ اسم مسی نواہ اسماج بحر سیر بدر یا نواہ نور جمال خویش تو روا نواہ خود را بذات خویش ہویا نواہ انقا خویش آدم ویسے نواہ</p>	<p>شکل چہ خوب بر سر زیبا نواہ حسن جمال خویش تو انظار کردہ غیر می گچاست کر زہ معنی نظر کسم غوغا و شور چیست توی ذات محسن ما بردار برقع آریخ و انظار خویش کن گاہے بہ شکل آدم و حوا برآمدے دربور باب لفت چہ دلہا بسونختے خوگشتے بصورت معنی تو آشکار دست جمال خویش تو بترین کشیدہ ارنے کبوه طور و مادم تو گفتے سوجہ و مجز وجود تو دیگر وجود نیست انوار ذات خویش بخورشید داوہ تا پ جمال خویش با تش فلگندہ در اصل کار طالب مطلوبین توی آدم چہ ذات مست چرائی تو در میان</p>

<p>انسان خلاصہ لبست نمود از زود لہلال در پردہ و پردہ مارا سپہ دورے پنهان و آشکار توئی نیست ہیچ کس ہر ذرہ آفتاب صفت یافت تابشے مجنون توئی ولی علی و محمود ہم یا از جانہا می عاشقان ہمہ بر باد اوہ دیدار تو بروی تہان نقد این جہانست</p>	<p>انفہار حسن مرغ و ترسانہ اوہ این پردہ بر فلک چہ محاکا نہادہ ذات بشر بصورت اعلیٰ نہادہ نور سے ذرات خویش در آسمانہ اوہ یوسف بہانہ بزینچا نہادہ داعی ز عشق بردل شیدا نہادہ وعدہ چرا بخت ما داند نہادہ</p>
--	--

ذات تو احمد می ہر معنی ایندلیست
اوصاف ذات خویش بصحا نہادہ

<p>شاہ من آدم بدر و نیزہ جزوات چون در کنید انم سفلسا نیم یک دمی بنگرہ سیکنم خاستے بروز حساب</p>	<p>چون گدایان بر آستان ریزہ بردت کے نسیم در و نیزہ باگدایان بکو چہ استیزہ بہے بر حساب با چیزہ</p>
--	--

خلق از غایت حسد بنگرہ
بستہ افعال ما بہ نے نیزہ

<p>ای صورتت بصورت مستعنی نشانہ ہواستہ کہ صورتت تعیانیدہ ام بخور</p>	<p>نورے مصوری تو کو آدم بہانہ ای صورتت ز مننے صورت نشانہ</p>
--	---

<p>در یاد موج هر دو یکی روان دوم مزن بر صورت بشر که نمودار کرده در چنگت در باب در روز و زودیم مرغیست از نشیب قدسی روان ما</p>	<p>این بحرین که هیچ ندارد کمرانه جمله توئی و نیست کس در میان جز وحدت تو هیچ ندیدم ترانه جو در جو از حق بگنجد اشیا به</p>
--	---

احمد تو شرحی که بی فاش پیش خلق
 نزدیک خلق است سراسر فسانه

<p>شکل بشر بصورت زیبا نموده انسان خلاصیت انوار انبوی گنبد است در جهان همه انوار ذات است در صورت بشر که پدیدار کرده هر قطره که هست ز دریا حسن است انسان است سر حق نمودار زوال جمال در هر دو کون نیست بحر ذات آدمی آدم بشکل خویش تو اظهار کرده از زمان هر یک است حقیقت اصل کار هر دو بحر صفات بهر شکل آدمی اندک کلام خویش نمودی نکات زما</p>	<p>در چشم عاشقان همه معنی نموده بر صورتش جمال چه زیبا نمود و نگاه آیات حسن را همه اینجا نموده نه لے بشر کجاست تو خود را نموده هر دو هم هزار موج ز دریا نموده ترکیب ذات کرده که ما را نموده اندر صفات خویش همه را نموده با سے و گر بصورت موسی نموده بتخانه کعبه را تو بیک جا نموده آسے بدین صفات یما نموده عشاق را رموز هویدا نموده</p>
--	--

تیسران

پنهان نگویمت سخن سخن عشق گوشتدار	والله که ذات خویش تو چند نموده
احمد بدین رخ تو گشت بتیلا پردۀ ز رخ فلکندۀ تو عمده نموده	
خلوت اهل حقیقت خانه خمار به هر که او از خم و حدت بجز خود آید یقین هر که دریا بدر موز سر تو حید خدا هر که او دم از حقیقت نیند منصور وار خانه دریا بدر موز عشق برتر آدمی بوالفضولان که رسد از سر تو حید خدا از لب میگویند ای میخو ارگان را جرعه چون نه در زهد و در اسلام ثابت گیران عاشقانرا از تماشای جمال نهوشان	قبله ارباب حاجت برود دلدار به جایی و اندر حقیقت خانه خمار در مقام بی مع الله است عاشق آید در شرحی مرد را آویخته بردار به از بیان هر زمان بی بردمان آید مرد معنی در حقیقت صاحب سمرار به از هزاران جبهه و از خرقة و زنا به اندر و ن خرقة که تو حلقه و زنا به چشم از او معانی هر زمان کار به
احمد از بوی تریش گشت سرست بلام حلقه دیوان گان او در همیشه مار به	
ظاهر جمال خویش تو عمده نموده هم خوشترین بخویش نمود جمال خویش والله که غیر نیست دین کل کائنات	دختم عارفان همه پیدا نموده اندر جمال خویش چه زیبا نموده در کائنات حسن خدا را نموده

انظار کو حسنِ خدائی پر چشمِ خلق دینہا کجاست جملہ کیلین دمِ مزن اندر جمالِ خویش نمودی تو چشمِ خویش	حسنِ جمالِ خویش چہ اینجا نمود غیری کجاست و رہم خود را نمود از رمز عشق بر مغ و تر سا نمود
---	--

در چشمِ احمدیست جمالِ احد عیان
بر چشمِ احمدی ہمہ معنی نمودہ

در صورتِ تو گشتہ عیانِ معنی آ کہ خود را شناس سبچ کسے را مکن نگاہ در صورتِ بشر بند نیست اشتباہ عارف کند بدام درین سحر آشاہ مقصود جودات است ازین غایب است در صورتِ خودی بجدائی تو با شاہ بچارہ را ندہ شد کہ غلط کردی سجدہ گاہ	در خویشین بسین مکن در کسے نگاہ انسان نمودہ است ز انوار از روی و اللہ بہمونس تو و جهان از آدمی گر آشنای بجز خدائی بخو سین مقصود ما ز کعبہ و بتخانہ سبچ نیست گر نیست آگہ از تو کہ اینجا چہ میکنے ابلیس را بنو خبیر از جمال تو
---	---

احمد ترا چو کس بشناسد چہ چارہ
زین درد بے دوائے نہرا ان نہرا آہ

وز عکس تا بحسن تو عالم نمود خود آشکار گشتے و آدم نمود حسن تو اندر انت بہر دم نمود	بان از جمالِ روی تو آدم نمود و اللہ کہ ذات است عیان صورتِ بشر بر روی مہوشان کہ بہانیت بتلا
---	--

<p>احمد بچم خویش خدا بر ج تو دید بر عارض تبارت مسلم بنونه</p>	
<p>در صورت بشر همه عالم ربوده آن دیده که کجاست که دریا بدین موز آن خود خال زلف تو آشفته کرده احوال که چشم راست ندارد و بنگر در غور این سخن زسد جردل سلیم دلما می عاشقان نشود جز تو مبتلا در وصف تو کجا رسد این عقل بے تمیز دلما یه تیر عشق سر سیمه کرده جانهای عاشقان همه پرباد داده</p>	<p>داند بشر کجاست همانا تو بوده خودر اشکل و صورت انسان نموده از ناز و زکر شمه چه جانها ربوده کین در بروی اهل معانی کشوده کین دنگ شرک کردل دانا زدوده کز حسن خویش در رخ خوبان ستوده هم خود بوصف خویش تو خود راستوده در راه جبت جوسه چه سرمانوده دلما می خستگان تو لبش آرموده</p>
<p>احمد رموز عشق همه فاش کرده زاری مگر ز سر خداے ششوده</p>	
<p>از صحبت جهان که و بالا گرفته به در قاف قربت شمه چه عنقا گرفته به از مردم خمیس تبه اگر گرفته به از خاک بے بقا دل دانا گرفته به</p>	<p>عزالت بقاف قرب چه عنقا گرفته به اهل دے نماند درین خاک بی وفا مردم کجاست که زده معنی دے زند در سنگنای نیامی ون اهل دل نماند</p>

<p>در خاک دان دهر چه دل سلیم یارب خلاص ده که ازین مهر چه بلا</p>	<p>از دهر چه بلا ره بالا گرفت به زین دهر چه بلا دل ما و اگر گفته به</p>
<p>احمد بنزد دل تو درین تنگنای دهر عزالت بقاف قرب چون عتقا گرفته به</p>	
<p>ایکه در پندار هستی مانده طایر قدسی که در بند نفس هست بالامی فلک پرواز تو تا چشیده چرخه از جام تو</p>	<p>روز و شب در بت پرستی مانده در مقام زیر دستی مانده گر چه اندر جاکستی مانده منه ندانم در چه پرستی مانده</p>
<p>ماز در نیاسیم دریا هم ز ما هست این سخن گویا کسے کو آشناست</p>	
<p>در صورت بشر که نمودار کرده در عالم صورت که معانی نموده اسرار غیب آنچه نهان بود سالها جانهای طالبان همه بر پا کرده در هر چه شد پدید بود جلوه تحت نور جمال بر رخ خوبان فروده راز جمال خویش بصحرا نهاده</p>	<p>خود را بدین طریقی پدیدار کرده لوح جمال خویش توانهار کرده اندر فضایی کون توانهار کرده سر اسے عاشقان بسروا کرده در هر طرف بچشم نمودار کرده جمله جهان محیط با نوار کرده عالم پر از صحائف اسرار کرده</p>

بر بودہ ز غم زہ بیے جان شقان	عشاق را بقتل گرفتار کرده
دلہا بیے ز غم زہ نماز پرودہ	جانہا فدائے طرہ طرا کرده
در پرودہا چہ شعبدہ پیدا میکند	معلوم نیست اینکه چہ ہنجا کرده

احمد ز شمع رومی تو پرواز سان بسوخت	
جان ہا نشا ر شمع شکر بار کرده	

ایدل ز خود می رستی از مات سلام اللہ	بر دوست بہ پیوستی از مات سلام اللہ
از خویش جدا گشتی مقصود ہدایتی	پس نود خدا گشتی از مات سلام اللہ
تو شاہد بلا ہوتے در عالم ملکوتے	انگھاد بنا سوتی از مات سلام اللہ
پیدا و عیبانی تو در جہان مقامی تو	پیدا بجمانی تو از مات سلام اللہ
ہم بادہ و پیمانہ ہم خیمہ سخنجانہ	ہم گنج بویرانہ از مات سلام اللہ
ہم عاشق و ہم عشقی ہم صادق ہم صفا	ہم زرق و ہم زرقی از مات سلام اللہ
آن مضر زین را گو آن بحر یقین را گو	آن در شین را گو از مات سلام اللہ

امروز توئے احمد مطلوب توئی بہر مد	
حلقہ دیوانگان او را ہمیشہ مار بہ	

اوصاف تو شد سجد از مات سلام اللہ	
----------------------------------	--

رستم بہ در معان سحر کہ	دیدیم کم ز گوشہ دہے آن مہلقا
چاہ ز نخشک ز زلف پرتاب	عشاق ز راہ گشتہ از رہ

گفتا به خوش آمد می تو خد	گفتم بدرت پناه گیرم
وانگاه شراب نش گد گد ما یسم جمال نقش التند	در حلقه ما در آ و بنشین با خوش بین تو صورت ما

در صورت احمدی چه بینی در کسوت این گد است آن شه

همنس بهتر ز گنج زده بهتر به بهر بهتر ز صد خود از زر گیر ز مرد بے مهر پر پیر لعل بنا شد هیچ عاقل نرد بد بخت همیشه از خیالت عاشقانرا چو من صفت هانت باز گویم ظهور مرد و انا در سفر شد	ولیکن طالع و بخت از مهر به که یک زره مهر از گنج زده به که از آسید ب ایشان پر خد به که از زرد یکا ایشان در ترب به و لے در بیم و جانے در خط به و نام زان حکایت پر شکر به همیشه مرد و انا در سفر به
---	--

فغان از بخت خویش است احمدی را که شرح این حکایت مختصر به
--

ماه من چون از جمال خود نقاب ندخته شاهد لاهوت ما در بر مردندان نیست ما سر ز نقش بر ایشان گشت گوازش	پر تو می از حسن خود بر آفتاب ندخته آمده سر مست از عارض حجاب انداخته عاشقانرا سر بر سر و سرچ و تاب ندخته
---	---

یا

تا نسیم زلف و برده صبا اندر عشق	اندر ون نافه حسن مشکتاب ندامت
چون ز جام و هو معکم خور و احمد جرحه خوش را اندر خرابات خراب ندمت	
<p>هدایت برهنون در فیض فعل بانے ز فرط عشق سلطانی برون شوار عالم چو از میثاق سستی سبق از تن نشان جان برا تو آنکه دوست حق کردی که از خود جگر کردی چو خود را جله در با کلبا اندر بقایا بے تو آنکه رو بگردانی که از خود رو بر تاج بے بکوش جان دل بازی پس آنکه در آرزوی سخا مرد گشت بر جلدانی فدای جان دل برود بهای همت مردم ترا بر خود بجان گیرند بر لک کعبه وحدت بسپاری منزل را مشو در بند خود و بینی ست گر بینے برای راحت سنا کسی سنج آمدن خراج درین محنت کده تاکی چو دیوان مسکنی منزل علم بالا کردون آن جو مرغ روح بر رعیت</p>	<p>که شد سلطان فضل و راسا عشق بر پانے لنگهی اندرین خلوت گرسوی طورانے میان بزم جانبا زان انبند گرا بخانی تو آنکه روسے حق بینی چو از خود رو بچای شوی زنده با دالم چو از خود رو بگردانی تو آنکه جان جان بیک که از خود رو بستانے و گردنه تو کجا دانی کمال عشق سبحانے چه خوش باشی و برین گلشن چرخان کلستانے بسیدانے ہی کا بنجا دوست و از جلا افشانے که قطع راه بس شکل برین فتمار نتوانے مشو و راه ابناءزی که اینا سبب نفسانے شوی فرسوده در غمها بن خط تن سنانے چه میگویی و برین بر اینه چون ل سپانے که چون از دم تن سدی شدی مرغ روح</p>

چو بی پر سپدن از ربه درین تیرت مگل
 چه داری یوسف اندر چه بگر چند عوفالی
 کتبیانی بی کسی کا بنجامرین را گوی بر کرد
 تجلاسی خوش آنجا جمال از پرده بناید
 محیط قاف جان گروی درین پستی پایی
 فضایی کبر بانی و کنی پرواز هر ساعت
 سلام اندر سلام آید کلام اندر کلام آید
 نه آنجا در و در مان آنجا ملک از فرمان
 نشانت بی نشان گردنقا اندر فنا گرد
 بهاک لم یزل یعنی جمال بادشاهی را
 سلیمان نیز در یکش کینه بنده بودست
 جهانمانی و سلطانی تراز سید لایدل
 چو چاوشی نمی شاید ملک ایران عیست
 به سستی عدم بینی به نور قدم بینی
 تو ای مرغ لاهوتی بر قصل درده لهما
 غنایت در برین کرده بگفتا چند غوصی
 ترا آن بنایا احمد که از افشای بر حق

که دیوانند پس اینجا یک بر شکل انسانی
 طلب کن تا نشان یابی چو جبهه پیکرانی
 نه پایانی در دینی نه در دوزخم چو گانی
 شود ذات تو مستغرق نبوت نوانی
 شوی از چشم تا پیدا چه میخ سیابانی
 جمال حق عیان بینی در آن ضلالتانی
 عیان اندر عیان بینی همه امر از نهانی
 نه آنجا تقدونی وجدان آنجا کج استانی
 نماند ذره در تو رسی در وی باسانی
 که باشد که تیرین کاش همه ملک سلیمانی
 که کوس ب هب لی ز دور ایام جهانبا
 که اندر معرفت اعضا توئی چون معرفتانی
 بدر بانی نمی زبید ترا طاعتی ربانی
 نه تن آنجا نه درم بینی ز بی زصوت قانی
 پتیرنگاه روحانی و سید از جوش الهانی
 بیایک جرمه می خور ازین نه بخرغانی
 زبان را در کشی هر دم فردمانی بجزانی

در این
 جمله

<p>نہو وارم من از نور آئی</p>	<p>نہ من تنہا کہ از سہ تابا ہے</p>
<p>ترا آئینہ پرست و اوند اگر طالع ہشود نور حقیقت نہ نقش سرسری صورت تو خرد مندی بداندر ملین کار تو قدر قیمت خود را چہ دانے</p>	<p>وران آئینہ بنگہ ہر چہ چاہے یہ بینی جملہ اشیا را کہا ہے مگو در باب گردانای ہے چہ داند سر این سیاہی ما ہے کہ اندر ملک شہباز شاہ ہے</p>

بروی احمد سکین نظر کن
الا سے اہل دل نقش آئی

<p>تا عشق نہا دست درین سینہ اساسے دیوانہ بجز مادل دیوانہ نہ سازد بیزارم ازین طائفہ عاقل ہر شیار این آئینہ دوست ناہر کہ بہ بیند مردم بود آنکس کہ در معرفتی ہست ماحق بہ بینم دشنامیہم حقیقت آنرا کہ دل و دیدہ درین ہند اوند کہ صورت مجنون و گہ سیکر لیلے احمد ز رہ ننگ چو بجز بد گرفت</p>	<p>واشند کہ مرا از دل جان بیت ہر آسے انجنس مع انجنس تو ان کرو قیاسے با فرقیہ نا اہل مرا بیت مساسے در راہ یقین مست ہوں ہناسے مردم نہ توان گفت بمعنی و براسے زان چشم نہا دند بران پنج خواہے بیچارہ فرودماند گرا یا سے محبوب دلم آمدہ ہر دم ملیباہے سر پایہ خود ما خیاہ چرمی پلاہے</p>
---	---

<p>ای طایر قدسی که درین عالم فانی یا رب تو چه مرغی که ترا کس نشاند در صورت آدم تو چه رو آده ای اسرار تو یا مردم نا اهل چه گویم</p>	<p>قدوس توان خواند که در عالم پایی چون جامی گرفتی تو درین قالب کی اصصاف تو پر معنی حق است چو خاک حق را نتوان گفت بر عالم شاک</p>
--	--

احمد چه کنی سر سخن را تو هو پیدا
بر فرقه ناهم ازین عقده زراکی

<p>این چه شورش اینک در باز آتش نگیختی آتش را کس نپده عالمی را سوختی راه آدم خود ز دمی برانده ابلیس را سوزنی را خود حجاب را عیسی باشتی</p>	<p>این چه شورش اینک در باز آتش نگیختی اینست آلوده گشت خون قان نگیختی خود انا الحق گفتی منصور آدم سوختی دشته امید ما را جملگی نگیختی</p>
---	---

احمدی اسرار مردان را گویا هر کس
چون بقلب محبت دزد و شب آدیختی

<p>ای صورت تو نقاب معنی هر ذره چو آفتاب تاباست امواج و بچار یکے دان چون نیست شوی محقق آمد</p>	<p>وے ذات تو در تاب معنی از تابش آفتاب معنی این نمکته نگه در آب معنی اسرار تو در کتاب معنی</p>
---	--

احمد سہمیلیست نظر حق
بر دار وے حجاب معنی

شکر عشق ناخست بے گنتے	خون من ریخت یار بے گنتے
نظرے سوے من نکر و گئے	خون من خورد و در فراق بے
جز وہاں کثر کہ باخت باوشے	مہرہ مہر سچگان بناخت
دل و دین جلد را بیگ نگے	ہوش و عقلم سبک نظر بود
رہ ندادہ بخوشی ہیچ رہے	گرچہ بسیار پند ہا گفتہ
کہ مر یا دنا و رو بہ منے	کہ دور گوش گفت بدگویان

صبر احمد قتا دور چہ عمم
سہ چسان میکشد ز قعر چہ

تڑیاک جا نقر از لب اژدہا جوے	ایدل و قاز ظائفہ بیوفا جوے
از زخم درو پترہ تو جام صفا جوے	نام و فاگیر کہ بی نام و بی نشانت
از شاخ خشاک سال آؤنژو نا جوے	نقش صفا ز صغیرہ ایام محوشد
در بوستان دہیز کس کہ پتیا جوے	اہل و فانا نازد در پنجا ہے و فا
در تنگ تاسی دہیز کس کہ پتیا جوے	در شہر ما و فا بمثل ہیچ کہ پتیا است
از مروم نصیث ہی جبر و فا جوے	این شہری مروت بہ جنت ذاتی است
زین شہر بہ نفاق جز این تا نہا جوے	کہ و خدا ع و حقدہ حدیث و شمینی
باہر کہ دم زنی ز مروت صفا جوے	و دہر کہ بنگر ہی بنفاقت بتلا
جز این صفت ز ظائفہ بر بلا جوے	بتان افرست سر اسر و صبح و شام

<p>بد گفتن شنیدن جان رسم کلی است ای دل کناره گیر ازین شهر بی نفاق ازل بهوست جمله اکابر بشهر ما پیوسته این شهر که بلاست ملی بر بلا مدام هر دشمنی که هست هم از آشنایان است</p>	<p>زین خود ز نشت عادت پر بجا مجوی ای دل سر در پیش ز دارِ عینا مجوی اخلاص صدق و طفت اهل هو مجوی جز خون خلیق نیکین از کربلا مجوی ترکیب دوستی تو ازین آشنایان مجوی</p>
--	---

احمد و فاختواه ازین شهر سوفا
 ای دل دقاز طایفه سوفا مجوی

<p>ایدل بکدام کار دباری در عملی گم نه سفته شد عمر عزیز در تنافل از طاعت حق تو گشته نافل آسوده نشد ز ما فقیری در غفلت رفت عمر بر باد سرمای مهر نیست لالین تاج ای دولت آن کیکه بگذشت بر در گه بی نیاز مجبود</p>	<p>مشغول کدام روزگاری معلوم نشد که در چه کاری تا مدز تو بیج حق گزاری در بندگی خدای عاری مظلوم نیافت هیچ یاری دل سوخته شد ز خامکاری ای تو سر تو سزای سنگساری در طاعت حق شبان تاری دلها همه دان بجان پاری</p>
---	---

در حرص و هوا و لهو بازی
 این عمر عزیز میگذاری

<p>افسوس کہ جتنے نڈارے در آخر دم بکو چہ کارے گاہے بغرور شہزادے گہ در پے وصل و کنارے تا چند درین گناہگارے دین چشمہ مانگشت جارسے بر خویش مکن تو سو گوارے در بازی دلو و خاکسارے گاہے بفساد و گہ بخوارے مستے کہ نیافت ہوشیارے تو بر ہمہ خلق کردگارے چون بر ہمہ چیز سازگارے بیچارہ شکستہ دل ہزارے زدوی تو ہر س شہسازے از چہلہ بلانگاہدارے وار و پدرت امیدوارے</p>	<p>فسر واکر وہنڈ نامہ بردست تخم عملے گئے نہ کتے گاہے بخیاں گنج دمالی گہ در پے وصل خود برویان باز آئی ازین خیال باز آے سر سو وہ نشد بجاک گاہے خود را مکن سیاہ نامہ افسوس کہ عمر رفت بر باد گاہے بشراب گہ بستے در غفلت مست خواب نیکم یارب ملک جہان پناہا مارا تو بدست نفس سپار چون بر در تو ہمیشہ تالہ در مجمع خلق آبرو و رہ آن روز کہ روز حشر باشد بر ما ہیج کسے دلے نہ بستے است</p>
<p>از لطف دراز چہ ہمارے</p>	<p>احمد بدر تو التجا کرو</p>

<p>بیگانه مشو که آشنائے</p>	<p>اے دوست بیا که جان مانی</p>
<p>تا چند کنی ز ماجدائی باشد که ز در گمے در آئی در محنت و در ابتدائی ایدل تو هنوز بیوفائی دین صحن چو دشت که بلائی تو خود همه روز در هوای مادا همه وقت زهر خانی بی ما تو بگو چگونه پائی این بند چرا نمی کشائی پیدا است که در علم و عنائی در برون جان ما چرائی در بیخ و فراق ده ربائی ای مولس جان من کجائی یک لحظه بگو چرا نیائی کان روی چو مہنئی آئی</p>	<p>مردیم همیشه در فراق شب روز در انتظار مردیم بچون منتیم بل رخ دوست در گنج بلا و محنت و غم بیت الاخر است غایبی تو من مانده ز تو خراب بخود از دست نصیب بگران نوش من بی تو دمی همی نه پایم با بند عمیم اے نگار تا چند تنان کنی تو این رو بیجان شده ام چو مرغ نسیل بنامی جمال خود بیک بار من طاعت رنجیم تو ندارم بودی تو همیشه پیش چشم رنجیده مگر ترس بر بنی</p>
<p>در و دل ماست بے شقائی</p>	<p>چون مرغ ہے طعم و غم</p>

<p>باشد که کنه گئے ترسم</p>	<p>در کو بے توئے کم گدائے</p>
<p>آخر کرے گدائے خود را ہستیم در انتظار شبها بی صحبت ہمدے دیارے واللہ کہ ز زہر بد تر آمد</p>	<p>اے آنکہ بسن پاوشاہے باشد کہ شبے چومہ برائے گنج ووجہانت بنیوئے این سوزش نہرے لقاے</p>

احمد بچمان آیشہ می باش
خرسند بکست خدائی

<p>آخرا ہی ہنفسان برین بسکین نظری در و خود پیش کہ گویم کہ علاج دل من نقوانم کہ کسم عن پیش غم دل صبح امید من امر و بیایان برسد شاخ امید من از باد غمت بشکستہ زندہ عشق پرستی ہمہ شاہد بازی</p>	<p>کہ من از آتش غم سوختہ دارم جلوی جز توئی مرہم دلوش ندارد دورگی کہ نبر و تو بود قصہ من درد سری کہ شب بجز ہر انیت نگار سحری امی درینا ز نہال تو چنید کم بری جز ازین درد ہمہ غم ندارم نہری</p>
--	---

احمد از درد دل خویش چہ نالی ہر دم
درد آشفتمہ کجا داند ہر بے ہنری

<p>افتاد پزلت تو مرا در سر کارے تا چند شہم ہا رخسہم ہم تو اید دست</p>	<p>دیوانہ شدہم در خم ہر سوی تو تارے واشد کہ نمائندست مرا طاقت یارے</p>
---	--

در کج حیران تو آید دست شوم غرق		در سینه منوزست تمنای کناری	
احمد برو و بهر تماشا بریا عین		کز گلشن کو تیر و راهست باری	
ای سرور و ان بیباغ باناے	وی سینه بسوی راغ باز آئی	شد خانه چشم بی تو تار یک	ای گوهر شجر چراغ باز آئی
رفتی در باهر سینه شد داغ	ای واده بسینه داغ باز آئی	از وصل تو شد فرغ جانم	ای برده ز من فراغ باز آئی
جز قاست تو نه بیند احمد		ای سرور و ان بیباغ باز آئی	
جمال شد می بینم بهر سوی بهر روی	سلام شد می آید بهر سوی زهر کوی	کلام اشتر سینو انم بهر حرفی بهر خطی	صفات اشتر مید انم زهر کرد بهر موسی
صبا کش میرود انم زهر باو زهر نبد	نیش می رسد هر دم زهر جا که هر جوب	نشان آدمی بینم بهر صورت بهر سکر	فغان آدمی بینم بهر مای بهر بر
مرا احمد همگیو بد کن سر خدا پیدا		چه میگویی که می آید نسیم او بهر سو	
گلگه گرس کنه جان می ربانی	زیک لب خنده دل میفرانی	چسبے گوید که شخصے پاک چشمے	که خور و روح مصور می نمائی

بہر صورت کہ می بینم عمانے		بہر صورت جمال کبریائی	
بجز در پیکرت خاطر نہ بندم نہ جسمی نہ جوہری توئی شخص ہمہ آشفته و دیوانہ گردند		کہ در ہر سیکے صورت نمائی درین معنی تہی بنیم خدائی اگر از پروہ رخ را بر کشائی	
گدائی کو سے شاہانت احمد ز شاہان بادشاہی آن گدائی			
اگر بیرون زانی بنجو آئی چو موج و بکرافرتی بنشد تو باشی و توئی از تو جدیت ہر شکلی کہ بر اجلوہ سارے بجز در صورت صورت بندم جہانی بتلاگردند بہوش تاشا یسکنہ حلقے تاشا		بہر فرہ عیان بینی خدائی چنان باشد میان بلجدائی بہر کسوت کہ در چشم در آئی یو ز سیا کہ زیبا و دلربائی کہ در صورت تو صورت نمائی نقاب زرہ خود چون اکثائی چہ مارامی نمائی پارسائی	
مقامی و از کن تا احمد آید بیاید تا ز جان و دل ربائی			
مائیم روائی کبر یائے		یعنی کہ بصورت خدائی	
کس نیست بہین جو دماہست		منو جو وہ بہ و صفت کبر پائی	

پس صیت میان ما جدائی	چون معج، بجز هست یک ذات
از بحر محیط آشنائے بے پردہ جمال خود نمائی گر پردہ ز چشم و اکشائی	بر صورت آؤ صیت پیدا گرد و رکنی ز روی پردہ عشاق شوند سست مد ہوش
ما صورت احمدی عیان شد پیدا است جمال کب زبائی	
نیابی بیچگہ از خود نشانی اگر خود بیخودی یابی زبانی کہ شیخ او نیا در وہ زبانی ندارد و ہر کسی کشف بیانی بیانی کردہ بر من اینج آئی کہ سہر گردان زین کار جہانی	اگر بے یاد او باشی زبانی نشان بی نشان انگہ بیانی نمی یابد چنین گفتار و گفت ز حرف سخن اقرب نکتہ را معیت را خداوندان معنی خدا بینی نہ کار ہر کسی است
اگر حالی کنی احمد درین کار بجانانی رسی در کتبہ انی	
در صورت بشر ہیانت آن کیے نی نی بشر کجاست ہیانت آن کیے نگر زمان کہ جہل نہانت آن کیے	ہر دم ہذات جہل ہیانت آن کیے در صورت بشر چہ نگہ منیکنے بغیر پیدا بکشم ظاہر و باطن ہذات پیش

<p>در خوشبختین حسین که خداوند هم توئی در خوشبختین حسین و کمن در کسی نگاه مستغرق جمال خدائی کسین و اشته که جز تو نیست در بنج کسی خدا اندر ظهور صورت معنی چه پی بر می</p>	<p>بجز محیط جمله جهانست آن یکے کاین جمله مکان مع زمانست آن یکے غیر می چه بگری ز چنانست آن یکے زیرا که شکل و صورت جانست آن یکے بشناس صورتیکه فلانست آن یکے</p>
---	---

در ذات احمدی بخدا جز تو نیست کس
 در جمله بین که جان در وانست آن یکے

<p>ما یسم ز مرزانیانے در ما بطلب ہر آنچه جوئی این قطره ز بحر است پیدا ما بجز محیط سیکرا نیم در کثرت است عین وحدت کس نیست درین مقام ظاہر انشانت ظهور حق بکامل در کسوت آدمیت پیدا</p>	<p>در باب یقین کہ عین مائی در ما بنگر گر آشنائی اما بجمال کسریائی در قطره چه بگری مدائی در وحدت کل ز وہ بقائی ظاہر بحسب حال خود نمائی انیت منظر ہر خدائی پیدا بلباس خوش بردائی</p>
--	---

در صورت احمدی چه بینی
 ہم دست اگر سخن گرائی

طاہر قدسی کہ در بند تہی سرفردتاری بدین نہ دامگاہ تو گلی از بوستانِ وعدتی گر چه در ہر شکل سبکدوبی عیان موجہا دریا ہے گوید ہراز	کے بود این پیجرہ در شکنی وزیرای دانہ خود را بگشائی بلکہ در گلزار معنی گلشنی صورتے از معنی جان منی ماجرائے راز ہائے گفتنی
---	--

ما ز دریا یم و دریا یم زماست این سخن دانہ کسی کو آشناست	
--	--

امی صورتِ خدائی آئینہ معانی در صورتت ہوید امطلوب حق بنیا درست آنچه خواہی خویشتن طلب کن پر داز کن زانی زین آشیانہ زیراکہ چشمِ خدای بیجان جزوات حق بیند آیات ملک و دواذاتی شہو شامے	سوج لطیفائی دریاے بیکرانی بر حرف است پیدا صد نکتہ معانی جو با می ہر چہ ہستی میدان کہ عین کنی سیمرغ قاف قدسی شہبازلا اسکالی ہر بے بصر چہ بیند اسرار من رانی آیات عشق را تو تفسیر ترجمانی
--	--

آند بچشمِ ظاہرِ مطلوبِ خویشتن را از چہ صدراع احمد موسیٰ سن زانی	
--	--

صد خردان آئینہ شاید یکے گر یکے بینے یکے بینے ہمہ	نیت کس را اندرین معنی شکے زانکہ اندر یک بنا شد جز یکے
---	--

<p>برکشا از راه بینش چنگے بر جمال خود نظر کن اندکے</p>	<p>و حدت اندر کثرت آمد آشکار گر ہے خواب ہے کہ بینے دوست</p>
<p>گشت تم الفقر احمد را تمام فخر وار و از پلاس و چرکے</p>	
<p>زانکہ از درد سیج درمان نے جان بدہ در خیال جانانے پا بے از دوست ہر زمان جانے خیمہ رو در سراپے سلطانے گشت در کائنات دل سیلانے ہر زمان چاک زد گر بہانے</p>	<p>درو مارا کجاست درمانے سہ بنہ زیر پائے مجنونے تا شوے زندہ تو بجان دگر شوئے کار این گد اہنگ ہر کہ پامال گشت در رہ دوست ہر کہ عاشق گشت دامنگیر</p>
<p>احمد ار جان دہد بکوی حبیب منے ستر سد ز جان حیرانے</p>	
<p>مقصود و جان جملہ جہانت آن یکے سو گند خور وہ ام کہ عیانت آن یکے بالا ترا مکان ز نمانت آن یکے تا نشود کہ جملہ مناسبت آن یکے میر و ن شرح و وصف بیانت آن یکے</p>	<p>از غایت ظہور عیانت آن یکے اندر وجود آمدہ نہمانت در جہان و قیقکہ او ظہور شدہ این جہان نبود از رشک و غیرت کہ فعلی نہادہ اند در پائے عشق دوست کہ نبوحی ہمیر تد</p>

در صورت نشان دلبر آمدہ پدید | ایہ بے لبر کجاست بہانت آن کیے

احمد صفات است عیان اندرین جہان
در ہر چہ بنگرے تو نشانست آن کیے

<p>چونکہ ازین تنگ نفس بربری زندہ شوے زندہ تر از زندگے دلچسنت پارہ شود فی المثل پارہ شود جامہ تن چاک چاک یافتم خورشید تو تاب و گر از تنق قلب بیانی خلاص در عوض ژندہ دلچسکن مرگ بقاوان کہ وفاستیش جان کہ ازین قالب خاکی شدہ</p>	<p>رخت برین چرخ محلے برے باز ہے زین نفس سر سرے روح مجر و شوے از بہترے خلعت شامانہ کشتے از سرے ماہ شوے دچہ کئے مشترے بر پرے از حجرہ این ششدرے صوف مرقع کشتے از ہترے از غلط این نغم قناعے برے زندہ بدان ماندہ نہان چن پرے</p>
---	---

احمد ازین سر نہان با زمان
چند بگوئے سخن و اورے

<p>باز رخ پر وہ بر انداختے کشتے صبرم تو نمودے تباہ ہر کہ دمہ در طلب تو شتافت</p>	<p>جان و دل اندر خطر انداختے رخت بفرقاب در انداختے پاسی شکستے دسر انداختے</p>
--	---

هر که ز پیش تو بدخواست است

رخت نگندی و خرا انداختی
 راه زوی دور در انداختی
 تیغ زوی و سپهر انداختی
 ناله زمان بچرخ بر انداختی
 هر که در از نظر انداختی
 عقل بچرخ کوسه در انداختی
 مایه خود در بشو انداختی
 سوخته را در شرف انداختی

هر که زندگان ز غم دیکت
 گاه زوی راه عزایل را
 داغ عصا بر رخ آدم زوی
 درو و جانش بنود هیچ جا
 کار تو در نسیم نیاید گم
 لقبیه با خویش نهادی با
 سوختی باز آتش دل سینه ا

شعله زوی در دل احمد ز غم
 در دلبسته در جگر انداختی

عالم ز تو یافت روشنائی
 دانش همه صورت خدائی
 در پرده ندانستی چرانی
 آن بدوی چرا نمی نمائی
 موجبت ز بحر کبر یائی
 چون مایه سیر می اینمائی

ای گوهر کان آشنائی
 حقا که بروی تست پیدای
 پیداست نشان بی نشانی
 عشاق با انتظار مانده
 در یای وجودی میثالت
 ای دل تو خود مباحش غافل

در جامه فقر پادشائی

احمد چو نمونه تو از یار

دشوقت رفت جان ایجان کجائی	شدم سرگشته و حیران کجائی
مرا جانیت شوریده بعشقت	چو جان خود برون جانان کجائی
ترا پید کنی بنیم ز پنہان	بخود پیدا ز ما پنہان کجائی
مرا در ویست بی درمان مہم	الا اسے درد ہم درمان کجائی
توئی خورشید تابان عالم آرای	سم چون ذرہ سرگردان کجائی
شدم بخوبیش از فرط تحیر	منید انم سر دسامان کجائی

چو احمد عرب گشتم در خیالش
درین دریای بی پایان کجائی

گر تو از رخ نقاب باز کنی	درد بر اہل درد ساز کنی
دور بینی درون پرده چنین	ای بسا پردہا کہ باز کنی
برفشانند ز ہر دو عالم دست	ہر کہ از اہل راز کنی
جان عاشق ز طرہ بر بانی	باز بروی ز غم زہ تاز کنی
زلف را بیج کہ دہ یکبار	قصہ عاشقان دراز کنی
گر چہ ناسو ختم از غم تو	می توانی کہ باز ساز کنی

احمد از جان و دل ترا بندہ
گر چہ از جملے نیاز کنی

ز خاک کوئی رویشان تمنا سیکم کرد
کہ تا کل بصر سازم برای دیدن سرو

<p>در آور حلقه پیران گدائی کن تو از دست ز آب پیده نباشم خبار خاطر خود را چو با و صیحه دم هر دم بر پیشانی میگذرد ردان جان مشتاقان گشتی چون گل تازه رخ زرد مرا جانان چو طعنه میزنی هر دم</p>	<p>تو هم مقصودا علی را طلب کن ز جو انقرو مگر یاد صبا آرزو خاک نشان ره آرزو مگر از کوی آنمزدان نسیمی آور دگر می نسیم صدم وقتی نشان از کوی آورده نشان عاشقان باشد دم در دم در دگر</p>
--	---

<p>الا ای احمد سگین مشو غافل مین دران سہی خواه از پی در مان زمین صبا جہلان در دگر</p>	
--	--

<p>بروار پرده از رخ در انتظار تا کی شاہد کیست پنهان ز پرده معانی عکس جمال رویش در آئینه است پیدا جز تاب فتاب چون نیست سحر شانی معنی چو نیست ممکن یدین بغیر صورت در باغ موج هر دو آمد یکے بجنے</p>	<p>بنا جمال معنی نقش و نگار تا کی هر سوی عاشقانش در انتظار تا کی چو نشو نظر نداری در صنظر تا کی نظار بر چشم هر کس زین نهر نار تا کی پس به چشم احوال گرد و غبار تا کی از معنی در قایت از ما کنار تا کی</p>
--	--

<p>احمد ز سوز باطن یک شعله داد بیرون زمین آتش نهانی در دل شرار تا کی</p>	
---	--

<p>بر حسن خشت این همه هر لحظه تا شائے این پرده طبعی ز خویش بد سگین</p>	<p>بر سلسله زلفت آشفته و شیدائی تا بر رخ تو باشد هر روز تا شائی</p>
---	--

برہم شکن این بجز کھ طائر قدسی را تا چند نہان باشی اید دست بر نصیبت خواہم کہ خست ہمیں پیوستہ صدوت برہر کہ نظر دارم رویتو پیش آید	تا مرغ دولت یا بد آخر سر سودائی راز تو در اقبادہ ہر روز بچرائی است این بدلم خلقت اید دست تنائی خود ذات توئی ہمیں اید دست بہر جائی
--	--

احمد چکند کشف تو آیا چہ تو انکرون
اعنیار چہ میخو اہد از حالت رسوائے

بر بودلم از تن من آفت جانانی شکر شکنے تیغ زنی نیرہ گذاری گلگیر رخنہ سبز خطہ سنبل زلفے عشاق کشتے تیغ کشتے کینہ فردزے شکر لقبہ شہد بے آب جیاتے طرطی نفسے طرفہ کسے کہک خراجے سرست بتی بادہ کشتی مایہ یارے تینگ شکرے شکوہ او شہرہ شہرے	زیبا پسری سیمبری ماہ نشانی بیداو گری تیر قدی سخت کمائی غنیے وہنے گلبدے سرور روانی جاد و نظرے طرگرے سحر بیانی شیرین سخننی خوش نفسی تنگ ہانی زیبا صنمے خوش نشے شاہ زمانی یچا رہ کشتے حور و شے طرفہ جانی کان نلکے وز نمکش شور جہانی
---	---

بر بود احمد ہمہ عقل و دل وہم ہوش
ہم شفتہ کئے دل شکنے مایہ جانے

باغ توحید را نہال توئے	کعبہ فقر را جنجال توئی
------------------------	------------------------

<p>در ہمہ وصف لایزال توئی قادر وحی بر کمال توئی مالک ملک بے زوال توئی حق پابند بے مثال توئی لیک صافی ترا زلال توئی</p>	<p>رحمت اسی جان جبر ہمداری مرتزائے بشر ہے گویم ملک و عدت ترا مسلم شد خویش را گر یقین تو در یابی گر چہ خاک کی درین بیزیرہ خاک</p>
--	--

<p>گداز از خویش احمدی یکبار تابدانی کرد و الجلال توئے</p>	
--	--

<p>سطح نور کبریا قدر کمال احمدی صورت پاک ذاتی منقش جمال احمدی نکتہ ستر ایما نقطہ خال احمدی جنبش آب بحر اسبج نوال احمدی مرجع جملہ جہان بخت ظلال احمدی چشمہ نوش جانفز آب لال احمدی در ہمہ نمود ماہرست صال احمدی ہرین شاخ کبریا ہست نہال احمدی</p>	<p>آئینہ جہان نما نور جمال احمدی ہست شہو و دلیران عالم بر ویلین عقدہ زلف لہان جمل ستم باشتقان پر تو آفتاب را زردہ نشان سید سایہ نور مطلقش ہر چہ کہ کنی تو آن بحر شیطیہ معرفت قطرہ جوی انما ہر چہ تو بنگری عقدہ درین صفت ما آئینہ خدا ناست بحر و بر وجود ما</p>
--	---

<p>نہست کلام سر سرے کلمہ رمز عاشقان شرح و بیان و عدت قول مقال احمدی</p>	
--	--

زبان جبر سے مگر بجائے	مئی نوش کنون ز عشق جامے
باشد کہ زول رسد پیمائے جز محنت و کج جز ز جامے دل سوخته شد ز چند ظلمے زان در دو کہ هست صبح و شامے در ہر طرفے نہادہ دامے چون مرغ اسیر در کتارے نادر وہ صبا ز تو سلامے	بسیار شدم بزد و تقوائے از زبردت گشت بر سچ حاصل تا چند کشیم طعنے ر خلق در داکہ منے رسم بدرمان در حلقہ زلف آن دلا رام دارم دل کے خراب بخجود بسیار صبا شد درینا
سہر حلقہ عاشقانت احمد خوبی نمکند ر چند عامے	
در یاب یقین خیال تاکے اندر طلب زلال تاکے در فکر ت زلف خالی تاکے در آرزوی جمال تاکے این غلمت میں ضلال تاکے این مال میں این منال تاکے	ایدل طلب جمال تاکے از خمرہ عشق شربتے نوش عمر تو گذشت در سیاہی تو عین حقیقے بیندیش سیکوش کہ راہ حق بیابے بگنہر جهان دگنہر از روی
این غلغلہ دمقال تاکے	احمد تو زبان خویش بر بند

<p>نوازید گو شمع ز حق که او عونی مراست عشق تو لب نذرین جان خراب وطن مرا همه جا حکما بیست میندار اگر باصل وطن خویش را تو شناسی اگر عشق گرانای که عشق قوت دست اگر باصل وجود تو خویش را یابی اگر ز خویش بر آئی بر لب بسم الله اگر بچشم خدا بین تویش را بینی چاب نیست چشم خدا بے بین بنگر ظهور منظر و آتش بهر طرف که بماند</p>	<p>دین مر لے سنجی کہ غیر ما چونی کہ غیر عشق چنانست ایک محرونی در انجب وطن اصل اگر تو با سونی ز نند سکہ شاهی کہ شاہ غزونی توئی مساعده سعود بخت میبونی ز نند سکہ دولت کہ گنج مدفونی کہ وصل باز بچو بندے جگر خوئی شوی تو واقف اسرار در مکنونی بین چشم نہانی تو را زیر بروئی و لم سجدہ گراید تو و ات عیونی</p>
---	---

ظہور جلوہ احمد بذات محض خداست
 کہ واقف است ز اسرار عشق مجنونی

<p>جان زمین بر بود دلبر ہوشے شاہد مردم فریبے دلبرے دلبرے مر پارہ عیسارہ بیدے شیرین و سبزہ خنطکے کے تو اندگفت مدح ذات او</p>	<p>سر و قدے ماہروئی سر خوشے آفت و شوخے بلا کے کین کشے عریذہ جوئے دستے بہتے بیوتائے فالے مردم کشے چون سینے گنگے زمانے خاکشے</p>
---	--

خونی و شوخی بلاسی لبتن درے چون توئی ہرگز ندیدم ہیچکاہ کی بیایدنی تو شہما خواب خوش چند رانے از در خود مر مرا مثل تو در جملہ عالم کم بود پد سوارے دوش تا دیدم براہ	فتنہ رخا رنگری گرو گشتے ماہر وے و لتانے چاوشے گرچہ صد دیا کنسم من نفرتے پنج روزے میہا نم پاکشتے دلر باجے جانفراے دلگتے برگیتے با دپاے ابرشتے
---	---

احمد از شوقِ فرانت شد اسیر
در زودہ درول ز عشقت آتشے

سبجی نیست و صورت جدائی کہ میگوید کہ نتوان دید حق را چو نتوان دید اینجا ذاتِ اورا ننیدانم چہ شخصی و چہ ذاتے کہ میگوید تجلی نیست اینجا بروی خوب تو من سجدہ آم شناسم من ترا سن آشکارا جمال لایزالے را بہ منی شود اینجا ترا تحقیق و حدت	بمعتے و بصورت خود نمائی سن نیک بدہ ام ذاتِ خلای بگو ای خود نما تو از کجائی کہ در ہر وجہ صورت نیمائی ببین ز خوشتن اگر شنائی بہر وجہ کہ تو از در آئی اگر نہان شدہ در چشم ماہی اگر از خوشتن بکدرم برائی اگر بینی تو خود مرعی درائی
---	---

اگر واقف شوی اسراخو در را		بیا بے درد و عالم با و شانی	
اگر بینی جمال احمدی را		زرا و دل سوخانی گزائی	
متفرقات			
زبان بر کفایم بشکر شکور		که ذات کماش ز نعمانست بر	
نکرده رسولانش فتن و نجور		که خلقان خاک نذیشان نغور	
چو خوا بد شدن زنده اهل قبور		دران دم چه گوید خای غبور	
علاء علی علی علی			
خدا کرده پیدا محمد ز نور		بمعراج بخشیده قرب حضور	
پس انگاه کرده بعالم ظهور		همان چار پارش معنی رفور	
ابوبکر فاروق عثمان علی			
خدا فضل بخشید ابوبکر را		پس الکه قضیلت سحر اسرار	
پس انگاه عثمان و شیر خدا		مراتب حسین است بالاصفا	
ابوبکر فاروق عثمان علی			
اگر شای بیرون زدین چهار		که فرمود پیغمبر کردگار	
بدین عقیده بان استوار		بترتیب ان فضل آن چهار	
ابوبکر فاروق عثمان علی			

کنی فاش گرد بعت خویش را	* کنی خوار نفس پداندیش را
چرا پیش کردی تو فدیش را	گیر این سخن از پی کیش را
ابوبکر فاروق عثمان <small>رضی</small> <small>علیه</small> <small>السلام</small>	
ز قول رو افشای همی درگذر	بر او خلافت ندار در بصر
توئی مرد سنی مشغول سحر	برین نوع فضل خدا بر شمر
ابوبکر فاروق عثمان <small>رضی</small> <small>علیه</small> <small>السلام</small>	
بفرمودیم خیر و الجلال	پس از من خلافت بودی سال
تماش بود بر علی مر کمال	بسین مرد لامل شود و ضلال
ابوبکر فاروق عثمان <small>رضی</small> <small>علیه</small> <small>السلام</small>	
عقیده بود میل سنت برین	مگردان دل خویشین را ازین
چهارست یار حسین و حسین	چه گوئی چه نامند گویم چنین
ابوبکر فاروق عثمان <small>رضی</small> <small>علیه</small> <small>السلام</small>	
درین نفس کردن چو نفس بود	خدا مذہب سینا تراست و
بترتیب آن فصل را در وجود	که فرمود پیغمبر ما در و
ابوبکر فاروق عثمان <small>رضی</small> <small>علیه</small> <small>السلام</small>	
مناجات	
خداوندی که او پیدا و پنهانست	جمالش بین که در هر ذره تا پانست

<p>نیاب مع فضل بحر جو دست</p>	<p>هر آن چیزیکه از وی در وجود دست</p>
<p>بلوچ جمله هستی حزن او خوان چو دریا شد نمان نگاه دریا فی صورت که شد معنی بر سر که لیلی اندر و دیدست بخون طلب کن از ره تحقیق معنی نگر دی سودوره با یقین که اندر راه او آمد بجالی نگر دی سیمگون زین سفر سود همان جنگ بر همان کان فون سست مخز هر دو جهان را تو بیک جو که می بینی بنیسان فوج فوجی که تا بند جمال خویش عمدا بنزد صاحب سر امروفت سر سر این نمودار است مارا چو خود را یافتی بینی خدای</p>	<p>طرز نقش عالم نقش او دان رموز و هر محکم گفت بر ما در مینصورت همه معنی است مضم در مینصورت چه لها گشت فتون چه غزه میشوی در علم تقوی نه پختی سیمگون سودا یقینی نه باشد هیچ خوبین امحالی سر اندر کار خود پشت به فرسود شگن راه دونی کان به پست بسودا و بسودول فرد شو ز دریا می قدم آورد موجی هزاران آینه کرده مصفا ز کنن قریبانی کرد کشون بهر شکلی که گشته آشکارا بد لجبوی بنجو کسن آشنائی</p>
<p>جمال است بر هر نقش اشکال</p>	<p>لباس است هر سود تمثال</p>

<p>کہ ظاہر سے شوہر ہر دم زبردہ</p>	<p>توئی ظاہر درون خود بہ بردہ</p>
<p>ز خوشی ماندہ در عین پیاز بچنے کے رسیدے مردِ شیا رہِ مردان بچوگان بہت مرد صفا از روشنائی میتوان یافت تصور سیکم عین خیالش کہ در صورت رہِ سنی قزاید دو عالم را ایک نظرہ فرشی برائی بر سرِ دار آن دم و صنوسازی بخونِ گلِ از سر سرای گیر اندر وحدت آباد ہمہ معنی مست آئینہ صورت کہ اوست مجہود ملائک از معنی سر از ان سجدہ کشیدہ مر آدم را نمودی سجدہ بے نیل سرش بر سنگِ تخت گشودے</p>	<p>حجاب تو ہمہ خویشی بردار اگر صورت مئی بودی ہویدا ز خوبیز ارشو تا گم نگر دی خدا را در خدائی میتوان یافت بہ صورت کہ مئی منیم جہالش بصورت فرد سنی رہ نماید ز جام عشق کہ یک جہرہ نغشی زنی بانگِ انا الحق را دام دم جہانی در خروش آری سر سر چو آدم کن ابا از جنت آباد چہ مئی توی تو آدم را بصورت نہ آدم گشت مجہود ملائک بکوری صورت آدم ندیدہ اگر آن نکتہ داشتی عزازیل چو زین سجدہ کش آگہ بودہ</p>
<p>صفائش را ہمہ دانستی آدم</p>	<p>اگر کہ بد سے از ذات آدم</p>

مخبر

<p>هر سه شش را میدان تو مسموم و</p>	<p>که جزا و نیست اندر گل سوز بود</p>
<p>که جز دانش نه بینی هیچ پیرا بدون عاشق همون محبوب آمد کز تا در پایی اسیر او جهانی که در هر ذره هستی تو موجود همه مقصود را در خویش یابی همین آید دست گرد مردی قسبی ز می عین البقیع ویده بکشاید که جز دانش نه بینی هیچ پیکر روز سخن اقرب از گفتنم برای نزل را ازین جان کن چه سیخ اندران کاشاید گیر ز بخویشی نشان و نام پرور تو این در میان تا در باقی بده جان کرسی جانانت باید بدان جان خوشتین رازنده تر کن</p>	<p>همین در کائنات است او بود همون طالب همون مطلوب کجا بر از خوشتین یکدم زمانه توئی از کل موجودات تصور اگر در خوشتین یکدم شبابی که جز دانش نه بینی هر چه بینی یقین را ازین نمبر کار فرمای به سوی جمال او دست نگیر دستد بهو معکم راز گفتنم اگر مردی سفر از خوشتین کن بیاد کوی وحدت خاند گیر بصحرا سی تهویت گام بردار ز خود چون نمرودی مرویش مشو بیدر و گر در امانت باید بجانان زنده شو جان را بد کن</p>
<p>لوده هر حیات ترا از زندگانی</p>	<p>اگر بازده مانه در نمائی</p>

<p>بزار آندم تو صد با ملک تا الحق</p>	<p>فنا شود و دره تو حید سلطان</p>
<p>شود و باقی بود دوست بود فنا می کند و جمله نقایست به ملک فقر شاهنشاهی بقاف قریش کن آشیانی که باشد راست فرجام طبیعت هویت را درین ره کار فرای تو در یابی چه باشی از لب جو سرای ساز اندر قوت آباد خدائی شو تا شای خدای کن</p>	<p>اگر موی نمانده از وجودت که تم الفقر معنی از نقایست چون تم الفقر فوالله باشی بیای ای خائر قدسی زانی زمانی بشکن این دام طبیعت بمردی از بهوایش بال کشتی تو شهبازی سکار خویشتن جو نیشمن گیر اندر وحدت آباء طوافی در حرم کیم کبریا کن</p>

بگیر اندر خدای آباد منزل
 خدائی از خدائی کن تو حاصل

<p>بهر شکار صیدی در قالب برآمیده طاوس باغ خوشم از آشیان پریده هم شربت سقا هم من ره هم چشیده آواز سخن تقرب پیواسط شنیده در نامه سعیا دی اتی قریب دیده</p>	<p>ما شایه با از قدیم از لامکان پریده پیسرخ قاف قمریم از دام کون چیده روز است با حق فقط علی گرفته بر خوان سخن زرق قوت جفا خورده اسرار کنت کنت بر لوح دل نوشته</p>
--	---

۱۹۳

ما نور کرد و کاریم در آب گل رسیده سنگ بود و ز حالم آزا که نیست دیده و در گرا بنها یکم اندر صد فحکیمه	هر کس بچشم صورت مارا کجا شناسد آزرا که دیده باشد داند که کجا بگفتیم از پر تو خدایم در نور مصطفایم
--	---

احمد بن آدم که اویم از خود سخن چه گویم در سپیکم نظر کن کنز قدرت آفریده	
---	--

خاتمه الطبع

بعد حمد خداوند عالم و نعمت فرزند نبی آدم یعنی حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و صحابه و سلم اهل مذاق و حدت دوست و فرازندگان او همه دست
که سیارگان سمای تجریدند و غوغا اصان بحر توحید نوید ما زو و شروه بی انداز
باو که در نیولادیوان نام در البیان مملو از توحید عرفان که در بهر تیش صد گنج معرفت
پنهانست و از هر لفظش هزار نقطه حقیقت عیان نامش دیوان حضرت
احمد جام زنده سلست بی مانند و بعدیل که مقتدا اهل طریقت یگان
ارباب حقیقت بودند کنیت شریفش شیخ ابو نصر ابن ابوالحسن اهل سنجق
موضع ناهق که از توابع جامست و و از فرزندان جبریر بن عبد الجبار
که ویرا امیر المؤمنین عمر رضا ابن الخطاب یو این نام کرده نخستین ای بودند
در عمر بیست و دو سالگی توفیق از روی نطق شده بکوه عقند و سنبله سال

بر ریاضت و مجاهدت و غیره و در هر یک سال یکی با الهام بانی و خلق آمدند ابو اب
 علم لدنی بر او کشف شده زیاده از سه جلد و علم توحید و معرفت علوم
 اسرار و حکمت تصنیف نمودند اشعار عالی و قصود و از زمین سجان و توکل
 چیل و وزیر دیوی عطا کرد و بعد فات چهارده سپر ماندند همه عالم و کامل صنایع
 تصانیف و کرامات حضرت پیر شصت سالگی سفیر بودند که تا حال زندگیشان در
 در دستم بود که در آن شرح طایر الدین که یکی از فرزندان حضرت بودند در آن کتاب
 فرموده که بر دست پدرم ششصد هزار کس توبه کرده بودند و ولادت شریفانه ما و
 ایام سلیمین پاکیزه احمد بود و وفات شریف از لفظ عشق الله سید است از خوارق عاده
 و کرامات حضرت ایشان کتابها مملوست بتفحص تمام این نسخه صحیح سندیم که کتاب
 دیوان کرد که بکتابخانه محمد افضل خان بنیره نواب محمد سرفراز خان صاحب عظم علم
 مقام دیره ایلیان و ستیاشد و الحال در مطبع مشی لول کشور واقع کان بود
 بسریستی عالیجناب معشیشی پراگ در این کتاب بجا گو مالک مطبع دوم قهاله استام
 منصرفم کامل معشیشی بھکوان دیال صنایع عاقل و عجب مطبع براه السور مشی
 باز چهارم مطبع گردید

تاریخ طبع از فخر الاماثل معشیشی بھکوان دیال صنایع عاقل و عجب مطبع

<p>شد این دیوان جو با صدین در رستم گردید - نطنم و فریب</p>	<p>را احمد جام زنده پیل شایع بسال حبشیش از کلاب عاقل</p>
---	---

کلیات طالب در حدیث و احادیث
کلیات جامی تفسیر جامع الاحادیث
انتخاب کلیات عناصر مشربہ

۱۔ دیوان فقہ العرفی حضرت مولانا کلام علی
۲۔ دیوان سدا الحیاہ شوالیہ تالیف مولانا کلام علی
۳۔ دیوان حضرت مولانا کلام علی
۴۔ دیوان تالیف مولانا کلام علی
۵۔ دیوان کلام شکر علی تالیف مولانا کلام علی
۶۔ دیوان دروغین شکر مولانا کلام علی

کلیات نظیر فیضی پوری - از خوش
فکری مولانا کلام علی
کلیات نظیر فارابی تفسیر صد احادیث
ابو نصر فارابی

دیوان نظیر فارابی تفسیر الصد
دیوان صاحب کامل - از مرزا
محمد علی صاحب قرظی

ایضاً اشکات دیوان
دیوان حافظ - تالیف مولانا کلام علی
مجلس روش صاحب اسرار تفسیر مسلمان
التفسیر حضرت خواجه شمس الدین عظیمی شیرازی
ایضاً - طبعہ بود بہت خوشخط

شیخ دیوان حافظ سہیل و کلمات سہیل
از تصنیفات مولانا کلام علی از جانب مولانا

دیوان مسرت شکر مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی
دیوان حضرت خواجہ قطب الدین
بیتنا کلامی مولانا کلام علی

دیوان خواجہ حسین الدین شمس
دیوان بلال بن عقیل از مولانا کلام علی
دیوان حضرت مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی

دیوان مہتاب از مولانا کلام علی
کتاب اسرار مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی

دیوان مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی

دیوان مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی
دیوان مولانا کلام علی

خیال سجدوی - احوال سید علی گلزاری
تجدوی نکلے۔

دیوان قاسم - سندھ قاسم دیوارہ
دیوان لڑیکہ کی - لغوی غزلیات مفید
آداری ہندیان -

ساجدات شہزادہ شہزادہ شہزادہ شہزادہ
اور استاد علی گلزار کے نظارہ جہدی میں -

اشترار جہدیہ - سناغ غریب میں اور گلام
دیوانہ اور لکھنؤ کے گلزار میں علی گلزار -

قصائد جہدیہ نظام - نظام الدین دیوان دیوان
قصائد شہزادان - سندھ لکھنؤ احمد -

قصائد گرامر و ادب - سندھ لکھنؤ الی غزلیات
قصائد غزلیہ - میں سندھ والا جمال اللہ میں

عزل غزلیہ -
قصائد پارلیج - میں غزلیہ - سلاطین
ساقی ناکہ ظہوری - غزلیہ -

قرآن السعدین - میں سندھ اور غزلیہ
دیوانہ اور غزلیہ -

تذکرہ گلشن - سجادہ شہزادہ لکھنؤ
کا - گرامر اور سناغ غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ
سندھ پارسی - غزلیہ غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ

مولوی عبد الغفور خان سناغ -
غزلیہ کا گرامر - سناغ غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ

غزلیہ کے بعد غزلیہ غزلیہ غزلیہ
حضرت مولوی نظام آزاد بلگرامی -

دیوانہ اور غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ
مفید اسکا غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ
کے مقام سندھ میں غزلیہ غزلیہ
غزلیہ کے بعد غزلیہ غزلیہ غزلیہ

تذکرہ غزلیہ - غزلیہ غزلیہ میں غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ

کتابت قصص نظم و سنی وغیرہ

خسر و نام - میں غزلیہ غزلیہ میں غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ
بیان غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ
میں غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ

غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ

غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ

غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ

غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ

غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ

غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ
غزلیہ میں غزلیہ غزلیہ غزلیہ

2193
30

DUE DATE

19150121

R12, 12.00.

--	--	--	--

